

Liite yhteysviranomaisen lausuntoon 12.8.2013

Lausunnot ja mielipiteet.

Lausunnot:

1. Liikennevirasto

Vaikutuksia tieverkostoon syntyy varsinkin rakentamisen aikana, jolloin voimalaitosten osien kuljettamiseen tarvitaan erikoiskuljetusjärjestelyjä, mikä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on riittävästi huomioitu. Erikoiskuljetuksissa lupaviranomaisena toimii Suomessa keskitetysti Pirkanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue. Maanteiden osalta lausunnon antaa tarkemmin Lapin ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri – vastuualue eli L-vastuualue.

Hankkeella ei ole vaikutuksia vesiväyliin tai rautateihin eikä liikennevirastolla ole tältä osin lausuttavaa.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on huomioitu Liikenneviraston Tuulivoimalaohje (Liikenneviraston ohjeita 8/2012), ja ohjetta tulee myös jatkosuunnittelussa noudattaa.

2. Kemijärven kaupunki

Kaupungingeodeetti toteaa, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on käsitelty ne asiat, jotka kyseessä olevaan menettelyyn kuuluvatkin. Vaikutuksia esimerkiksi kuntatalouteen olisi ehkä pitänyt käsitellä laajemminkin kuin vain matkailun sekä tuulivoimaloiden rakentamisen ja käytön osalta.

Esitys: Kaupunginhallitus toteaa, ettei sillä ole lisättävää arviointiselostukseen.

Päätös: Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle lisäselvityksiä varten.

Esitys: Kaupunginhallitus toteaa, että hankkeen paikalliset- ja aluetaloudelliset työllisyys- ja sosiaaliset vaikutukset tulee selvittää, sekä tämentää vaikutukset kaupungin verotuloihin, alueen matkailuun ja muihin elinkeinoihin.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

3. Digita Oy

Digita Oy:n lausunnon mukaan suunniteltujen tuulivoimaloiden läheisyydessä antenniTV-vastaanotto tapahtuu Pyhätunturin pääasemalta (55 km). Suoraan suunnitellun tuulivoima-alueen yli ei näyttäisi tapahtuvan antenniTV-vastaanottoa; ollaan kuitenkin niin lähellä tuulivoimaloita, että yksittäisissä tapauksissa tuulivoimalat saattavat kuitenkin aiheuttaa häiriöitä antenniTV-vastaanottoon.

Suunnittelualueet eivät häiritse Digitan nykyisiä linkkijänteitä.

4. Lapin liitto

Ailangantunturin tuulivoimapuisto sijaitsee Kemijärvellä, noin 20 kilometriä Kemijärven kaupunkikeskustasta etelään. Suunnitteilla oleva tuulivoimapuisto muodostuisi yhdestätoista yksikköteholtaan noin 3 MW tuulivoimalasta.

Alueella on voimassa vuonna 2004 vahvistettu Itä-Lapin maakuntakaava. Suunniteltu tuulivoimapuiston alue on maakuntakaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka on varattu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Alueen pohjoispuolella on matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue. Lisäksi alueen eteläpuolelta menee voimajohtolinja. Itä-Lapin maakuntakaavassa ei ole käsitelty tuulivoimarakentamista.

Lapin liiton hallitus päätti 11.3.2013 kuuluttaa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Tavoitteena on, että maakuntakaava olisi marraskuussa 2015 Lapin liiton valtuuston hyväksyttävänä. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava laaditaan kokonaisuusmaakuntakaavana. Maakuntakaava vahvistuessaan kumoaa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavat sekä Rovaniemen vaihemaakuntakaavan.

Lapin liitossa on laadittu ”Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvitys”. Selvityksen tavoitteena on kartoittaa Lapin eteläisistä osista (Länsi-Lapin maakuntakaava-alue sekä Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava-alue) kohteita, jotka parhaiten soveltuvat tuulivoimatuotannolle. Selvityksellä ei ole tarkoitus poistaa hankekohtaista tarkempien selvitysten tarvetta eikä kaavoitukseen kiinteästi kuuluvaa vuorovaikutus- ja osallistumismenettelyä. Selvityksen perusteella Ailangantunturin alue on potentiaalinen tuulivoimama-alue.

Arviointiselostuksessa on tuotu hyvin esille Itä-Lapin maakuntakaava sekä Lapin liitossa tehty tuulivoimaselvitys. Tuulivoimaselvityksen mukaan tarkemmassa suunnittelussa tulee tutkia vaikutukset luontoon, maisemaan ja poronhoitoon sekä suojellun petolinnun reviiiriin. Lisäksi tulee selvittää sähkönsiirtoyhteyden tekninen toteutettavuus. Arviointiselostuksen mukaan tuulivoimahankkeen merkittävimmät vaikutukset ovat Kemijärven maisemakuvaan ja sitä kautta mahdolliset vaikutuksen järvimatkailuun ja alueen virkistyskäyttöön. Lisäksi vaikutuksia poronhoitoon tullaan seuraamaan ja saatavan tiedon mukaisesti toteuttamaan lieventäviä toimenpiteitä.

Lapin liiton viraston mielestä Ailangantunturin tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on hyvin laadittu ja antaa kattavan kuvan hankkeen vaikutuksista ympäristöönsä.

5. Museovirasto

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Museoviraston lausuntoa WPD Finland Oy:n Kemijärven Ailangantunturin tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Museovirasto on antanut 11.5.2012 lausunnon dnro 134/304/2012 Ailangantunturin tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, josta virastolla ei ollut huomautettavaa. Ailangantunturin tuulipuisto sijoittuu noin 20 km etäisyydelle lähimmistä valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista (Juujärvi) ja valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista ympäristöistä (Puikkolan kylä, Kemijoen jokivarsiasutus ja kirkkomaisemat / Juujärven kylä ja Kemijärven kirkko sekä Salpaliin ja kuuluvat Joutsijärven puolustusvarustukset). Etäisyys lähimpiin maakunnallisesti merkittäviksi luokiteltuihin kulttuurihistoriallisiin kohteisiin on noin 10 km (Soppela, Kelloniemi, Isokylä ja Halosenranta) ja Kemijärven keskustan kohteisiin noin 20 km. Tuulipuiston maisemavaikutukset on arvioitu asianmukaisesti. Myös vaikutukset kaukomaisemaan on tutkittu yhteysviranomai-

sen lausunnon mukaisesti. Tuulipuiston vaikutuksia merkittäväksi arvioituun rakennettuun ympäristöön ja maisemaan voidaan pitää melko vähäisinä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön suojelun osalta toimivaltainen viranomaisen ja lausunnonantaja on Lapin maakuntamuseo.

6. Aluehallintovirasto

Lapin aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat – vastuualue esittää pyydettyinä lausuntonaan wpd Finland Oy:n Ailangantunturin tuulipuistoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavaa:

Lapin aluehallintovirasto katsoo, että hankkeen vaikutukset ihmisten terveyteen, viihtyvyyteen ja elinoloihin on arviointiselostuksessa esitetty riittävän laajasti, kun otetaan huomioon hankkeen etäisyys lähimmistä häiriintyvistä kohteista.

7. Paliskuntain yhdistys

wpd Finland suunnittelee tuulipuistoa Ailangantunturin alueelle, Kemi-järvelle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan vaihtoehtoina päävaihtoehtoa, jossa rakennettaisiin 11 voimalan tuulipuisto, ja nollavaihtoehtoa. Voimajohtolle on niin ikään yksi vaihtoehto, suora noin 5 km 110kV linja eteläkaakkoon puiston eteläreunalta Jumisko-Pirttikoski –voimalinjaan.

Tuulipuisto sijoittuisi Hirvasniemen paliskunnan alueelle. Paliskunnan suurin sallittu elopöroluku on 2300 ja poronhoitajia oli 63 poronhoitovuonna 2011-2012.

Poronhoitolaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoito-alueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säätää poronhoidolle pysyvästi vapaan laidunnusoikeuden: ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta.” (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään myös että ”suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.”

Poronhoitolain ja muun lainsäädännön lisäksi poroelinkeinoja turvataan myös valtioneuvoston päätöksellä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet – luvun yleistavoitteissa todetaan: ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset.” Myös Itä-Lapin maakunta-kaavassa määrätään kaavan yleismääräyksissä: ”Porotalouden sekä muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava.---” MRL:n mukaan alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia

Ailangantunturin tuulipuisto sijoittuisi Hirvasniemen paliskunnan eteläosaan, missä laiduntaa noin 40% paliskunnan poroista, eli noin 1000

poroa. Paliskunnan porot käyttävät tuulipuiston aluetta ja sen lähialueita eri vuodenaikoina: porot vasovat suunnittelualueen lähialueilla, lisäksi vaarojen rinteet ja rinesuot ovat kesälaitumia ja kankaat syys- ja talvilaitumia. Ailangantunturilla ja viereisellä Askatunturilla on myös tärkeitä luppolaitumia (ns. dialogialuetta). Suorien laidunalueiden vähenemisen lisäksi tuulipuiston rakentamisesta ja toiminnasta voi aiheutua vaikutuksia porojen laidunnukseen myös laajemmalle alueelle, etenkin mikäli herkkä vasomisaika häiriintyy (vasoma-alue myös läheisen Kuusivaara-Mömmövaara tuulipuistosuunnitelman alueella). Vasavaadin-parit nousevat tunturiin Juhannuksen tienoilla ja voivat häiriintyä etenkin hankkeen rakentamisaikana. Paliskunta on hankkinut poroille GPS-paikantimin varustettuja pantoja. Niiden avulla saadaan porojen laidunnuksesta tietoa, jota voidaan käyttää hyväksi myös tuulipuiston vaikutusten seurannassa.

Tuulipuistosta voi olla vaikutuksia myös poronhoitotoiminnalle, sillä lähellä sijaitsee kaksi erotusaitaa ja tuulipuiston rakenteilla ja tiestöllä voi olla vaikutusta porojen kuljettamiseen erotusaitoihin. Lisäksi porononnettomuuksien määrä voi kasvaa liikenteen lisääntyessä.

Ympäristövaikutusten arviointi Ailangantunturin tuulipuistohankkeessa

Hirvasniemen paliskunnan poronhoitoa on kuvattu YVA-selostuksen luvussa 16 asiantuntevasti: niin sanallisesti, tilastoin kuin erilaisten paikkatietoaineistojenkin avulla. Selvityksessä on käytetty apuna paliskunnan paikkatietoaineistoa, haastatteluita ja kirjallisuutta. Myös paikantäällä on käyty paliskunnan edustajan kanssa. Ailangantunturin tuulivoimahankkeen vaikutuksia paliskunnan poronhoitoon on selvitetty varsin kattavasti ja vaikutusten arvioinnissa on käytetty hyväksi mm. tuoretta tutkimustietoa Ruotsista. Tämä on hyvä ja vie eteenpäin tietämystä tuulipuistohankkeiden vaikutuksista (myös tietämys siitä, mitä ei vielä tiedetä, on tärkeää, s. 194). Alueen merkitys suhteessa muuhun paliskuntaan on selvitetty kartoin ja sanallisesti yhteistyössä paliskunnan kanssa. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset on arvioitu riittävän laajasti ja monipuolisin menetelmin. Selostuksessa esitetään myös seurantaohjelma porotalouden vaikutusten seurantaan.

YVA-menettelyn osallistaminen ja tiedotus vaikuttaa arviointiselostuksen mukaan riittävältä: Hirvasniemen paliskunta on kutsuttu Ailangantunturin YVA-menettelyn ohjausryhmään ja siltä on pyydetty lausunnot YVA-menettelyn eri vaiheissa. YVA-ohjelman mukaan paliskunnan kanssa on aiottu neuvotella PHL 53§ mukaisesti. Paliskunnan mukaan neuvotteluita ei kuitenkaan ole vielä käyty, joten ne tulee järjestää mahdollisimman pian, kuitenkin ennen kaavan valmistumista. Neuvotteluissa tulee etsiä toimenpiteitä haitallisten vaikutusten lieventämiseen ja haittojen ja menetysten kompensointiin yhteistyössä poronhoidon harjoittajien kanssa. Oleellista on myös hankkeen seurannasta sopiminen, sillä poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuutta. Seurantaa varten voisi perustaa seurantaryhmän, joka kokoontuu säännöllisesti.

Hirvasniemen paliskunnan kanssa tulee neuvotella ennen kaavan valmistumista ja sopia haittojen kompensoinnista sekä hankkeen vaikutusten seurannasta.

Tuulipuiston rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat ja menetykset tulee kompensoida Hirvasniemen paliskunnalle täysimääräisesti.

8. Riista- ja kalantutkimuslaitos, RTKL

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on viitekirjeellään pyytänyt Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen lausuntoa Kemijärven Ailangantunturin tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Pyydettyä lausuntonaan Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos esittää seuraavan.

Ailangantunturin tuulipuistohankkeen vaikutukset riistakantoihin sekä metsästykseseen on arvioitu vähäisiksi. Suurin vaikutus aiheutuu todennäköisesti alueen hirvenmetsästykselle eläinten karkottumisena alueelta sekä hirvijahdin toteuttamisen vaikeutumisen erityisesti hankkeen rakennusvaiheessa. Alueen erämaisyyden väheneminen maisemamuutosten vuoksi voi myös vähentää alueen houkuttelevuutta metsästyksympäristönä. Hankkeella ei ole vaikutuksia vesistöjen tilaan eikä siten myöskään kalastoon. Sen sijaan hankkeella arvioidaan olevan maisemamuutosten vuoksi kohtalainen vaikutus Kemijärven järvimatkailuun, mutta näiden vaikutusten osalta ei ole arvioitu erikseen mahdollisia vaikutuksia mm. kalastusmatkailuun.

Ailangantunturin tuulipuiston arvioidaan aiheuttavan poronhoidolle kohtalaisia haitallisia vaikutuksia. Hirvasniemen paliskunnan poronhoitoa ja hankkeen vaikutuksia siihen on tarkasteltu laajassa ja monipuolisessa selvityksessä, jossa on jossain määrin huomioitu myös muiden alueen tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutukset poronhoitoon. Selvityksen teossa poronhoitoon liittyvää tietoa on kerätty Hirvasniemen paliskunnan edustajilta sekä käytetty apuna Paliskuntain yhdistyksen aineistoja. Myös saatavilla olevaa tutkimustietoa ja -aineistoja sekä aiheeseen liittyvää kirjallisuutta on hyödynnetty selvityksessä ja vaikutusten arvioinnissa. Hankkeesta porotaloudelle aiheutuviksi vaikutuksiksi on arvioitu suorat laidunmenetykset, epäsuorat vaikutukset porojen laidunnukseen, vasomisalueen laadun muutokset, porojen kulkureittien mahdolliset muutokset sekä poronhoitotöiden mahdollinen vaikeutuminen. Vaikutusten ennakkointiin liittyy epävarmuuksia, mutta pysyvän seurannan avulla arvioidaan negatiivisia vaikutuksia poronhoitoon voitavan lieventää seurannassa saatavan tiedon mukaisesti.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos katsoo, että Ailangantunturin ympäristövaikutusten arvioinnissa on selvitetty riittävän laajasti ja monipuolisesti riistaan, kalastukseen ja porotalouteen liittyviä asiakokonaisuuksia ja arviointiselostus täyttää vaikutusarviointeihin liittyvän lainsäädännön edellyttämät vaatimukset. Poronhoitoa ja siihen kohdistuvia vaikutuksia on selvitetty perusteellisesti.

9. Luusuan kyläseura

Luusuan Kyläseura ry on kyläkokouksessa 17.5.2013 käsitellyt wpd Finland Oy:n Ailangantunturin tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettely selostuksen. Lausuntonamme esitämme seuraavaa:

Arviointiselostus on laaja selvitys kaikista mahdollisista vaikutuksista alueella ja näkemyksemme mukaan se on riittävä. Tämän kannanoton lisäksi kyläkokouksen edustajat haluavat kyläläisten mielipiteenä esit-

tää, että on tärkeä tuulivoima- asioissakin Kemijärvellä pysyä kehityksessä mukana ja antaa tälle kehitykselle mahdollisuus. Tämän lisäksi kokousedustajat toivat kantanaan esille mm.

- tuulivoima tuottaa halpaa sähköä,
- on puhdasta energiaa,
- ei jätä jälkipolville vaikeita jäteongelmia, koska tuulivoimalat voidaan purkaa vaikeuksitta,
- kiinteistöverot tuulivoimaloista ovat tärkeä tulonlähde kunnille,
- tuulivoimaloiden rakentamisen ja ylläpitämisen aikaiset muutamatkin työpaikat ovat kylille tärkeitä.

Kaiken kaikkiaan tuulivoimalat eivät ole kylällemme haitta vaan mahdollisuus. Asennoidumme myönteisesti ja näkemyksemme mukaan niillä on positiivinen psykologinen merkitys alueen yleiskuvan luomiseen.

10. Ilmatieteen laitos

Arviointiselostuksessa käsitellään tuulivoimaloiden vaikutuksia laajalti, mutta siinä ei ole mainintaa tuulivoimaloiden mahdollisista vaikutuksista säätutkiin. Jos tuulivoimala sijaitsee alle 5 km:n etäisyydellä säätutkasta, ovat häiriöt merkittäviä, samoin kuin jos useamman tuulivoimalan alue sijaitsee alle 20 km etäisyydellä tutkasta. Myös kauempana olevat voimalat voivat aiheuttaa häiriöitä. Ympäristöministeriön tuulivoimaoppaassa (Ympäristöhallinnon ohjeita 4 / 2012) todetaan, että tuulivoimaloiden mahdolliset vaikutukset Ilmatieteen laitoksen säätutkiin tulee ottaa suunnittelussa huomioon.

Ilmatieteen laitoksen kahdeksasta säätutkasta Luoston tutka Sodankylässä sijaitsee lähinnä arviointiselostuksessa tutkittua aluetta. Tutkan ja hankealueen välinen etäisyys on noin 70 km. Tälläkin etäisyydellä tuulivoimalan synnyttämä häiriökaiku voi olla havaittavissa. Mahdollisesta tuulivoimaloiden rakentamisesta ei kuitenkaan ole haittaa Ilmatieteen laitoksen säätutkamittauksille.

11. Pohjois-Suomen Sotilasläänin esikunta

Pohjois-Suomen sotilasläänin esikunnalla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Pohjois-Suomen sotilasläänin esikunnalla ei ole tiedossa, että aluetta olisi käytetty sotilaalliseen toimintaan 1939 – 1945 välisenä aikana. Mikäli tuulipuisto rakennetaan ja rakentamisen yhteydessä löytyy räjähteitä, puolustusvoimat raivaavat räjähteet normaalin virka-apumenettelyn mukaisesti.

12. Pääesikunta, logistiikkaosasto

Pääesikunnan logistiikkaosaston näkemyksen mukaan ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on riittävällä tavalla huomioitu tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan.

Mielipiteet:

1. Mielipide

Kemijärvellä järki käteen tuulivoimaloiden sijoittamisessa kannatamme tuulivoimaa sinänsä, mutta vastustamme tuulivoimapuistojen sijoittamista Kemijärven ympärillä oleville upeille vaaroille ja tuntureille, kuten esimerkiksi Ailangan ja Askan tunturialueille, Kuusivaara-Mömmövaaralle ja Iso-Severivaaralle.

Tuulimylyt näkyvät jopa kymmenien kilometrien päähän ja niiden melu kantaa järven selkiä pitkin yllättävän kauas. Tuulivoimalat ja niiden rakentaminen muuttaisi seudun luonnetta merkittävästi tuhoamalla jopa maailmanlaajuisesti arvokkaan järvi- ja vaaramaiseman.

Vastustamme em. tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavaa yleiskaavaa, joka on ristiriidassa mm. voimassa olevan maakuntakaavan kanssa. Maakuntakaavan mukaan Kemijärven rannikkoalueet muodostavat matkailun vetovoima-alueen ja Ailangan tunturialueella on maakuntakaavassa mm. luonnonsuojelualueita.

Matkailu on tärkeä elinkeino paikallisille ihmisille. Kestävän kehityksen mukaiselle matkailulle em. tuulivoimalat olisivat kuolinisku, sillä Lapin valttina on nimenomaan jylhän kauniit maisemat, lähes turmeltumaton luonto sekä hiljainen ja rauhallinen ympäristö.

Hiljaisten alueiden arvo ja arvostus ovat kasvaneet EU:n sisälläkin todella paljon. Mitä harvinaisemmaksi ”luonnonvaraksi” hiljaisuus tulee, sitä suurempi on viimeisten hiljaisten alueiden arvo.

Säilytettäköön vihoviimeiset hiljaiset erämaiset alueet virkistysalueiksi tulevillekin sukupolville. Jätettäköön Kemijärven komea järviolue vaaroi- neen ja tuntureineen sekä sen ainutlaatuinen äänimaisema rauhaan pi- laamatta niitä sinne sopimattomalla energiantuotannolla.

Lisätietoja vastustamastamme yleiskaavasta ja hankkeeseen liittyvästä YVA:sta:

Kemijärven kaupungin sivuilta

http://www.kemijarvi.fi/ilmoitustaulu/114/maankaytto- ja_rakennuslain_63_n_mukainen_ilmoitus_yleiskaavan_laatimisesta_t uulivoimapuistoalue

YVA eli ympäristövaikutusten arviointiohjelma

<http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/LapinELY/Ymparistonsuojelu/ YVA/Vireill%C3%A4/energia/Sivut/KemijarventuulipuistotKemijarvi.aspx>

OAS eli osallistumis- ja arviointisuunnitelma

http://www.kemijarvi.fi/download/Tuulivoima_OAS.pdf

2. Mieli-pide

Muistutus WPD Finland Oy:n Kemijärven tuulipuistohaketta koskevan YVA ympäristöselostukseen

Alkulause

EI MYLLYJÄ AILANKAAN

Kautta aikojen Ailanka on ollut Kemijärveläisille pyhä paikka. Ailankaniemen kilometrejä pitkät hiekkarannat olivat aikoinaan vertaansa vailla Lapin maisemassa. Jylhän kaunis, järvimaisemaa hallitseva Ailankatunturi herätti siellä vaeltavissa suurta kunnioitusta luontoa kohtaan. Vieläkin Ailankan luonto on enemmän kuin kullan arvoinen.

Ailankalla on myös esihistoriallista arvoa. Siitä kertovat aikojen saatossa tehdyt muinaislöydöt. Kuuluisin tietysti Jatulinsaaren rautasulatto, joka yhdessä Neitilän kanssa ylittää aina ajanlaskumme alkuajoille saakka. Ailankaniemessä oleva vahva rautapitoinen ”jankkokerros” ja 3 nimensä saanutta Raudanlampea kertovat siitä, että raaka-aine rautasulattoihin hankittiin niemen rautapitoisesta rantahiekasta. Nämä muinaislöydöt ovat jalostettavissa erilaisiksi matkailupalveluiksi, yhtenä osana Kemijärven vesistömatkailua.

Kemijärven seurakunnalle Ailankan leirikeskus on ollut oivallinen sijoituskohte ja tarjonnut monille nuorille luontoelämyksen rippikoulun muodossa. Useat siellä leireillä olleet muistelevat kaiholla kauniita kesäiltoja upeassa järvimaisemassa. Nämä muistot ja etenkin Kemijärven upea järvimaisema on piirtynyt heille ikuisesti mieleen.

Nyt, kun myös Ailankaa uhkaa viimeaikojen tuulimylly hullutus, monet Kemijärveläiset ovat huolissaan Ailankan luontoarvoista. Eniten arvokkaan kansallisenmaiseman turmelemisesta. Etenkin ne kemijärveläiset, jotka ovat muuttaneet muualle näkevät järvimaiseman ainutlaatuisena rikkautena. Viesti heiltä on selkeä. Älkää tuhotko Ailankaa!

Katsette kohdistuvatkin Lapin Liittoon ja ELY-keskukseen, sekä Kemijärven kaupungin ja seurakunnan päättäjiin, annammeko ainutlaatuisen luontokohteen turmeltua, kun sinne aiotaan sijoittaa kymmeniä suuria tuulimyllyjä. Terästorneja jotka kohoavat tunturin laelta aina 200m korkeuteen saakka. Ne hallitsivat järvimaisemaa kymmenien kilometrien etäisyydelle, aina Luusuaan, Halosenrannalle ja kaupungin keskustaan saakka. Tunturin laesta tulisi teollisuusalue, jonka vaikutukset eivät ole vain maisemahaitta, vaan paljon muuta.

Kemijärven päättäjät ovat suuren valinnan edessä. Onko ulkomaisten sijoittajien mitättömät korvaukset muutamille maanomistajille tärkeämpää, kuin säilyttää arvokasta luontoa tuleville sukupolville?

Kemijärven kaupunginvaltuustolle jätetty valtuustoaloite

Kemijärven kaupunginvaltuustolle on 12.06.2013 jätetty 21 kaupunginvaltuutetun allekirjoittamana seuraavansisältöinen valtuustoaloite:

”Kemijärven kaupungissa on vireillä useita tuulivoimahankkeita. Jos kaikki hankkeet toteutuvat, Kemijärven kaupunkikuva muuttuu ennennäkemättömällä tavalla. Etenkin kauniiseen järvimaisemaan mahdollisesti sijoittuvat suuret tuulimyllyt muuttavat maisemaa hallitsevasti ja myllyjen muut haittavaikutukset jäävät pysyviksi.

Kemijärven kauniin järvi - ja vaaramaiseman imagoa heikentävän maisemahaitan lisäksi, lähes 200 metrin korkeuksiin nousevien tuulimyllyjen haittavaikutuksia ovat; melu ja valosaaste (vilkkuvat lentovalot) , kylä- ja ranta-alueiden kiinteistöjen arvonalennukset, rakennuskiellot tuulivoimaloiden varoalueelle (etäisyys myllyihin väh. n.1,5km), alueen luontoon ja luonnoneläimiin kohdistuvat häiriötekijät, myllyjen varoalue estää alueella liikkumista (talvella jääkamien lentäminen) jne. Tehdyistä YVA- selostuksista saa lisää tietoa haittavaikutuksista.

YVA- selostuksissa ja Lapin liiton lausunnoissa mainitaan mm. ”Kangaslamminvaara, Untamovaara ja Ailangantunturi lähivaaroinen ovat keskeinen osa Kemijärven alueen maiseman perusrunkoa ja muodostavat muiden vaarojen kanssa tärkeän maisemakuvan eri suunnista tarkasteltuna. Luonnonmaiseman arvostaminen on saanut varsin laajaa kannatusta säilyttää Kemijärveä ympäröivät vaara- ja järvimaiseman maisemakvaltaan ehjänä aluekokonaisuutena. Luontoon voimakkaasti kytkeytyvien elinolosuhteiden heikentämisellä on voimakkaita vaikutuksia asumisviihtyvyyteen, terveyteen ja sosiaaliseen toimintaan, joka pahimmillaan pakottaa asukkaita muuttamaan muualle.”

Lapin Ely-keskuksen loppulausunnon mukaan järvimaisemaan rakennetut tuulimyllyt muuttavat Kemijärven kaupungin elinkeinostrategiaa oleellisesti em. matkailun osalta.

Edellä kerrottuun, Kemijärven kaupungin strategiaan ja muihin selvityksiin viitaten, me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet vaadimme, että Kemijärven kaupunki ryhtyy pikaisesti selvittämään Kemijärven kaupungin alueidenkäyttöä ja mahdollisille tuulimyllyille sopivia alueita, jotta ei vaaranneta muiden elinkeinojen kehittymistä. Tämä selvitys on tehtävä ennen tuulivoimakaavojen tuloa päätöksentekoon, jotta pysyville ja korvaamattomilta vahingoilta vältyttäisiin”.

Valtuustoaloite tulee huomioida YVA- selostuksessa.

Maakuntakaava

Lapin eteläisten osien ja Itä-Lapin tuulivoima-alueita koskeva selvitys on ollut 13.02.2012 Lapin Liiton hallituksen kokouksessa.

Lapin liiton hallitus 13.02.2012:

” 4§ Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava on tarkoitus käynnistää tämän vuoden lopussa ja tuulivoimaselvitys tältä osin tulee palvelemaan tulevaa maakuntakaavoitusta. Laajempi vuorovaikutus ja yleinen kuuleminen toteutetaan tulevassa maakuntakaavoitusprosessissa.”

Kaavaprosessi on edelleen kesken, joka tulee huomioida YVA-selostuksessa.

Maisema-arviointi

Kuten edellä käy ilmi, maakuntakaava koskien tuulivoiman rakentamista, on Itä-Lapin osalta vahvistamatta. Huolimatta valtioneuvoston asetuksista lieventää osayleiskaavan valmistumista ilman että maakuntakaava olisi siltä osin vahvistettu, sama asetus antaa ymmärtää, että maisemallisesti erityisen arvokkailla alueella tulisi tuulivoimaa varten valmistuva yleiskaava ”nojautua” vahvistettuun maakuntakaavaan, näin myös Kemijärvellä. YVA -selostuksessa ja mahdollisessa osayleiskaavan nähtäville panossa tulisi ottaa huomioon, että maakuntakaava tuulivoimaloiden osalta on valmistelussa ja näin myöskin vahvistamatta.

Lapin Liitto

”Kemijärven matkailualuekokonaisuutena toimii kaupunkikeskus ja sen yhteydessä oleva laaja järviolue, jonka rannalla sijaitseva Ailangan leirikeskus on tärkeä kohde. Itä-Lapin maakuntakaavassa todetaan, että matkailualueiden kehittämisessä tulee säilyttää ne vetovoimatekijät, joiden varassa matkailu toimii”.

”Tuulivoima-alueiden mittasuhteiden ja maisemarakenteen ominaisuuksien johdosta hankkeiden visuaaliset vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Vaikutukset ovat sitä laajempia, mitä laajempi vaihtoehto on kysymyksessä. Erityisesti vaikutukset kohdistuvat Kemijärven vesistöalueelle, mistä aukeaa pitkiä avoimia näkymäakseleita”.

”Kangaslamminvara, Untamovaara ja Ailangantunturi lähivaaroinen (Kuusivaara-Mömmönvaara) ovat keskeinen osa Kemijärven alueen maiseman perusrunkoa ja muodostavat yhdessä muiden vaarojen kanssa tärkeän maisemakuvan taustan eri suunnista tarkasteltaessa. Jos tuulipuistot toteutuvat, vaarojen rooli maisemassa tulee muuttumaan riippumatta siitä mikä vaihtoehto toteutetaan.”

Maisemaselvitykset puutteellisia

Ailankatunturin tuulivoimala-alueen maisemaselvitykset ovat puutteellisia. Tuulimyllyjen näkyminen järvimaisemassa esitetään lukuisissa kohdin virheellisesti, ikään kuin ne olisivat piilossa. Esimerkkinä, että metsä peittää näkemästä tuulimyllyjä. Jokaiselle lienee selvää, että niinhän se metsä tekee. Kyllä kai maisemaa tulee tarkastella kokonaisuutena, miten paikalliset asukkaat sen kokevat. Kulkiessa Kemijärvellä ei ole juuri paikkaa minne tuulimyllyt eivät näkyisi.

Teknisillä ohjelmilla rakennetut näkymä, välke ja varjovaikutukset johtavat todella harhaan paikallisia asukkaita. Kun ne tietoisesti vielä vääristävät kuvan todellisesta tilanteesta, niille ei tule selostuksessa antaa kovinkaan suurta arvoa. Tärkeintä olisi esittää kyläkohtaisesti, miten suunnitellut tuulimyllyt näkyvät järvimaisemassa useammista näkökulmista tarkasteltuna. Tältä osin selvitys on puutteellinen.

Pakollisista lentovaloista, niiden välkkeestä esim yöaikana ei ole selostuksessa juuri kerrottu. Niiden vaikutus lähiseudun asukkaisiin on mitä ilmeisin. Koska maisemaselvitys on puutteellinen, YVA-selostus siltä osin tulee hylätä taikka täydentää riittävin tiedoin.

Sosiaalisten vaikutusten arviointi

Arviointiselostuksessa sosiaalisten vaikutusten arviointi on puutteellinen. Kun WPD- Finlandin tuulivoimahanke koskee tavalla taikka toisella kaikkia Kemijärveläisiä, suoritettu otanta ja haastattelut eivät anna täyttä kuvaa kemijärveläisten suhtautumisesta nyt esillä oleviin tuulivoimalahankkeisiin. Otanta on liian vähäinen. Sitä tukee myös kaupungin luottamuselimissä tehdyt päätökset; kaupunginhallituksen lausunto YVA-selostukseen.

Kun sosiaalisten vaikutusten arviointi ei täytä sille YVA – menettelyssä asetettua tavoitetta, YVA – selostus tulee hylätä tai vähintäänkin suorittaa sitä koskeva täydentävä selvitys.

Taloudellisten vaikutusten arviointi

YVA – selostuksessa taloudellisten vaikutusten arviointi on kiinteistönomistajien osalta lähes sivuutettu. Muutamalla lauseella viitataan tehtyihin tutkimukseen, jonka mukaan merkittäviä arvonmenetyksiä tuulivoimalat eivät aiheuttaisi. Tällaista vertausta ei missään tapauksessa tule soveltaa Lapin ja em. Kemijärven olosuhteisiin. Jo maalaisjärjellä ajateltuna kauniiseen järvi – ja vaaramaisemaan sijoitetut kymmenet lähes 200m korkeuteen nousevat teräsrakenteet ovat ”hivitys” järven läheisyydessä asuville, sekä loma-asukkaille ja luonnossa liikkuville. Kymmenien tuulimyllyjen läsnäolo väistämättä tulee alentamaan kiinteistöjen arvoa. Tämä on kyllä huomattu useilla muillakin paikkakunnilla Suomessa, joissa tuulivoimalat uhkaavat kaunista järvimaisemaa.

Edelliseen liittyen mahdollisten tuulivoimaloiden vaikutus kiinteistöjen arvonalennuksiin tulisi tarkoin määritellä lukuina ja laskelmina. Koska YVA – selostus on tältä osin puutteellinen, se tulee hylätä tai täydentää arvonalennuksia koskevin tiedoin tarkemmin.

Muuttolintujen reiteistä / linnuista tehtävä selvitys

YVA-selostuksen antamista tiedoista poiketen, ei tuulivoimaloiden suunnittelualueen linnustoa ja muuttolintujen lentoreittejä ole riittävästi huomioitu. Lapin lintuyhdistyksen jäsen, Arto Komulainen vahvistaa, että kyseinen alue on Lapin merkittävämpiä suurpeto-lintualueita. Hänen yli 40 vuotta kestäneen lintuharrastuksen ja luontokuvaamisen yhteydessä Kemijärven vesistön ja sitä ympäröivän alueen linnusto on tullut erittäin tutuksi. Untamovaara – Ailangantunturi – Otsavaara – Saarivaara alue on hänen mukaan perinteistä suurpetolintujen aluetta. Hän on suorittanut maakotkien merkitsemistä kymmenien vuosien ajan ja vaeltanut tälläkin alueella vuosittain. Selostuksessa vähätellään lintujen osumista tuulivoimaloiden siipiin. Syyskuussa 2012 Suomen TV-1:ssä esitetty Norjalainen dokumentti sikäläisen tuulivoimala-alueen lintuihin kohdistuvista turmista kertoo aivan toista. Merikotkien muuttoreitille rakennetulla tuulivoimala-alueella kuoli viikon aikana 9 merikotkaa muuttoaikana.

Komulaisen mukaan suuren Kemijärven vesistön vaikutuksesta, kyseinen alue on myös muuttolintujen runsasta lentoaluetta keväisin ja syksyisin. Kemijokivartta Kemijärvelle ja siitä itään vaeltavien muuttolintujen lentoreitit kulkevat juuri suunnitellun tuulivoimala-alueen kautta.

Koska YVA – selostuksessa ei ole alueen linnustoa, kotkien päiväreviirejä ja muuttolinujen reittejä riittävästi huomioitu, selostus tulee tältä osin hylätä tai täydentää riittäväillä selvityksillä.

Tuulivoimaloiden vaikutusalueella pesii merikotka

Joutsijärven kylässä Käsmänperällä pesii Kemijärvellä harvinainen merikotka. Siitä on ollut havaintoja jo usealta vuodelta ja on varmistunut, että se myös pesii alueella. Lisäksi luontotutkija Jyrki Ojan tiedossa on, että Kemijärvessä, sen ympäristössä asuu useampiakin merikotkia. Lintuharrastaja Arto Komulaisen mukaan kyseisen merikotkan hieman pie-

nempi koko viittaisi siihen, että ne olisivat Vienanmerellä asustavaa kantaa ja mahdollisesti muuttaneet Kemijärveen sieltä. Kemijärvestä pyytäneet kalastajat ovat tehneet merikotkista havaintoja jo usean vuoden ajan. Pertti Poropudas on nähnyt merikotkan Isokylällä Kotaojan suussa, sekä Luuksinsalmella. Juhani Säynäjäkangas on nähnyt merikotkan / kotkia useilla pilkkireissuillaan Tossanselällä. Havintoja on myöslukuisilla muilla kalastajilla. Merikotkien lentoreitti / pyyntimatka näyttää usein ohjautuvan Ailangantunturi / Käsmänperän suuntaan. Koska tältäkin osin lintuselvitys on puutteellinen, tulee YVA – selostus hylätä tai täydentää merikotkankin osalta riittäväillä tiedoilla.

Lopuksi

Kuten edellä on kerrottu ja jo aikaisemmin tehty YVA – selostus osoittavat, suunnitellut tuulivoimalat eivät sovellu Kemijärven herkkään järvi- ja vaaramaisemaan. Sitä todistavat lukuisat muistutukset ja etenkin jo tähän mennessä tehdyt luonto ja maisemaselvitykset.

Kemijärven kaupungin sivuilta on puuttunut WPD:n tuulipuistohankkeen YVA-selostuksen dokumentaatio kokonaisuudessaan sekä asiaan liittyvä kuulutus. Asiassa ei ole toimittu hyväksytyllä tavalla. Muistutuksen tekoon tulee kansalaisille varata riittävästi aikaa, vähintään 30 päivää - enintään 60.

Loppulausunnossaan WPD:n YVA-selostukseen Lapin Liiton ja Lapin Ely-keskuksen tulee huomioida paikallisten asukkaiden näkemys, että suunnitelma tuulivoimaloiden rakentamiseksi Ailankatunturiin tulee hylätä kokonaisuudessaan.

3. Mieliopide

Kemijärven Ailangantunturin WDP_Finlandin tuulivoimala-alueen ympäristövaikutusten arviointimenettely, arviointiselostus

WPD-Finlandin Ailankatunturiin suunnitteilla olevaa tuulivoimala-alueita koskeva arviointiselostus on ollut asianosaisten kannalta esillä puutteellisesti siihen nähden, mitä laki viranomaistoiminnan julkisuudesta edellyttää. Viranomaisen tehtävä on lain mukaan pitää huoli siitä, että asianosainen esim. kuntalainen saa valmisteilla olevasta asiasta tietoa riittävästi ja hyvissä ajoin ja vielä sekin, että viranomaistoimituksessa varmistetaan, että asianosainen on ymmärtänyt asian.

Tuulivoimala-hankkeissa laajoja kokonaisuuksia tavallisten kuntalaisten on vaikea hahmottaa ellei materiaalia ole riittävästi ja helposti saatavilla. Näin ei ole ollut kyseisessä hankkeessa. Muun muassa Kemijärven kaupungin nettisivuilla ilmoitustaululla selostusta ei ollut nähtävillä.

Mitä tulee kyseisen hankkeen melu- ja välkeselvityksiin, sosiaalisten vaikutusten arviointiin ja terveydellisten vaikutusten arviointiin, ne on toteutettu puutteellisesti tai ei ollenkaan. Asukaskysely ei anna kuvaa luotettavalla tavalla siitä, mitä mieltä asiasta ollaan, koskapa haastateltavien ikävalinta, vastausprosentti ja em. tiedonpuute näkyvät selvästi huterassa tuloksessa.

Menetelmiä em. asioiden selvittämiseksi on käytössä ja olemassa esim. muualla Euroopassa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa. Mielestäni sosiaalisten ja terveydellisten vaikutusten selvittäminen luotettavasti ja tulosten esitleminen luotettavasti asianosaisille kuuluu hankkeen hakijan tehtäviin, joten esitän, että em. asiat vaaditaan toteutettavaksi hankkeen hakijan toimesta ennen kaava-prosessien etenemistä.

Tiedoksi saatettakoon myös, että Kemijärvellä kaupunginvaltuustossa on 21 jäsentä allekirjoittanut aloitteen, jossa vaaditaan Kemijärven kaupungilta omaa selvitystä siitä, mille alueille Kemijärvellä tuulivoimaa voidaan ja halutaan rakentaa, jos sitä ylipäätään rakennetaan. Myös tämän

selvityksen tulokset on tarpeen ottaa huomioon WPD:n vireillä olevassa projektissa.

4. Mieli-pide

MUISTUTUS KOSKIEN WPD FINLAND OY:N AILANGANTUNTURIN TUULIPUISTON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUSTA

Vaadin, ettei 18.04.2013 nähtävillä tullutta FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n wpd Finland Oy:lle laatimaa Ailangantunturin tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiselostusta hyväksytä.

Perustelut

Yleistä

Koko nykyinen tuulivoimarakentamisen ”buumi” perustuu kansainvälisen päästökaupan varjolla tapahtuvaan keinotteluun ja valtiovallan luomaan, syöttötariffiin perustuvaan, tukiaisjärjestelmään.

Ilman näitä taloudellisia houkuttimia ei tuulivoimaa maahamme rakennettaisi.

Ailangantunturin ”tuulipuisto”-hanke on räikeimpiä esimerkkejä siitä, kuinka tuulivoimaloita yritetään rakentaa näennäisen vihreisiin arvoihin vedoten sellaisille paikoille, joihin tällainen massiivinen energiateollisuus ei millään tavoin sovi.

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ei ole huomioitu riittävällä tavalla

Ailangantunturin ”tuulipuiston” yva-selostuksessa ei oteta riittävällä tavalla huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT), vaan niistä on sieltä täältä poimittu tarkoitushakuisesti tuulivoimarakentamista puoltavia kohtia. Samalla on sivuutettu kaikki sellaiset tavoitteet, joiden perusteella kyseinen hanke olisi yva-selostuksen muodossa VE1 mahdollon toteuttaa.

Pääesikunnan operatiivinen osasto kehotti jo yva-ohjelmasta antamassaan lausunnossa kiinnittämään huomiota ko. tavoitteisiin.

Yva-ohjelmassa ei kuitenkaan mainita sanallakaan hankkeen mahdollisista vaikutuksista esim. Rovajärven ampuma-alueen tai Lapin lennoston toimintaan. Onko hankevastaava siis jo selvittänyt hankkeen vaikutukset puolustusvoimien hyväksymällä tavalla – eli:

-saanut VTT:n kehittämän, ilmavalvontatutkien vaikutuksia selvittävän, laskentatyökalun tulosten perusteella tehdyn arvion ilmavoimien asiantuntijalta

-saanut lausunnon ilmavoimilta

-saanut puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskukselta lausunnon hankkeen vaikutuksista puolustusvoimien radioyhteyksiin sekä

-saanut lausunnon maavoimilta alueiden käytöstä

Yva-selostuksessa esitetään ainoastaan hämärästi muotoiltu toteamus, että Puolustusvoimat olisi jo antanut lausunnon, jonka mukaan se ei vastustaisi hanketta.

Toteutuessaan Ailangantunturin tuulivoimahanke yhdessä muiden alueelle suunniteltujen hankkeiden kanssa pilaisi merkittävästi satojen vakituisten ja loma-asukkaiden elinympäristön laadun ja tuhoaisi merkittävästi eteläisen Kemijärven ainutlaatuisia ympäristö- ja maisema-arvoja.

Yva-selostuksessa ei selvitetä riittävästi hankkeen vaikutuksia Kemijärven ja sen lähialueiden matkailuelinkeinoon. Järvimatkailun osalta yva-selostuksessa esitetään haittojen lieventämiskeinona reittien siirtämistä muualle! Kemijärvellä ei kovin montaa väylää edes kulje ja tuulivoimalat näkyisivät esitettyjenkin näkymäanalyysien mukaan kaikkialle järvellä.

Hanke ei myöskään edistäisi alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia, vaan veisi mielekkyyden luonnossa liikkumisesta ja elinmahdollisuudet luontomatkailuyrittäjiltä.

Ailangantunturi on lisäksi Lapin liiton maakuntakaavaselostuksen mukaan merkittävä maisema sekä kaukomaisemassa merkittävä lakialue.

Ailangantunturin voidaan myös katsoa kuuluvan olennaiseksi osaksi matkailun vetovoima-alueetta, matkailun ja virkistyskehittämisen kohdealueetta, jonka arvoa Ailangantunturi kohottaa.

Tuulivoimaloiden rakentaminen ei myöskään edistä Ailangantunturin ja sen lähiympäristön säilymistä hiljaisena alueena.

Kun jo teleliikenteen mastojen sijoittamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota maisemallisten arvojen säilyttämiseen, niin aivan erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, ettei yli 400 metrin korkeuteen alueen keskikorkeudesta (Kemijärven pinta) kohoavia tuulivoimaloita sijoitettaisi näin tuhoisasti alueen luonteeseen ja ainutlaatuiseseen maisemaan vaikuttaviin paikkoihin.

Valtakunnallisesten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoitushakuinen luettelointi ei tarkoita sitä, että hankkeen vaikutusta niiden suhteen olisi riittäväällä tavalla käsitelty.

Tuulivoimaloiden ilmastovaikutusta on liioiteltu

Yva-selostuksessa väitetään että tuulivoimalla tuotettu energia on uusiutuvaa energiaa, jonka tuotannosta ei aiheutuisi kasvihuonekaasupäästöjä. Mitään arvioita ei kuitenkaan esitetä siitä kuinka paljon kasvihuonepäästöjä syntyy voimaloiden osien ja koneistojen valmistamisessa, kuljetuksessa, perustusten maansiirtotöiden ja rakentamisen yhteydessä sekä voimalan pystyttämisen ja käytönaikaisten huolto- ja lumitöiden yhteydessä.

Edelleen selostuksessa väitetään, että tuulivoimalla tuotettu sähkö korvaa kivihiihellä tuotettua energiaa – mikä tai mitkä kivihiihivoimalat siis suljettaisiin hankkeen myötä?

Entä millä tuotettaisiin tuulivoimaloiden kapasiteettia vastaava säätövoima silloin, kun tuulivoimalat eivät ole käytössä? Eli mikä olisi korvalla energiamuodolla tuotetun sähkön hiilijalanjälki?

Hankkeen tarvitsemia lupia ei ole riittäväällä tavalla huomioitu

Tuulivoimarakentaminen voi tapauskohtaisesti edellyttää ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla myönnettävää ympäristölupaa, jos lähialueilla on pysyvää tai loma-asutusta. Ympäristölupa tarvitaan, jos tuulivoimalasta voi aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Tällainen kohtuuton rasitus tulisi kohdentumaan ainakin kahdelle noin 1,5 kilometrin etäisyydellä sijaitsevalle metsästysmajalle, joita erittäin suurella todennäköisyydellä käytetään virkistymiseen ja tilapäiseen yöpymiseen. Yva-selostuksessa ko. metsästysmajojen arvoa tunnutaan vähättelevän, eikä esim. niihin kohdistuvaa meluvaikutusta suostuta arvioimaan, vaikka epäilyksiä herättävän melumallinnuskartankin mukaan niille tulisi kohdistumaan vähintään 40 dB meluhaitta.

Onko Vähä Petäjävaaran eteläpuolelta Ailangantunturille johtavan uuden tielinjauksen osalta tiedusteltu tuulivoimala-alueen ulkopuolella sijaitsevan kiinteistön (R:nro 31:6) omistajan suostumusta tai edes kysytty mielipidettä tien rakentamisesta hänen maidensa kautta?

Yva-selostuksen luvussa 3, joka käsittelee tarvittavia lupia, ei mainita puolustusvoimia lainkaan.

Hankkeen vaihtoehdottomuuden takia ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto on VE0

Koska yva-selostuksessa sanotaan, ettei hanke toteudu kuin vaihtoehtojen VE1 tai VE0 mukaisesti, on selvää, että ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto on VE0.

Syyt tähän ovat seuraavat:

Ailangantunturin ja Iso Petäjävaaran sekä koko Ailanganselän alueen luonto- (vanhan metsän alue, lammet ja lähteet, rinne- ja satulasuot sekä nevarämeet), maisema- (merkittävä maisema, kaukomaisemassa merkittävä lakialue) ja virkistysarvot (järvimatkailu, metsästys ja kalastus, ulkoilu) ovat niin ainutlaatuiset, että niiden turmeleminen lähentelisi ympäristöririkoksen tunnusmerkkejä.

Ailangantunturin seudulla sijaitsevan suuren päiväpetolinnun pesän läheisyyden vuoksi 4 – 6 voimalaa täytyisi jättää rakentamatta.

Melu-, välke- ja vilkkumishaitat metsästysmajojen osalta olisivat kohtuuttomat.

Todelliset tuuliolosuhteet eivät ole edes tiedossa

Ailangantunturin tuulimittaukset on tarkoitus aloittaa vasta syksyllä 2013. Kannattavuuslaskelmat perustuvat siis pelkästään tuuliatlaksen perusteella tehtyihin arvioihin.

”Tuulipuiston” sähköntuotannoksi arvioidaan ylioptimistisesti 83 GWh/vuosi, vaikka tuuliatlaksen perusteella alueen sähköntuotto on 4000 – 6000 MWh/3 MW voimala/vuosi. Yhdentoista voimalan tuotoksi tulisi näin ollen vain 44 – 66 GWh/vuosi. Tähän ei ole laskettu huolto- tai muita tuotantokatkoksia.

Tuuliatlaksen tiedoista olisi tullut esittää tuuli- ja jäätämisolosuhteet, tuotanto- ja tuotantotappioarviot vähintään vuodenajoittain, mieluiten kuu-kausittain eikä ainoastaan koko vuotta kuvaavaa tuuliruusua ja tuulennopeuskäyrää.

Hankkeen teknisessä kuvauksessa on puutteita ja ristiriitaisuuksia

Yva-selostuksessa ei kerrota mikä on hankkeessa käytettävän tuulivoimalan malli. Näin ollen jää epäselväksi, mitkä ovat tuulivoimaloiden todelliset mitat, melun lähtötasot (roottori, generaattori, vaihteisto) ym.

Tuulivoimaloita esittelevästä kuvasta 5-1 ei käy ilmi niiden kokosuhte. Kuvaan olisi lisättävä ihminen, normaali kemijärvinen mänty sekä jokin hyvin tunnettu korkea rakennus, jotta kokoluokka kävisi selville.

Kuvan voimaloista yhdenkään napakorkeus ei vastaa hankkeessa käytettävää 155 metrin korkeutta.

Lentoestevaloista ei hankkeen teknisessä kuvauksessa puhuta mitään.

Sähköasemien (joista kuvan 4-5 kartassa toinen on sijoitettu lähteikön päälle) kytkinten öljymääristä tai -laadusta ei yva-selostus kerro mitään.

Hankkeen vaikutusten arvioinnin lähtökohdat ovat virheellisiä

Yva-selostuksessa kerrotaan, että ”maisemavaikutusten tarkastelu on ulotettu alueen ympäristöön niin kauas kuin tuulipuisto voidaan käytännössä ihmissilmin havaita. Tämä tarkoittaa noin 25 km sädettä.”

Valkoisena hohtavat tuulivoimalat näkyvät kirkkaana päivänä 400 kertaa napakorkeutensa etäisyydelle eli $400 \times 155 \text{ m} = 62\,000 \text{ m} = 62 \text{ km}$ (Weckman 2006).

Lentoestevalot näkyvät puolestaan yli sadan kilometrin etäisyydelle - sehän on niiden tarkoitus.

Lähialueen rajaksi olisi pitänyt ottaa vähintään 7 kilometriä, jotta Lehtolaan, Rytillahteen ja Ämmälään kohdistuvat vaikutukset olisi tullut yksityiskohtaisemmin arvioiduksi. Nyt esitetyn perusteella näyttää enemmänkin siltä, että nuo alueet on päätetty rajata keinotekoisien viiden kilometrin rajan ulkopuolelle.

Hankkeen maisemavaikutuksia vähätellään

Lehtolan kylää ei kappaleessa 8.3 olla tunnistettu kyläksi, vaan mainitaan hankealuetta lähimpänä olevaksi kyläksi Soppela. Lisäksi kuvan 8-1 kartalla olisi pitänyt näyttää asutus laajemmalta alueelta – vähintään 25 km säteellä. Yva-selostuksessa ei kerrota paljonko asukkaita tai loma-asuntoja on 25 km:n säteellä, jolle maisemavaikutusten arvioinnin kerrotaan ulotetun.

Lentoestevaloista ei anneta selkeää kuvaa

Lentoestevaloista annetaan yva-selostuksen eri luvuissa ristiriitaista ja osin hypoteettista informaatiota. Välillä jaaritellaan siitä, mikä on käytäntö eri maissa ja kuinka Suomessa voisi lentoestevalojen laita olla tutkitun päivineen, ellei ”ilkeä” Trafi määräisi tämän kokoluokan voimallaisille seuraavanlaiset lentoestevalot:

- Päivällä: B –tyypin suuritehoinen (100000 cd) vilkkuva valkoinen valo, konehuoneen päälle (2 x 50 000 cd valaisimien katsotaan täyttävän vaatimuksen)

- Yöllä: B –tyypin suuritehoinen (2000 cd) vilkkuva valkoinen tai keskitehoinen (2000 cd) B-tyypin vilkkuva punainen tai keskitehoinen (2000 cd) C-tyypin kiinteä punainen valo, konehuoneen päälle

-päivämerkinnät: lapojen ja moottorisuojan päivämerkinnän värin tulee olla valkoinen, kannatinmaston ylimmän 2/3 päivämerkinnän tulee olla valkoinen

-Maston välikorkeuksiin tulee sijoittaa A-tyypin pienitehoiset lentoestevalot tasaisin, enintään 52 m, välein. Alimman valotason tulee jäädä ympäröivän puuston yläpuolelle.

Lentoestevaloista ei myöskään ole kelvollista yöaikaista havainnekuvaa - mieluummin panoraamakuva, jossa näkyisi Ailangantunturin voimaloiden lisäksi muita Kemijärven tuulivoimahankkeiden voimaloita.

Hanke on maakuntakaavan suunnittelumääräysten vastainen

Hankkeen suunnittelussa ei ole otettu huomioon valtioneuvoston päätöstä melutasojen ohjeistoista:

-metsästysmajat 1,5 km:n etäisyydellä

-melumallinnuksen arvoihin ei ole lisätty 5 desibeliä äänen impulssisuuden johdosta

Myöskään suunnittelussa ei ole otettu huomioon arvokkaita luonnonympäristöjä:

-voimaloita on sijoitettu vanhan metsän alueelle sekä lampien, lähteiden ja rinnen suon läheisyyteen

-tiet on suunniteltu kulkemaan satulasoiden ja purojen yli sekä lähteiden, rinnen suon ja tunturilampien vieritse

-Ailangantunturia ei ole tunnistettu merkittäväksi maisemaksi ja kauko- maisemassa merkittäväksi lakialueeksi

-maiseman ominaispiirteitä ei ole otettu huomioon eikä maisemaan kohdistuvia suuria muutoksia ole pyritty välttämään

Lisäksi hankkeen vaikutukset kohdistuvat matkailun vetovoima-alueelle (mv 8401). Tuulivoimarakentaminen ei kaiken järjen mukaan ole matkailun ja virkistykseen kehittämistä.

Näkemäalueanalyysikartta ei vastaa todellisuutta

Näkemäalueanalyysikartoissa (kuvat 9-4 ja 9-5) on metsän peittovaikutusta liioiteltu ja avohakkuualueet jätetty huomioimatta.

Millään muulla tavoin ei ole mahdollista, että mitä lähemmäs voimaloita mennään, sitä vähemmän ne ympäristössä näkyisivät.

Varsinkin kappaleen 11 kuvista käy selville maaston avoimuus. Tällaisista paikoista tulisi myös olla lähietäisyydeltä tehtyjä havainnekuvia.

Havainnekuvat ovat ala-arvoisia

Yva-selostuksessa esitetyt havainnekuvat ovat ala-arvoisia esityksiä:

-pdf –tiedostojen kuvien resoluutio on niin huono, ettei niistä parhaalla tahdollakaan voi saada selvää, miltä tuulivoimalat todellisuudessa tulisivat näyttämään

-valokuvasovitteissa ei ole esitetty lentoestevaloja, joiden teho päivällä on sentään 100 000 kandela

-tuulivoimaloita on todennäköisesti pyritty kuvissa häivyttämään ”todellisen” etäisyysvaikutelman aikaansaamiseksi. Oxford Interconin tuulivoimalat kyllä näkyvät selkeästi liitteen 2 kuvassa 10

-ainoatakaan lähi- tai yöhavainnekuvaa ei ole esitetty

-havainnekuvien ottopaikkoja on liian vähän: ainakin Tuulaniemestä, Ämmälästä, Ruopsasta ja lähempää laivaväylältä olisi tullut tehdä havainnekuvat

Tuulivoimaloiden dominanssivyöhyke on laskettu väärin

Tuulivoimaloiden sanotaan dominoivan maisemassa 1,5 kilometrin etäisyydelle. Tässä ei kuitenkaan oteta huomioon sitä, että voimalat sijaitsevat 210 metriä keskikorkeuden yläpuolella tunturin laella.

Näin ollen dominoiva vaikutus ulottuu $10 \times (210 \text{ m} + 155 \text{ m}) = 3650 \text{ m}$, eli 3,65 kilometrin etäisyydelle.

Linnustolle ja järvimatkailulle yva-selostuksessa annetaan kehoitus muuttaa muualle, jos tuulivoimalat eivät miellytä

”...alueen yleisten ja runsaslukuisten lajien on mahdollista ainakin josain määrin siirtyä hankealueen ulkopuolelle, jos niiden elinympäristö muuttuu liikaa tai lajikohtainen häiriönsietokynnys ylittyy.”

”Myös vesistömatkailun osalta voi tapahtua sopeutumista, eli etsitään uusia vesistömatkailureittejä, joilta näkyvät tuulipuistoon ovat vähäisempiä.”

Melumallinnus on ala-arvoinen

Melumallinuskartta muistuttaa ala-asteen joukko-opin harjoitustehtävää.

Erona on vain se, että tässä tapauksessa lähtöparametrit ovat väärät:

-tuulivoimalan napakorkeudeksi on ilmoitettu 147 m, vaikka sen tulisi olla maaston korkeussuhteet huomioon ottaen $210 \text{ m} + 155 \text{ m} = 365 \text{ m}$

-mallinnuksella saatuun tulokseen ei ole lisätty viittä desibeliä, kuten Ympäristöministeriön raportissa *Tuulivoimarakentamisen suunnittelu*

ohjeistetaan

Ihmetystä herättää sekin, miksi melualueen 35 dB raja kulkee noin 2 kilometrin etäisyydellä voimaloista, kun esimerkiksi saman hankevastavaan Pöyry Oy:llä teettämässä Mielmukkavaaran tuulivoimaloiden melumallinnuksessa 35 dB ylittyi vielä 5 kilometrin etäisyydellä

Sen sijaan totta on, että ”ohjeen mukaan kokemusten ja melun häiritsevyytustutkimusten perusteella on todettu, että näiden ohjearvojen käyttäminen suunnittelussa johtaa liian suureen meluhäiriöön” – siis liian suureen meluhäiriöön käytännössä. Ei mallinnuksessa!

Lisäksi melumallinnuksen perusteella saa sen virhekäsityksen, että tunturin juurella melu olisi korkeintaan 45 dB, vaikka todellisuudessa melu ylittää 60 dB.

Lähimmissä häiriintyvissä kohteissa (metsästysmajat) melu puutteellisenkin mallinnuksen tapauksessa ylittää 35 dB!

Varjostusmallinnuskin on puutteellinen

Verrattaessa Ailangantunturin ja Mielmukkavaaran ”worst case”-tilanteen varjostusmallinnuksia on Ailangantunturilla varjostustuntien maksimi 100 h/vuosi. Mielmukkavaaran varjostusmallinnusten varjostustuntien maksimi taas on 400 – 638 h/vuosi.

Mistä johtuu 300 – 538 varjostustunnin ero?

Lisäksi varjostusmallinnukset olisi tullut tehdä vähintään vuodenajoittain. Mieluiten kuukausittain, koska talvi- ja kesäaikaan aurinko kulkee hyvin pitkiä aikoja matalalla ja varjojen pituudet ovat silloin todella suuret.

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia vähätellään

Ainoiksi ihmisiin kohdistuvien vaikutusten lievennyskeinoiksi esitetään tiedottaminen sekä toive ihmisten sopeutumisesta maiseman ja luonnon raiskaamiseen.

Virkistyskäytön rakenteita kuvaavassa kartassa (kuva 17-1) ei Askantunturin laavaa eikä Ailanganniemen uimarantoja, ole merkitty. Kuvassa on myös yhdistetty useita virkistyskäytön rakenteita yhdeksi merkiksi erittelemättä niiden luonnetta. Esim. Äpräänniemessä on venesatama, uimaranta, tulentekopaikka, levähdysalue ja opastuspiste kuitattu yhdellä pallukalla. Samoin Ulkuniemessä on venesatama, uimaranta, mökkimajoitusta, leirintäalue, kahvila ja tulentekopaikka.

Tuulivoimaloiden turvallisuusriskejä ei ole kaikin osin tunnistettu

Tuulivoimalan koneiston rikkoutumisen tai salamaniskun seurauksena syttyvän tulipalon varalta ei ole esitetty mitään arviota, kuinka se tulitaiisiin sammuttamaan.

Myöskään sähköaseman vikaantumisen johtuvaa tulipaloa tai kytkinnesteen vuotamista ei ole mielletty turvallisuusriskiksi.

Kaiken kaikkiaan Ailangantunturin tuulivoimalahanke yhdessä Oxford Intercon Finland Oy:n Kuusivaara – Mömmövaaran hankkeen kanssa tuhoaisi Ailangantunturin lähiympäristöineen.

Mitään todellisia lievennyskeinoja haittojen vähentämiseksi ei ole.

Tästä syystä ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto on VE0.

5. Mieliopide

TUULIVOIMALAT EIVÄT SOVELLU KANSALLISMAISEMAN VEROISEEN JÄRVI- JA VAARAMAISEMAAN - AILANKATUNTURI YMPÄRISTÖINEEN ON MÄÄRITETTÄVÄ EI-TUULIVOIMA-ALUEEKSI JA WPD FINLAND OY:N AILANKATUNTURIN - ISO PETÄJÄVAARAN TUULIVOIMAHANKE ON HYLÄTTÄVÄ JO YKSISTÄÄN RIITTÄMÄTTÖMÄN YVA-SELOSTUKSEN NOJALLA

Vaadimme otettavan vakavasti huomioon, että teolliset tuulivoimalat ja "tuulipuistoalueet" eivät lainkaan sovi kansallismaiseaman veroiseen järvi- ja vaaramaisemaan Kemijärvellä. Ailankatunturi jonka kulttuurihistoriallisesta arvosta kertoo sekin, että juuri pohjoisella napapiirillä sijaitseva Ailankatunturi on ikaikainen seitapaikka- on tämän jylhän kauniin järvi- ja vaaramaiseman ehdottomasti komein kohta. Teollisen luokan tuulivoimaloiden haittavaikutukset ulottuisivat maisemassa järvestä nousevalta ja järvimaisemaa hallitsevalta ympäristöään huomattavasti korkeammalta Ailankatunturilta todella paljon laajemmalle ja paljon pahemmin haitoin kuin mitä varsin tarkoitushakuisessa yva-selostuksessa nyt annetaan ymmärtää.

Voimassa olevassa Itä-Lapin maakuntakaavassa korostetaan erityisiä luonto- ja kulttuuriympäristön aluekokonaisuuksia, poronhoitoa sekä Itä-Lapin tunturi ja vaaraseutujen kehittämisedellytysten turvaamista. Ei Lapissa eikä missään muuallakaan ole Ailankatunturin ja ympäristönsä veroista maisema-, luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta yhtä merkittävää ja arvokasta aluetta. Sen sijaan tuulivoimaloille, mikäli niitä ylipäätään halutaan Lappiin sijoittaa, löytyisi varmasti ympäristövaikutusten kannalta sopivampia paikkoja kuin Kemijärven vedenpintaa ja rantoja huomattavasti korkeammalle yltävät vaarat ja tunturit Kemijärven (jär-

venä) ympärillä valtakunnallisesti merkittävään Itä-Lapin matkailualueeseen kuuluvan matkailun vetovoima-alueen, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue (mv-8401) välittömässä tuntumassa.

Tuulivoimarakentamista koskevan ohjeistuksen mukaan maisemallisesti erityisen arvokkailla alueilla yleiskaavan tulisi nojautua vahvistettuun maakuntakaavaan. Nyt tuulivoimabuumi - epäonnistuneeksi osoittautuneen tukipolitiikan mahdollistama tuulivoimaloiden holtiton rakentaminen valtaisan rahoituksen eli korotetun syöttötariffiin mukaan ehtimis - kilpajuoksun takia - uhkaa tehdä tyhjäksi myös maakuntakaavoitusta koskevan lainsäädännön ja ohjeistukset. Juuri Ailankatunturi on maisemallisesti kaikkein arvokkaimpia Kemijärven järvimaiseman kohtia: voimassa olevassa Itä-Lapin maakuntakaavassa Ailankatunturin alue tuodaankin esiin kaukomaisemassa merkittävänä lakialueina ja merkittävänä maisemina. Yva-selostuksessa ei näistäkään tosiseikoista ole osattu vetää oikeita johtopäätöksiä. Ei myöskään voimassa olevaan Itä-Lapin maakuntakaavaa määräyksineen ole yva-selostuksessa nyt huomioitu asianmukaisesti. Maakuntakaavamääräyksiin kuuluu muun muassa se, että maisemallisesti aroille paikoille, kuten rantamaisemaa hallitseville kumpareille ei saa rakentaa, mutta tätä asiaa ei ole yva-selostuksessa avattu, ei edes mainittu.

Kyseinen hankealue ympäristöineen on osoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Voimassa olevassa Itä-Lapin maakuntakaavassa tuodaan myös esiin Ailankatunturin käyttö erityisenä virkistysalueena. Hankkeen vaikutuksia virkistyskäyttöön ei ole nyt yva-selostuksessa arvioitu riittävästi eikä luotettavasti edes fyysisten estovaikutusten osalta. Kun muilla vastaavilla tuulivoima-alueilla on lähes poikkeuksetta esimerkiksi tiet puomein kiinni ja alueet aidattu jäämurikoiden sinkoutumisvaaran vuoksi laajalti, ja kun metsästys on mahdotonta yksistään sen takia, että "tuulipuistoalueella" ja sen läheisyydessä on mahdotonta ampua osumatta rakenteisiin ym. - kuinka ihmeessä juuri Ailankatunturin hankealueen käytettävyys monikäytön kannalta vain paranisi leveämpien teiden johdosta?

Ympäristöpsykologiset seikat virkistyskäytönkin osalta on nyt kokonaan sivuutettu: on absurdi ajatus, että ihmiset hakeutuisivat metsästämään, patikoimaan, marjastamaan ym. tuulivoima-alueille ja kokisivat nämä alueet vetovoimaisina. Luonnon vetovoimatekijöiden, kuten maisemien ja vanhojen metsien vetovoiman vähenemistä ei ole arvioitu asianmukaisesti eikä objektiivisesti. Puhumattakaan siitä, että voimalat yva-selostuksen mukaan vetäisivät matkailijoita Kemijärvelle. Vaikutuksia matkailun ja virkistystyksen kehittämiseen ja järvimatkailuun ei ole nyt arvioitu objektiivisesti - on kyseenalaista voiko arviointia sanoa edes tehdyn kuittaamalla asia yltiöoptimistisella toiveella siitä, että voimalat houkuttelisivat "ekoturisteja" Kemijärvelle ja että järvimatkailua on vain "sopeutettava" voimaloiden haittoihin eli olisi vain hiljaa hyväksyttävä hankkeen antama kuolinisku järvi- ja luontomatkaillulle.

On outoa, että toisella kädellä Kemijärven kaupunki kaavoittaa lomarakentamista varten ranta-asemakaava-alueita mm. Kenttäniemeen, joka sijaitsee vain noin viiden kilometrin päässä "tunturin juurella" puheena olevasta Ailankatunturin päälle nyt suunnitteilla olevasta tuulivoima-alueesta.

Hankealuetta ympäristöineen voidaan maakuntakaavan mukaan käyttää myös muihin käyttötarkoituksiin kuin maa- ja metsätalouskäyttöön, mutta edellytyksenä on, että alueiden luonne ei sanottavasti muutu. Jo puutteellisen yva-selostuksenkin nojalla on selvää, että tuulivoimarakentamisen myötä alueet muuttuisivat luonteeltaan hyvin jyrkästi nykyisestä

metsätalousvaltaisen käytön sekä sen kanssa sopusoinnussa olevan monikäytön alueista suuren mittaluokan teollisuusalueeksi myllerretyine maineen ja noin 420 metriä Kemijärven järven pinnan yläpuolelle töröttävine myllyineen. Teollisuusalueeksi muuttumisen "mittaluokan" ja merkittävyyden arviointi on yva-selostuksessa nyt tosiasiallisesti sivuutettu.

Etenkin Ailankatunturi- Iso Petäjävaara - Askantunturi ympäristöineen tulee säästää teollisen tuulivoiman rakentamiselta. Nämä alueet on sekä yleiskaavoituksessa että maakuntakaavatasolla määritettävä ei-tuulivoima-alueiksi. Myös Ailankatunturin alueen ja sen ympäristön erityisen merkittävät maisema-arvot sekä alueen käyttö virkistykseen ja potentiaali matkailun voimavarana on tuotava esiin kaavakartoilla. Tosi-asiassa kyseessä on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, mikä tulisi olla nähtävissä myös maakuntakaavakartalla. Vetoamalla Lapin liiton Pöyryllä teettämään Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvitykseen ei kyseistä Ailankatunturinkaan hanketta voida puolustella. Ko. selvitys on jo sinällään tuulivoimatoimijoiden intressien mukaan tehty muut relevantit seikat ja lainsäädäntö huomioimatta. Ko. selvityksellä ei voida korvata voimassa olevaa maakuntakaavaa eikä ohittaa sitä, vaikka "lobbaaminen" ja painostus tuulivoimabisnestoimijoiden puolelta olisikin kovaakin kovempaa.

Ailankatunturin alueen merkittävydestä kertoo myös se, että ko. tunturi ja vaarat soveltuisivat maisema- ja luontoarvojensa puolesta hyvin jopa kansallispuistoksi, kuten koko Kemijoen itäpuolelle jäävä Korouoman pohjoispuolinen Ailanganselkä, jossa jo ennestään on mm. Ottavaaran ja Mustarinnantunturin Natura-alueet.

Luonnonsuojeluun sisältyy myös maisemansuojelu. Peräämme sitä, kuinka Eurooppalainen maisemayleissopimus, johon Suomikin on sitoutunut, on otettu hankkeessa huomioon. Nyt yva-selostuksessa tämä(kin) asia on tosiasiallisesti kokonaan sivuutettu, ja maisemavaikutusten merkittävydestä ei ole osattu vetää lainkaan oikeita johtopäätöksiä.

Ei edes Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvityksessä - joka sinällään on jo lähtökohtaisesti konsulttivetoisena tuulivoimatoimijoiden intressien mukaisesti tehtynä sekä lainsäädäntöämme että muita kuin tuulivoimabisnekseen liittyviä teknistaloudellisia seikkoja huomioimatta kyseenalainen - ole hyväksytty tuulivoima-alueeksi nyt puheena olevaa hanke-alueita kokonaisuudessaan. Mainittakoon, että muun muassa mediassa on viime aikoina peilattu viranomaisilta ulkoistettua konsultti- ja konsulttiyhtiövetoista toimintaa ja projekteja hyvinkin kriittisesti esimerkiksi juuri suhteessa maakuntakaavoitukseen. Yksistään suuren uhanalaisen petolinnun pesien/reviirien takia koko puheena oleva hanke on väistämättä toteuttamiskelvoton ja epärealistisella pohjalla. Jopa sinällään varsin kyseenalaisessa Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvityksessäkkin edellä mainittu seikka on otettu huomioon, eikä tuulivoima-alueita ole ko. selvityksen kartalla kelpuutettu suuren uhanalaisen petolinnun pesien /reviirin lähialueelle.

Muun muassa Kemijärven kaupungin mukaan tulee säilyttää yhtenäisiä tarpeeksi laajoja alueita ei-tuulivoima-alueina. Tuulivoima-alueita ei myöskään tulisi "ripotella" sinne tänne ympäriinsä Lappia, vaan mikäli tuulivoimaa päädyttäisiin rakentamaan, tulee tuulivoima-alueet muodostaa laajoiksi alueiksi vähiten ympäristöään haittaaville paikoille sinne tänne "ripottelun" sijaan. Yva-selostuksesta ei mistään tosiasiallisesti ilmene, kuinka hanke olisi asianmukaisesti arvioitu suhteessa mm. valtakunnallisiin alueiden käytön tavoitteisiin (VAT) sekä Kemijärven kau-

pungin ja Kemijärvellä pidetyn tuulivoimahankkeita käsitelleen kansalaisraadin vaatimukseen, jonka mukaan tuulivoimaa ei tule rakentaa matkailullisesti tärkeään järvimaisemaan. Lapin Ely-keskus on kiinnittänyt huomioita aikaisemmin Kemijärven muiden tuulivoimahankkeiden yvselostuksista lausueessaan huomiota siihen, että valtakunnallisia alueiden käytön tavoitteita ei ole onnistuttu avaamaan eikä arvioimaan hankkeiden suhdetta VAT:eihin. Tässä nimenomaisessa Ailankatunturin hankkeessa tämä puute korostuu vielä em. muita aikaisempia hankkeita huomattavasti pahemmin.

On ilmeistä, että korotettuun syöttötariffiin ehtimis -kilpajuoksun takia muu lainsäädäntö (mm. maisemiin ja luonto- ja kulttuuriarvoihin, meluun, ihmisten terveyteen, elinympäristöön ja viihtyvyyteen, kansalaisten omaisuuden suojaan, poronhoitoon yms. liittyvä lainsäädäntö) on tosiasiaassa nyt jäämässä jyrätyksi. Tässäkin yvselostuksessa on varsin tarkoitushakuisesti ja jopa virheellisesti vedottu tuulivoiman merkitykseen ja vaikutuksiin ilmastonmuutosasiassa. Tässä yhteydessä ei ole mahdollista käsitellä ilmastonmuutosasiaa ja tuulivoimalla keinottelua päästökauppoineen ym. kattavasti, lähtökohtana on tämän nimenomaisen hankkeen ympäristövaikutusten arviointi ja arvioinnin riittävyys tai riittämättömyys. Vaikka tuulivoimaan sinänsä suhtauduttaisiin kuinka myötämielisesti olipa myötämielinen suhtautuminen asiallisesti perusteltua tai ei, voivat ympäristövaikutukset yksittäisten hankkeiden osalta ja yksittäisten paikkakuntien osalta silti olla katastrofaalisia, kuten Kemijärven ja erityisesti Ailangantunturin hankkeen tapauksessa.

Yvmenettelyn päämääränä on juuri ohjata ympäristöön vaikuttavia hankkeita tarkoituksenmukaisille paikoille, jotta haitat ympäristölle ja ihmisille saataisiin minimoitua. Käytännössä vaikuttaa kuitenkin usein siltä, että yvmenettely on pelkkä "kumileimasin", jonka "työllistävä" vaikutus kansalaisyin ja viranomaisyinkin nähden on tosin enemmän kuin huomattava. Kuitenkin viranomaisten tosiasiallisena velvollisuutena olisi laatia ja ohjata tuulivoimarakentamista siten, ettei se estä asukkaiden omaa maankäyttöä (esim. vapaa ajan asumista tai asuntojen vuokraoimintaa) tai sen kehittämistä (esim. lisärakentamista) tai vaarana asukkaiden elinympäristön terveellisyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä eikä asukkaiden hyvinvointia eikä jyrää muutakaan lainsäädäntöä, puhumattakaan terveellä pohjalla olevien elinkeinojen edellytysten turvaamisesta ja todellisesta ympäristön ja luonnon suojelemisesta, joka pohjimmitaan luo edellytykset myös kaikelle ihmisen toiminnalle ja kestävälle kehitykselle.

Pyydämme ottamaan huomioon myös Jouni Nyqvistin ja Pekka Pernun tätä nimenomaista yvselostusta koskevat sekä heidän ja Rosa Maritta Venäläisen aikaisemmat muistutukset ja mielipiteet koskien Kemijärven tuulivoimahankkeita niin ympäristövaikutusten arviointien kuin kaavoituksenkin osalta.

Pyydämme ottamaan asiassa huomioon myös oheisen adressin, johon tähän mennessä on kertynyt reippaasti yli kaksisataa allekirjoitusta, ja jossa niin ikään vastustetaan tuulivoimaloiden rakentamista Ailankatunturille ja sen ympäristöön.

Pyydämme ottamaan huomioon myös Kemijärven tuulivoimahankkeista mielipiteensä antaneen kansalaisraadin julkilausuman, jonka mukaan tuulivoimaloita ei tule rakentaa matkailullisesti tärkeään Kemijärven järvi- ja vaaramaisemaan.

Yvohjelmaan nähden voimalat ovatkin nyt yvselostusvaiheessa paljon korkeampia: yvselostuksen mukaan voimaloiden lapakorkeus olisikin peräti 210 metriä. Yvselostuksessa ei kuitenkaan perustella,

miksi mm. maisemavaikutusten arvioinneissa on (mm. voimaloiden näkymisen laajuus) ja meluselvityksessä on käytetty yva-ohjelman aikaisia (napa)korkeuksia.

Koska ympäristövaikutusten arvioinnit ovat osoittautuneet niin tässä Ailankatunturin hankkeessa kuin muissakin Kemijärven tuulivoimahankkeissa tarkoitushakuisen epäobjektiivisiksi ja jopa virheellisin parametrein (mm. napakorkeudet) laadituiksi, vaadimme, että tässäkin hankkeessa vähintäänkin maisemahaittojen arvioinnit ja meluselvitykset on teetettävä puolueettomilla asiantuntijoilla, maisemaselvitykset esimerkiksi Weckman & Rautamäellä ja meluselvitykset esimerkiksi Vesa Viljasella (Promethor Oy:llä).

Vaadimme, että Lapin Ely-keskuksen ja kaavoituksesta vastaavien viranomaisten tulee puolueettomana tahona käyttää eri asiantuntijoita/konsultteja kuin mitä tuulivoimayhtiö käyttää.

Vaadimme ottamaan huomioon Tuulivoima-kansalaisyhdistyksen kannanotot mukaan lukien tuulivoimamelua koskevat kannanotot <http://tvky.info/wp-content/uploads/2013/05/TVKYn-kannanotto-tuulivoimamelu-ohjeistukseen.pdf>

Kemijärven oloihin sovellettuna.

Kemijärven erityispiirteiden, kuten topografian ja pitkien esteettömien näkymien sekä pohjoisen leveysasteen takia eteläisemmän Suomen oloihin soveltuva ohjeistus ei ole suoraan sovellettavissa Kemijärven oloihin: esimerkiksi kohtuuton melu ja varjojen välike ulottuu erittäin todennäköisesti jo lähtökohtaisesti laajemmalle kuin kahden kilometrin säteelle, lentoestevalojen osalta kohtuuton haitta ulottuu äärimmäisen varovaisen arvion mukaan ainakin 15 km:n säteelle. Tuulivoimakansalaisyhdistyksen suositukset ovat, vaikeivat suoraan olekaan sovellettavissa Kemijärven oloihin, kuitenkin tyhjää parempi lähtökohta myös Kemijärven hankkeiden ympäristövaikutuksia arvioitaessa.

Tuulivoima-kansalaisyhdistys suosittaa, että jollei melusta eikä lentoestevalojen eikä varjojen vällkeen aiheuttamasta haitasta muuta johdu, tuulivoimaloiden minimietäisyys lähimmistä asunnoista tai vapaa-ajan asunnoista tulee olla lähtökohtaisesti yli 2 kilometriä, jos tuulivoimala on teholtaan 2-3 MW:ia ja voimaloita on vain yksi. Minimietäisyys pitäisi olla paljon suurempi, jos voimaloita on enemmän tai kyse on vapaa-ajan asunnoista tai jos voimalat ovat 3 MW:ia isompia tai jos lähistöllä on Natura-alue tai muu luonnonsuojelualue.

Vertailun vuoksi mainittakoon, että Ranskassa on päädytty jo vuodelta 2004 peräisin olevan tutkimustiedon perusteella johtopäätökseen, että teollisuusluokan 200 metrisiä tuulivoimaloita ei pidä rakentaa alle 5 km (3,1 miles) etäisyydelle asutuksesta.

Tuulivoimatoimijoiden kannalta hyvinkin kohtuullisena haittojen lievennyskeinona vaadimme, että suojavyöhykkeet asutukseen ja ainakin lintujen suojelun kannalta tärkeisiin Natura-alueisiin tulee Kemijärven tuulivoimahankkeissa olla paikallisten erityispiirteiden takia lähtökohtaisesti vähintäänkin viisi kilometriä 3 MW:n ja sitä suurempien voimaloiden osalta. Näin ollen kyseisen Ailangantunturin - Iso Petäjävaaran hankkeen toteutettavuutta on tältäkin osin punnittava ja arvioitava uudelleen, ja otettava huomioon myös asukkaiden ja kiinteistöjen omistajien oikeudet tasapuolisesti jo kansalaisten yhdenvertaisuusperiaatteen nojalla.

Vaihtoehtoisesti tuulivoimaloita voi sijoittaa jo valmiiksi meluisaan ympäristöön ja/tai ympäristöön, jossa on jo ennestään paljon keinovaloja (esim. satama-alueet, kaatopaikat, moottoriteiden varret liikennettä haittaamatta ym.), tai valita niin pieniä tuulivoimaloita, että ne voidaan sijoittaa vaikka lähemmäksi asutustakin sellaisille paikoille, missä ne eivät

aiheuta kohtuutonta haittaa ihmisille eikä ympäristölle eivätkä tuhoa merkittäviä maisema-, luonto- ja kulttuuriympäristöjä.

Kemijärveä ja Kemijärven seutua soveltuvampia sijoituspaikkoja tuulivoima-alueille varmastikin löytyisi jopa Lapista ja Itä-Lapista, esimerkiksi voisi harkita Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvityksessä esiin tuotua Kuninkaankuusikko - Nuolenlakijängän aluetta, joka sijaitsee kaukana järvimaisemasta ja asutuksesta. Vaihtoehtoja ei ole kuitenkaan yva-selostuksessa arvioitu riittävästi, sen sijaan kyseisen Ailangantunturin hankevaihtoehdon "etuja" tuodaan jopa virheellisesti esiin ja hankkeen haittoja vähätellään. Niin ikään Kemijärven kehittymistä teollisesta tuulivoimasta ja tuulivoima-alueista vapaana seutuna ei ole arvioitu objektiivisesti.

On myös syytä muistaa, että sekä lainsäädäntö, että hyvä kaavoituskäytäntö edellyttävät, että uusi maankäyttö pitää sopeuttaa ympäristöön, eikä päinvastoin. Yva-menettelyhän luo pohjaa kaavoitukselle, ja siksi ympäristön vaikutusten arviointien täytyy jo lainsäädännönkin mukaan olla tarpeeksi riittävä ja luotettava, mitä nyt ei tilanne puheena olevan hankkeen yva-selostuksen osalta todellakaan ole. Etenkin tosiasiallinen vaihtoehtottomuus, vaihtoehtojen vertailu VE0:n ja VE1:n välillä, sekä johtopäätösten teon ja kokonaisarviointin epäonnistuminen ovat nyt puheena olevan, monen asian osalta jopa itsensä kanssa ristiriidassa olevan yva-selostuksen räikempiä puutteita.

MAISEMAVAIKUTUSTEN JA VISUAALISTEN HAITTOJEN OBJEKTIIVISET ARVIOINNIT ON TEETETTÄVÄ PUOLUEETTOMILLA ASIAN-TUNTIJOILLA

Koska ympäristövaikutusten arvioinnit ovat osoittautuneet niin tässä Ailankatunturin hankkeessa kuin muissakin Kemijärven tuulivoimahankkeissa tarkoitushakuisen epäobjektiivisiksi, on tässäkin hankkeessa vähintäänkin maisemahaittojen arvioinnit ja meluselvitykset teetettävä puolueettomilla asiantuntijoilla, maisemaselvitykset esimerkiksi Weckman & Rautamäellä ja meluselvitykset esimerkiksi Vesa Viljasella (Promethor Oy:llä).

Yva-ohjelmaan nähden voimat ovatkin nyt yva-selostusvaiheessa paljon korkeampia: yva-selostuksen mukaan voimaloiden lapakorkeus olisi 210 metriä.

Maisemavaikutusten arvioinnissa lentoestevalojen vaikutusten arviointi on erityisen puutteellista. Virheellisesti annetaan ymmärtää, että lentoestevalojen näkyminen olisi verrattavissa voimaloiden näkymisalueeseen: todellisuudessa lentoestevalot näkyisivät huomattavasti kauemmas, mikä seikka korostuisi etenkin pimeän ja hämärän aikana ja huonon näkyvyyden sääolosuhteissa. Mistään ei ilmene, kuinka laajalle lentoestevalojen vilkkuminen Kemijärven topografia ja voimaloiden korkeus huomioon ottaen eri keleillä, vuoden- ja vuorokauden aikoina ulottuisi. Puhumattakaan siitä, mitä vaikutuksia näinkin huomiota herättävällä ja voimakkaalla yhtämitaisella valojen vilkkumisella olisi niin ihmisiin, eläimiin kuin välillisesti elinkeinoihinkin. Ei edes lentoestevaloista sinällään puhumattakaan niiden vilkkumisesta ole nyt annettu selkeää ja oikeaa tietoa, vaan asioita on tarkoituksellisesti hämärretty ja aivan olennaisia seikkoja on tosiasiallisesti sivuutettu. Lentoestevalohaitan arviointi ei todellakaan ole riittävää, kun se kuitataan vain yltiöoptimistisillä ja epärealistisilla toiveilla siitä, että viranomaiset joustaisivat määräyksistään. Vaikutukset mm. ihmisten terveyteen esimerkiksi yöunen häiriintymisen kautta voivat olla hyvinkin merkittäviä.

Roottorien liikkeen aiheuttama visuaalinen haitta on sivuutettu: ihmisilmä nimenomaan hakeutuu liikkuviin kohteisiin ja eläimetkin reagoivat juuri liikkuviin ja dynaamisesti muuttuviin asioihin ympäristössään.

Ylipäättään maisemavaikutusten arvioinnit perustuvat paljolti Weckmanin vuodelta 2006 olevaan julkaisuun ja sen vyöhykejakoihin, mitä ei voida pitää asianmukaisena: nykyisen kokoluokan voimaloita tuskin oli edes olemassa tuona aikana. Puhumattakaan siitä, että jo sinällään virheellisten näkyvyysarviointien ja vyöhykejakojen pohjalta vaikutuksista maisemaan ja vaikutusten merkittävydestä olisi osattu yvasselostuksessa vetää oikeita johtopäätöksiä.

Yva-selostus ei ole alkuunkaan riittävä maisemavaikutusten arvioinnin osalta, sen sijaan se on tarkoitushakuisen puutteellinen ja virheellinen: voidaan esimerkiksi (juuri Weckmanin julkaisussa esitetyn tiedon nojalta) osoittaa virheelliseksi väite, että 210 metriset voimalat Ailankatunturin päältä näkyisivät teoreettisesti vain 35 kilometrin päähän. Todellisuudessa voimalat näkyisivät napakorkeuden perusteella $400 \times 155 \text{ m} \rightarrow 62\,000 \text{ m}$ eli 62 kilometriä. Kun lasketaan lapakorkeuden mukaan $400 \times 210 \rightarrow 84\,000 \text{ m}$ eli tuloksena on 84 kilometriä. Ailankatunturin korkeus on noin 360 mpy. Kemijärven vedenkorkeus vaihtelee, mutta olkoon laskelmassa 150 mpy. Kemijärven vedenpinnan korkeus lähtökohdasta, Ailankatunturin laki on 210 metriä järvenpintaa korkeammalla. Kun tähän lisätään voimaloiden lapakorkeus 210 m, saadaan 420 metriä Kemijärven vedenpinnan yläpuolelle. Kun lasketaan $400 \times 420 \text{ m} \rightarrow 168\,000 \text{ m}$ eli 168 kilometriä etäisyydeksi, jolle voimalat teoriassa näkyisivät. Jos lasketaan napakorkeuden perusteella $400 \times 365 \text{ m} \rightarrow 146\,000 \text{ m}$ eli voimalat näkyisivät "vain" 146 kilometrin päähän. Käytännössä maan kaareutuminen tulee jo mukaan näin pitkällä näkymillä, mutta em. laskelmat ovat suuntaa antavia ja osoittavat näkymisen valtaisan laajuuden. Nämä laskelmat ovat myös linjassa sen kanssa, että esimerkiksi Helsingin edustalle suunnitellun, sittemmin kaatuneen hankkeen tuulivoimalat olisivat näkyneet ihan hyvin ainakin tietyissä keliolosuhteissa Tallinnaan asti.

Silmän kyky havainnoida liikettä on huomattavan herkkä. Jos roottorit pyöriivät, niin silmä havaitsee liikkeen - jopa pienenkin, jolloin katse kohdistuu automaattisesti torneihin. Ja mitä lähempänä voimaloita ollaan, sitä varmemmin silmä löytää pyöriivät roottorit maisemasta. Tässä mielessä voimaloita ei voida piilottaa maisemaan edes peitevärillä, ainoa keino estää visuaalinen haitta on estää myllyjen rakentaminen kokonaan. Väite, että silmä tottuu pyöriiviin voimaloihin, on hyvin hurskasteleva ja esiintyykin vain hankelobarrien toivelistoilla. Roottorien pyörintä korostaa voimaloiden näkyvyyttä, jolloin voidaan sanoa kohtalaisella varmuudella, että myllyt näkyvät päiväaikaan ihan selkeästi jo varovaisen arvion mukaankin ainakin 50 kilometrin säteelle.

Miksi voimaloiden näkyminen ja näkymisen arviointi Posion suuntaan on yva-selostuksessa sivuutettu perusteluitta?

Lentoestevalot näkyisivät vieläkin voimakkaammin ja siten kauemmas kuin voimalat sinänsä. Lentoestevalojen on lentoliikenteen turvallisuuden vuoksi tarkoituskin näkyä lentäjille, mutta maan tasalla elävien ihmisten kannalta lentoestevalohaitta on analoginen ilmahälytyksen vaihtelevalle äänisireenille, joka tiedottaa kaikille tulevasta vaaratilanteesta, mutta joka onkin jäänyt päälle ja jatkaa hälytyssireeninä ympäri vuorokauden vuosikymmenet tauotta.

Lentoestevalojen näkyvyyden vaikutuksia ei ole arvioitu ollenkaan vaikka niiden aiheuttama maisemallinen vaikutus on merkittävä. Lentoestevalot lisäävät öisin voimaloiden näkyvyyttä ja visuaalista haittaa erityisesti maisemassa, jossa muuten on vähän valolähteitä.

Kun mennään Kemijärveltä (järvenä) "alamäkeen" esim. Pirttikosken suuntaan ja katsellaan Ailankatunturille päin ja tarkastellaan voimaloita Kemijokilaakson "montusta" käsin, korkeuseroa tulee enemmän kuin mitä on Kemijärven vedenpinnasta voimalan napakorkeuteen tai lapakorkeuteen. Voimaloiden ja niiden lentoestevalojen aiheuttama visuaalinen haitta ja sen merkittävyys esimerkiksi Juujärvelle (valtakunnallisesti arvokas maisema ja valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö) tulisi arvioida näiden seikkojen nojalla asianmukaisesti, mitä ei ole nyt yvselostuksessa ollenkaan tehty. Ei myöskään perusteluja ole esitetty, miksi kyseinen asia on sivuutettu.

Voimaloiden dominoivuus maisemassa sekä hallitsevuuden merkittävyyden arviointi on jo em. virheellisiltä lähtökohdiltaan aivan liian epäluotettavaa täyttääkseen hyväksyttävän yva-menettelyn laatuvaatimukset.

Havainnekuvat ovat ilmiselvän tarkoitushakuisia - voimalat eivät erotu kuvissa, vaikka "elävässä elämässä" saman kokoluokan voimalat näkyvät ERITTÄIN PALJON SELKEÄMMIN samoilta etäisyyksiltä jopa "tasaisemmassa" Etelä-Suomessa, missä topografia ei lainkaan ole verrattavissa Kemijärven paikallisiin oloihin. Herää epäily, että havainnekuvista on voimaloita häivytetty tarkoituksellisesti. Niin ikään herää epäily, että kuviin on tarkoituksellisesti valittu pilvinen sää - selkeällä / aurinkoisella säällä voimaloiden näkyvyys eli joka suuntaan kohdistuva visuaalinen haitta olisi paljon pahempaa.

Havainnekuvia on liian vähän niin etäisyyden kuin havaintopaikkojenkin osalta. Esimerkiksi Luusuan Tuulanniemestä ja Penkan päästä sekä Ämmälästä ja Soppelasta olisi vähintäänkin pitänyt olla havainnekuvat. Ylipäätään vaikutuksia Kemijärven "ranta-asutukseen" etenkin Kemijärven länsipuolella on tosiasiaa vähätelty. Havainnekuvia/kuvasovitteita olisi pitänyt tehdä eri etäisyyksiltä: tuulivoimalan juurelta, 1 km, 2 km, 5 km ja 10 km päästä (eli 0x, 5x, 10x, 25x ja 50x korkeus), jotta voimaloiden koosta olisi voinut saada edes vähän oikean suuntaista käsitystä.

Visuaalisesta haitasta Suomelle on yva-selostuksessa erityisen paljon "muunnettua totuutta". Kuinka ihmeessä voimalat eivät näkyisi havainnekuvissa esitettyä enempää, kun jo olemassa olevat mastotkin, esimerkkinä Pyhätunturin masto, näkyvät useiden kymmenien kilometrien päähän.

Metsän osuutta voimaloiden "piiloon jäämisessä" on tämänkin hankkeen yva-selostuksessa liioiteltu ja vääristelty, ja yva-selostus on tältä(kin) osin oudon ristiriitainen.

Profiilikuvissa metsän peittovaikutusta on liioiteltu varsin törkeästi (Kemijärven oloissa noin 50 metriset puut ovat aika isoja(!)) ja poikkileikkaukset on muutenkin tehty erityisen tarkoitushakuisen harhaanjohtaviksi. Järvellä vaikkapa veneille on päivänselvää, että Ailankatunturi näkyy pitkien matkojen päähän lakeaan myöten. Nyt profiilikuvista jää sellainen aivan virheellinen mielikuva, että keltaisella merkityiltä alueilta näkyisi juuri ja juuri vain voimaloiden yläpäät. Sitä paitsi profiilikuvia olisi pitänyt tehdä paikoilta, joille voimalat todellisuudessa näkyisivät pahiten, esimerkkinä Luusuan Tuulanniemi ja Penkan pää, Ämmälä ja loma-asutus Jumiskonperän suunnassa (esim. Ritaniemi).

PUUTTEELLISISSA MELUMALLINNUKSISSA EI OLE OTETTU HUOMIOON TUULIVOIMALAMELUN ERITYISLUONNETTA JA HÄIRITSEVYYTTÄ EIKÄ TUULIVOIMALAMELUA KOSKEVAA YMPÄRISTÖMINISTERIÖN 4/2012 OHJEISTUSTA

Melumallinuksissa voimaloiden "pituuskasvua" yva-ohjelmassa ilmoitetuista napakorkeuksista ei ole huomioitu.

Ei myöskään topografiaa liene huomioitu eikä 5 dB:n lisäystä amplitu-dimodulaation takia liene tosiasiallisesti tehty - vertaamalla yva-selostuksessa nyt esitetty melumallinnusta esim. Wpd:n Mielmukkavaa-ran kaatuneen hankkeen melumallinnukseen, väistämättä herää ajatus, että yva-selostuksessa nyt esitetty meluselvitys on niin puutteellinen, et-tä meluhaittoja ei voida tarpeeksi luotettavasti nyt arvioida.

Myös valtakunnallisen Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry:n kannanotto tuulivoimalameluun on otettava vakavasti huomioon Kemijärven paikal-listen olosuhteiden (topografia, vesistöjen läheisyydessä esiintyvät il-makehän pintainversiot ym.) edellyttämällä tavalla:

Tuulivoimaloiden sijoittaminen järvi- ja vaaramaisemaan tulisi kieltää kokonaan, koska melun leviäminen tässä ympäristössä on arvaamaton-ta, erityisesti ilmakehän pintainversion esiintyessä vesistöjen läheisyy-dessä.

Ko. Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry:n kannanotossa todetaan yleisellä tasolla myös, että

vuonna 2010 julkaistussa artikkelissa Wind turbine noise, sleep, and health, Hanning esitti keräämässään aineistossa mm., että yli 2 MW turbiineille suositusetaisyyden asutuksesta tulisi olla yli 2 km. Huomat-tavaa kuitenkin on, että tutkimukset oli tehty 2006-2010, ja niissä olleet voimalat ovat tietysti sitä vanhempia, jolloin niiden nimellisteho, meluta-so, korkeus ja roottorien halkaisija olivat nykyisiä voimaloita pienempiä. Kun lisäksi otetaan huomioon, että Hanningin raportissa ei matalataa-juisen melun (C-painotetun) kasvanutta osuutta uusien suurten tuuli-voimaloiden meluemissiosta osattu riittävästi huomioida, kyseinen 2 ki-lometrin suojaetäisyys ei ole enää riittävä, varsinkin jos voimaloita on lukuisia.

Nykyisten 2-3 MW:n voimaloiden osalta se voisi olla vähintään 2,5 kilo-metrin luokkaa ja lukuisten voimaloiden ollessa kyseessä ainakin 3,5-4 km, jolloin koko keskustelu tuulivoimaloiden melusta olisi lähes tarpee-ton. Suurempitehoisten voimaloiden ollessa nämäkään etäisyydet eivät riitä.

Tuulivoimalan melua voisi kuvailla häiritseväksi, jos se rajoittuisi ainos-taan ulkoalueisiin. Tuulivoimalan bassomainen melu kuitenkin tunkeu-tuu sisätiloihin vain hieman vaimentuen ja aiheuttaa vakavan uhan ter-veydelle ja viihtyvyydelle. Lisäksi loma-asunnoissa ei ole yleensä kiinni-tetty huomiota seinärakenteiden äänen eristykseen. Unen laatu kärsii; nukahtaminen vaikeutuu ja tuulivoimalan melu aika ajoin herättää nuk-kujan. Melu aiheuttaa stressireaktioita.

Ympäristöministeriö esittää dokumentissaan Tuulivoiman suunnittelu (SY 19/2011), että

A-taajuuspainotettu keskiäänitaso LAeq ei saisi ylittää päiväajan (klo 7-22) 45 dB ja yöajan

(klo 22-7) 40 dB suunnitteluohjearvoa melulle häiriintyvässä kohteessa.

Virkistysalueilla, joissa yövytään väliaikaisesti, tulisi suunnitteluohjear-vona käyttää keskiäänitasoa LAeq 35 dB. Lukuarvo on tutkimuksissa pidetty raja-arvona melun univaikutusten syntymiseen. Mikäli tuulivoi-malan äänen spektri sisältää melulle häiriintyvässä kohteessa tonaalisia tai kapeakaistaisia taajuuskomponentteja tai ääni on impulssimaista tai selvästi amplitudimoduloitua (äänen voimakkuus vaihtelee ajallisesti), li-sätään laskenta tai mittaustulokseen 5 dB ennen suunnitteluohjearvoon vertaamista.

Tuulivoimalan melu on vaihtelevaa ja useamman voimalan kuuluessa samalle paikalle

syntyy resonansseja, jotka lisäävät vaihtelevuutta ja amplitudimodulaatioita huomattavasti. Tästä syystä kaikkiin laskentatuloksiin on lisättävä 5 dB ennen vertaamista suositteluarvoihin.

Tuulivoimamelun 40 dB taso vastaa häiritsevyydeltään 70 dB liikennemelua.

Miten juuri Ailangantunturin hankkeen voimaloiden juurella voisi olla vain 45 dB melua, vaikka samankokoisten voimaloiden juurella Mielmukkavaaran hankkeessa melua olisi yli 60 dB. Yva-selostuksen jo sinällään puutteellisesta melumallinnuksesta näkee, että metsästysmajat hankealueesta lounaaseen olisivat vähintään 40 dB:n melualueella. Miten tämä seikka on otettu huomioon suhteessa (sinällään riittämättömiin) melunormeihin, kun metsästysmajoja epäilemättä käytetään myös tilapäiseen majoitukseen yöpymisineen. Ei ole riittävällä tavalla selvitetty eikä arvioitu sitäköön, miten lounaasta koilliseen puhaltava tuuli "levittäisi" melua juuri Lehtolan kylään ja kyseisen suunnan asutukseen Rytilahdelle päin ja Jumiskonperän tienoille, missä on myös paljon vapaaajan asutusta / loma-asutusta.

Tuulivoimaloiden melun taajuuskohtaista analyysiä mukaan lukien matalataajuisen melun analyysiä sekä melun yhteisvaikutusta ei ole nyt tehty ollenkaan yva-selostuksen melumallinnuksessa, mitä on pidettävä pahana puutteena.

Vaikka nykyisillä mittauslaitteilla ei toistaiseksi saadaakaan infraääniä mitattua, ei tämä silti tarkoita sitä, etteikö todennäköisesti varsin laajalle kantautuvista infraäänistä olisi jopa terveydellisiä haittavaikutuksia esimerkiksi asukkaiden yöunen häiriintymisen kannalta.

Melualtistumisen terveys- ja psykologisia vaikutuksia ei ole yva-selostuksessa nyt käsitelty lainkaan asianmukaisesti, vaikka melun terveysvaikutuksista olisi helposti saatavilla tieteellisesti tutkittua tietoa. Ovatko hanketta ajavat tietoisia, että melun häiritsevyyteen ei ihminen pysty tottumaan - josko meluhaitta "potuttaa", pidemmän ajan kuluessa "potutuskäyrä" vain kasvaa (lähde: äänispecialisti Vesa Viljanen). On absurdi ajatus, että hankkeen toteutuessa mm. tunturilammilla olisi enää mitään merkitystä esimerkiksi kalastuspaikkoina tai alueella voisi enää ylipäätään olla mitään merkitystä luonnonrauhaisana virkistyskäyttöalueena poikkeuksellisen komeissa Lapin maisemissa.

Esimerkkinä tuulivoimaloiden meluhaitoista Helsingin Sanomissa 28.8.2012 ollut artikkeli "Tuulivoimalan melu kiusaa Haminassa". Suomen Voiman neljän tuulivoimalan koekäyttöä (käyttölupa oli voimassa viime vuoden loppuun) jouduttiin rajoittamaan arkisin klo 8-18 lähiseudun asukkaille aiheutuvien meluhaittojen vuoksi. Vaikka Haminan seutu ei topografialtaan ym. paikallisilta olosuhteiltaan ole alkuunkaan verrattavissa Kemijärveen, Haminassa runsaan kahden kilometrin päässä lähimmästä tuulivoimalasta omakotitalossa asuva Kalevi Suntio kuvaili neljän tuulimyllyn aiheuttamaa häiriötä: "Jatkuvaa kurnutusta konehuoneesta ja siipien vohkaamista". Meluisat tuulivoimalat saavatkin aikaan merkittävää haittaa asumismukavuudelle, terveydelle ja aiheuttavat asuinalueen kiinteistöjen arvon alenemista. Kemijärven olosuhteissa suoja-alueiden laajuus tulee lähtökohtaisesti arvioida paikallisiin Kemijärven olosuhteisiin soveltaen.

Pernion Näsen tuulivoimahankkeita koskevista muistutuksista soveltuu myös Kemijärven hankkeisiin erittäin hyvin mm. seuraavat seikat:

Tuulivoimalaitoksen etäisyys tulee itseasiassa laskea tuulivoimalasta lähikiinteistöjen rajaan eikä asuinrakennukseen. Jos otetaan huomioon melurajat asuinrakennukseen asti, se tarkoittaa, ettei omalle tontilleen/kiinteistölleen ei saa lisärakentaa, jos melurajat ylittyvät. Tällöin

esimerkiksi kalliin vapaa-ajan asumista varten ostetun kiinteistön rakennusoikeus on mitätön. Tämä voidaan katsoa laittomaksi naapurin tontin/kiinteistön 'saastuttamiseksi' ja rakennuskieltoon laittamiseksi. On väärin mallintaa melurajat lähiasuinrakennuksiin, yli toisten omistaman maan. Melumallinnukset tulee toteuttaa siten, että koko melu- ja haitta-alue jää tuulivoimayhtiön oman/vuokratun tontin/kiinteistön sisäpuolelle, ei naapureiden.

Meluselvyitys ei täytä suosituksia suojaetäisyyden mitoittamiseen voimaloiden meluarvoille.

Melumittauksiin tulee Ympäristöministeriön ohjeen 4/2012 mukaan lisätä ennen vertailua 5 dB, jos melu on suurten tuulivoimaloiden tapaan pulssimaista. Melussa on otettava huomioon myös sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysohjeen (2003:1) mukaiset melutasojen ohjearvot asunnoissa ja muissa oleskelutiloissa.

Asumisterveysohje 2003 (s35): *"Unenhäirintää alkaa esiintyä, kun unen tai levon aikainen L-Aeq-taso ylittää 25 – 35 dB(A)."*

Yva-selostuksessa EI ole huomioitu Ympäristöministeriön 4/2012 Tuulivoimarakentamisen suunnittelu –dokumentissa esille tuotuja meluasioitakaan.

Äänentaso voi vaihdella jopa muutamien minuuttien aikana rajusti. Pitkäaikaiskeskiarvoistaminen (9-13 tuntia) ei siten sovellu ollenkaan tuulivoimaloiden melusuunnitteluun. Asumisterveysohjeen äänitasoja mitataan 1 tunnin keskiarvolla. Tuulensuunta ja nopeus voi vaihdella muutamien tunnin sisällä rajusti. Tuulen huippuarvojen tasoittaminen johtaa siihen, että häiritsevyys yritetään saada keinotekoisesti poistettua keskiarvoistamalla se. Tuulivoimaloiden melu on amplitudimoduloitunutta ja sen luonteeseen kuuluu nopeat vaihtelut.

Myöskään sisätiloihin tulevasta matalataajuisesta äänestä ei ole minikäänlaisia arvioita. Melu, mukaan lukien matalataajuinen melu, pitää arvioida uudelleen.

Ympäristöministeriön uusia melun ohjearvoja ja suosituksia pitää ehdottomasti noudattaa ja varovaisuusperiaate tulee tosiasiallisesti ottaa huomioon meluhaittoja arvioitaessakin.

Dokumentti Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2012 (s59) toteaa: *"Mikäli tuulivoimalan ääni on laadultaan erityisen häiritsevää eli ääni on tarkastelelupisteessä soivaa (tonaalista), kapeakaistaista tai impulssimaista tai se on selvästi sykkivää (amplitudimoduloitua eli äänen voimakkuus vaihtelee ajallisesti), lisätään laskenta- tai mittaustulokseen 5 desibeliä ennen suunnitteluohjearvoon vertaamista."*

Ympäristöministeriön raportti "Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2012 - tuulivoimarakentamisen

suunnittelu" julkaistiin heinäkuussa 2012. Melun osalta ohjeessa on todettu, etteivät Valtioneuvoston päätöksen (VNp 993/1992) mukaiset melutason yleiset ohjearvot sovellu tuulivoimamelun haittojen arviointiin ja ohjeessa annetaan suunnitteluohjearvot tuulivoimamelulle. VNp 993/1992 päätös melutason ohje-arvoista on yli 20 vuotta vanha ja tarkoitettu tasaiselle liikennemelulle, ei tuulivoimamelulle. Sen sopimattomuus kapeakaistaiselle tuulivoimamelulle on hyvin tiedossa. Tiedossa ei ole ainoatakaan teollisen kokoluokan (3 – 5 MW) tuulivoimalaa, jonka melu ei olisi "impulssimaista, jaksollisesti vaihtelevaa tai ei sisältäisi kapeakaistaisia komponentteja", eli YM:n ohje koskee kaikkia isoja teollisuusluokan tuulivoimaloita.

Yleisesti luonnonhiljaisena alueena pidetään aluetta, jolla luonnon äänet ovat vallitsevia alueen äänimaisemassa (Karvinen ja Savola, Suomen ympäristö 691) ja melutason tulisi olla alle 30-40 dB(A) (Pesonen, Suo-

men ympäristö 738). Hankealue ympäristöineen on kokonaisuudessaan luonnonhiljaista rakentamatonta aluetta, jossa ei käytännössä katsoen ole lainkaan taustamelua.

Lauri Tarastin 13.4.2012 julkaistussa selvityksessä (Tuulivoimaa edistämään) esitetään, että rakennetussa ympäristössä tulisi huomioida olemassa oleva taustamelu, kun arvioidaan tuulivoimamelun häiritsevyyttä. Ei hankealueella eikä sen ympäristössä ole käytännössä katsoen mitään taustamelua, joka voisi peittää tuulivoimaloiden melun, joten taustameluun ei voi vedota Ailangantunturin hankkeessa eikä juuri muissakaan Kemijärven tuulivoimahankkeissa.

YM:n ohjeistuksessa (s58) mainitaan, että: ”nykytietämyksellä tätä taustamelun vaikutusta suurten tuulivoimaloiden äänen havaittavuuteen ei pystytä riittävän luotettavasti ennakoimaan. Taustamelu voidaan kuitenkin ottaa huomioon sovellettaessa suunnitteluohjearvoja satama- ja teollisuusalueiden tai muiden melun kannalta vastaavien alueiden läheisyydessä”. Ei Ailankatunturin hankealue eivätkä muutkaan Kemijärven tuulivoimahankkeet sijoitu satama- eikä teollisuusalueille, joten Tarastin taustameluesitykseen ei voida vedota, eikä myöskään voi jättää YM 4/2012 ohjetta noudattamatta.

Kesäaikaan - jota Kemijärvellä on korkeintaan muutama kuukausi vuodesta - mahdollinen lehtien kahina ei todellakaan peitä tunturien ja vaa-rojen lakialueilta parin sadan metrin korkeuksista tuulivoimaloista lähtevää ja ympäriinsä leviävää melua lainkaan! Puhumattakaan melun leviämisestä vesialueille!

Yva-selostuksessa esitettyä meluarvioita voidaan pitää korkeintaan karkeasti suuntaa antavina. Yva-selostus ei anna luotettavaa selvitystä hankkeen meluvaikutuksista eikä äänenpainetasojen ulottuvuudesta.

Muihin tuulivoimahankkeisiin peilatessa on todennäköistä, että Ailankatunturin hankkeessakin tuulivoimaloiden melu painottuu voimakkaasti pienempiinkin taajuuksiin, joten A-painotuksella tehdyt laskelmat aliarvioivat äänenpainetasoa. Pienillä taajuuksilla ilman absorptio jää huomattavan vähäiseksi. Melulaskelmat tulisi tehdä vähintäänkin oktaavikaistoittain.

Etenkin kovan maan aikaan maavaimennus on vähäistä. Myötätuuliolosuhteissa olisi huomioitava äänisäteiden kaareutuminen ja näin melutason kasvaminen voimalaan nähden tuulen alapuolisilla alueilla.

Ympäristöministeriön mukaan nykyaikaisilla isoilla tuulivoimaloilla on terveysvaikutuksia, jonka vuoksi tuulivoimameluarvioihin on lisättävä 5 dB.

Ympäristöministeriön ohje 4/2012 tuulivoimaloille esittää suunnitteluohjearvona loma-asutusalueella päiväaikaan 40 dB ja yöaikaan 35 dB äänenpainetasoja.

Ison teollisen tuulivoimalan aaltoileva, matalaääninen ja humauteleva ympärivuorokautinen melu, ei ole verrattavissa liikennemeluun. Väite, että se hukkuisi ns. taustameluun tai olisi verrattavissa jääkaapin tasaiseen hurinaan, ei pidä paikkaansa.

Ympäristöministeriö asettamallaan tuulivoiman meluraja-arvoilla haluaa vaalia ihmisten terveyttä ja hyvinvointia, ja samaa jokaisen kansalaisen pitäisi voida vaatia myös viranomaistoiminnalta ja sen pitäisi siis myös olla itsestäänselvyys kaavoituksessakin ja kaavoituksen pohjana olevissa ympäristövaikutusten arvioinneissa. Oikeus terveelliseen elämään ja asumiseen on Suomessakin perusoikeus.

Miksi YM on yleensä tehnyt tämän tuulivoimasuunnitteluohjeen ja antanut nämä uudet melurajat, jos niillä ei tahdota olevan mitään merkitystä?

Meluvaikutusten arvioinnissa tulee selvittää sekä yksittäisen tuulivoimalan, että koko tuulivoimala-alueen melu. Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysohjeessa (2003:1) on annettu melutasojen ohjearvot asunnoissa ja muissa oleskelutiloissa sekä päivä- että yöajalle. Asuntojen makuuhuoneisiin yöaikana kuuluvalla matalataajuiselle melulle on ohjeessa annettu erilliset ohjearvot.

Asumisterveysohje sanoo impulssimaisesta melusta :

"Impulssimaista tai iskumaista on melua, jossa on erotettavissa yksi tai useampia alle yksi sekuntia kestäviä voimakkaita ääniä. Impulssimaisille meluille on tunnusomaista: nopea ja suuri äänitason kasvu äänen alussa, tyypillisesti 20 dB/ms melko lyhyt äänitason vakio-osuus nousun jälkeen; tyypillisesti 0 – 100 ms vaihtelevan pituinen ja nopeuksinen äänitason vaimentuminen signaalin lopussa. Tyypillisesti 20 dB vaimentumiseen kuluu 30 – 500 millisekuntia.

toistuvuus harvempi kuin 30 tapahtumaa (iskuääntä) sekunnissa."

On edellytettävä, että Sosiaali- ja Terveysministeriön asumisterveysohjeessa (2003:1) annetut melutasojen ohjearvot asunnoissa ja muissa oleskelutiloissa sekä päivä- että yöajalla toteutuvat. Sosiaali- ja Terveysministeriön ohjearvot asuntojen makuuhuoneisiin yöaikana kuuluvalla matalataajuiselle melulle on huomioitava.

Nykyaikaisten isojen tuulivoimaloiden melun ja lentoestevalojen vilkkumisen vaikutus ihmisiin on edelleen tutkimatta. Tunteuttoman asian ollessa kyseessä, varoetäisyyden tulee olla huomattavan suuri, kunnes tieteellisesti voidaan toisin todistaa ja asettaa haitoille laillinen raja-arvo (vrt. säteilyannoksen turvarajojen kehitysprosessi aikoinaan). Sijoittamalla isoja tuulivoimaloita vielä tuntemattomine haittoineen liian lähelle asutusta jo ennakkoon tiedossa olevin lyhyin suojaetäisyyksin, syyllistytään "ihmiskokeisiin" asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kustannuksella. Päinvastoin tulisi pyrkiä korostetun suuriin etäisyyksiin asutukseen sen sijaan, että keinoja kaihtamatta tuulivoimaloita esitetään sijoitettavaksi mihin tahansa tuulivoimabisneksessä toimijoiden intressien mukaan.

Ympäristö ja Terveys -lehdessä 10/2012, johtava tutkija Timo Lanki Terveiden ja hyvinvoinnin -laitokselta kirjoittaa "Tuulivoimatuotannon terveys- ja hyvinvointihaitat" artikkelissaan mm.:

"Teollisen tuulivoimatuotannon tärkeimmät haitat liittyvät melupäästöihin, voimaloiden

aiheuttamaan vilkkuvaan varjostukseen, maiseman muuttumiseen, sekä rakentamisen

aikaisiin melu- ja hiukkaspäästöihin. Suomessa ei ole vielä kokemuksia suurten

maatuulivoimapuistojen vaikutuksista lähiseudun asukkaisiin."

"Eryteisesti tuulivoimapuistojen meluvaikutusten seuranta on tärkeää, koska altiste-annossuhteita ei vielä kunnolla tunneta. (Ympäristöministeriö 2012)."

"Yleisimmin tuulivoimaloihin liitetyt haitat ovat kiusallinen melu sekä melun aiheuttamat

unihäiriöt. Melun koettua häiritsevyyttä voidaan mitata kyselyjen avulla; pelkkien

valitusten perusteella ei tulisi päätellä meluhaittojen kokemista tuulivoimaloiden

lähiympäristössä. Tuulivoimaloiden tuottamalle melulle on tyypillistä äänenpaineen

ajallinen vaihtelu (amplitudimodulaatio; roottorien pyörimiseen liittyvä suhahtava

tai jyskyttävä ääni), sekä matalien taajuuksien esiintyminen. Nämä äänen piirteet selittävät ainakin osin sen, miksi tuulivoimalamelu koetaan usein kiusallisempuna kuin liikennemelu vastaavalla äänenpainetasolla. Tuulivoimaloiden melun häiritsevyyttä lisää se, että päästöjä tapahtuu myös yöllä, jolloin taustamelutaso on matala ja melu erottuu hyvin; yöllä esiintyy myös sääolosuhteita, jotka edesauttavat melun kulkeutumista.”

”Ympäristöministeriön antaessa tuulivoimaloiden melulle suunnitteluohjearvoja on melu oletettu häiritsevämmäksi kuin esimerkiksi liikennemelu, ja vastaavasti ohjearvot asetettu valtioneuvoston päätöksen (VNp 993/1992) ohjearvoja alemmaksi. Noudatettaessa suunnitteluohjearvoja on epätodennäköistä, että tuulivoimaloiden melu häiritسی merkittävästi lähiasukkaita. Ohjearvot perustuvat A-painotettuihin ekvivalenttitasoihin, mutta pitkällä tähtäimellä tulisi pyrkiä kehittämään tuulivoimaloiden melun häiritsevyyttä paremmin kuvaavia melusuureita.”

”Vaikka melutasot olisi tuulivoimapuistoa suunniteltaessa arvioitu asianmukaisesti, [mikä käytännössä ei ole toteutunut juuri missään hankkeissa], voi lähiasukkaiden melukokemuksia olla toisinaan vaikea ennakoida. Melun häiritsevyyden tiedetään riippuvan vain kohtuullisen löyhästi melutasosta; esimerkiksi matalataajuinen melu saatetaan kokea vielä lähellä kuulokynnystä hyvin kiusalliseksi.”

”Ulkomailla tuulivoimayhtiöt ovat usein syyllistyneet meluhaittojen vähätelyyn.”

”Ei ole epäilystä ettei altistuminen yöllä korkeille melutasoille voisi johtaa unihäiriöihin myös silloin kun melu on peräisin tuulivoimalasta.”

Pääkaupunkiseudulla on havaittu unihäiriöiden määrän alkavan lisääntyä työikäisillä liikennemelutason ylittäessä rakennuksen ulkopuolella 50 dB (Halonen ym. 2012). Tuulivoimaloiden melun univaikutusten voidaan olettaa alkavan jo alhaisemmillä äänitasoilla kyseisen melun paremman erottuvuuden ja suuremman häiritsevyyden vuoksi.

”Suomessa tuulivoimaloita on usein kaavailtu sijoitettavaksi alueille, jossa on

runsaasti vapaa-ajan asuntoja – näissä rakennuksen ulkokuoren ääneneristävyys

on suhteellisen heikko. Maailman terveysjärjestö on suositellut yölliselle ulkomelulle

40 dB ohjearvoa (WHO 2009).”

”Vaikka tutkimuksia tuulivoimaloiden melun vaikutuksista uneen ei juuri ole, voidaan silti ennakoida mitä liian korkeille öisille melutasoille altistuminen tuulivoimaloiden läheisyydessä voi aiheuttaa. Liikennemelulle altistumisen on raportoitu (laboratoriotutkimuksissa) aiheuttavan esimerkiksi yöllisiä heräämisiä, nukahtamisen vaikeutumista, muutoksia eri unitilojen pituudessa sekä tiedostamatonta reagoitua meluun (muutoksia verenpaineessa, kehonliikkeiden lisääntymistä jne.). Jo kohtuullisen lievät unihäiriöt voivat usein toistuessaan alentaa hyvinvointia vaikuttamalla esimerkiksi mielialaan ja keskittymiskykyyn.”

Ympäristöministeriö 2012: ”Tuulivoimaloiden tapauksessa keskeisin käytettävä meluntorjuntakeino on riittävä etäisyys tuulivoimalan ja tarkastelupisteen (kuten asutuksen) välillä”.

VTT/ Hannu Nykänen Tuulivoimarakentamisen neuvottelupäivä 21.12.2012:

"Yksinkertaisin tapa vähentää tuulivoimaloiden melun haittavaikutuksia on riittävä suojaetäisyys melulle altistuvaan kohteeseen. Äänen kuultavuus ja häiriövaikutus riippuvat etäisyyden lisäksi ennen kaikkea yksittäisen tuulivoimalan koosta (napakorkeus ja roottorin lapojen pituus) ja tyypistä, sen tuottaman melun aika- ja taajuusalueen ominaisuuksista sekä voimaloiden lukumäärästä tuulivoimapuistossa".

Tuulivoimakkuuden huomioimiseen yleensä tällaisissa teollisen luokan tuulivoimala-hankkeiden meluselvityksissä käytetty logaritminen malli antaa todellisuuteen nähden liian loivan tuuligradientin. Käytännössä tuulivoimalan napakorkeudella tuuli on voimakkaampaa kuin mitä käytetty logaritminen malli antaa olettaa. Näin rakennusten ja kasvillisuuden suojassa tuulen itsensä aiheuttama melu ja sen peittovaikutus tulee yliarvioituksi. Lisäksi luonnon jo sinällään vähäiset taustäänet painottuvat korkeammille taajuuksille, joten peittovaikutus tuulivoimalan meluun nähden jää vähäiseksi.

Tuulen nopeusero maanpinnan ja napakorkeuden välillä on suurimmillaan yöllä, jolloin

muut taustamelulähteet, joita kyseisessä hankkeessa ei käytännössä katsoen ole edes päiväsaikaan, ovat yleensä hiljaisimmillaan. Alue on erittäin vähäistä liikennemelua lukuun ottamatta hiljaista, joten tuulivoimalan pientaajuinen melu erottuu suuren osan aikaa selkeästi.

Edellä mainittu huomioiden meluselvitys ei anna luotettavaa kuvaa melutilanteesta. Muun muassa melun eri taajuuksiin / taajuuskaistoihin liittyviä asioita ei ole selvitetty. Mistään ei ilmene, että 5 dB:n lisäys olisi tehty ennen ohjearvoihin vertaamista. Ohjearvoina, joihin melua olisi pitänyt verrata olisi pitänyt olla Ympäristöministeriön 4/2012 julkaisussa esitetyt ohjearvot, ei tuulivoimamelun osalta ajastaan jäljessä oleva vuodelta 1992 oleva VNp1992.

Jos haittojen takia tuulivoima-alueiden sijoittaminen tuntuu vaikealta, niin on olemassa helpompi vaihtoehto. Määritetään pakollinen minisuojaetäisyys siten, että tuulivoimalat sijoittuvat niin kauas asutuksesta, että edes "worst case" -meluarvot eivät voi ylittyä. Kemijärven paikalliset olosuhteet huomioiden kyse on vähintäänkin 5 km:n suojavyöhykkeestä, kun kyse on yksistään meluhaitoista.

**VARJOJEN VÄLKEHAITAN ARVIOINNISSA TULEE OTTAA HUOMI-
OON LEVEYSASTE JA VUOROKAUDEN JA VUODENAJAT**

Myös varjostusvaikutusten eli varjojen välkkymisen arviointi on pahasti puutteellista. Vaikuttaa siltä, että varjostusmallinnus pohjautuu keskiaarvoihin eikä topografiaa ole taaskaan huomioitu, vaikka niin annetaan ymmärtää. Ailankatunturin laella seisovien 210 metristen voimaloiden roottorien varjojen välke ulottuisi "elävässä elämässä" toki huomattavan paljon laajemmalle verrattuna esimerkiksi Pohjanmaan lakeuksilla "tasamaalla" seisovan 210 metriseen voimalan varjojen välkkeeseen.

Kemijärven leveysasteilla varjostusvaikutusta arvioitaessa tulee ehdottomasti ottaa huomioon vuodenajat ja topografia ja varjostusvaikutukset tulee arvioida erikseen kuukausikohtaisesti ja esittää tulokset myös kartalla. Esim. Mielmukkavaaran kaatuneen hankkeen varjostusmallinukseen verratessa nämä em. puutteet ko. yva-selostuksessa tulevat esiin. Varjostusvaikutukset on mallinnettava niin laajalla säteellä, mihin varjojen välke ylipäättään saattaa ulottua - Lapin olosuhteissa (topografia ja auringon "kulkeminen horisontissa" pitkiäkin aikoja vuorokaudessa ja/tai vuodessa) kahden km:n säde ei ole riittävä.

Nyt yva-selostuksessa esitetyt varjostusmallinnukset on tehty niin ikään liian matalilla voimaloiden korkeusparametreillä - voimalathan ovat yva-ohjelmasta "kasvaneet pituutta" 210 metriin, mutta mallinuksissa on

käytetty napakorkeutta 147 metriä, vaikka oikea napakorkeus mallinuksissa olisi pitänyt olla 155 metriä. Hämärässä, esimerkiksi kuutamon aikaan, varjojen välke on niin ikään tosiasia, jonka vaikutukset esimerkiksi asukkaiden yöuneen tulisi arvioida.

KOKONAISARVIOINTI, VAIHTOEHTOJEN VERTAILU JA JOHTOPÄÄTÖSTEN TEKO PERUSTUU RIITTÄMÄTTÖMIIN JA PUUTTEELLISIIN SELVITYKSIIN EIKÄ JOHTOPÄÄTÖKSIÄ OLE OSATTU VETÄÄ OBJEKTIIIVISESTI, VAAN HANKKEEN ETUJA LIIOITELLAAN JA HAITTOJA VÄHÄTELLÄÄN

Mitä tulee hankkeen yhteensovittamiseen esimerkiksi matkailun, ihmisten elinympäristön, luonto- ja kulttuuriarvojen suojelun ja porotalouden kanssa, ei johtopäätöksiä ei ole osattu vetää oikein edes varsin tarkoitushakuisessa yva-selostuksessa nyt esitettyjen seikkojenkaan nojalla.

Yva-selostuksen varsin epäselvästä tekstistä ei ilmene, onko tutkavaiikutusten arviointi tehty asianmukaisesti VTT:llä vai ei. Ei voi välttyä ajatukselta, että asiaa on tarkoituksellisesti hämärretty. Eikö olisi ollut järkevintä tehdä ihan ensimmäiseksi tutkahäirintäselvitys VTT:llä, jotta olisi saatu selvyyttä, onko hanke ylipäätään realistinen. Näin myös resurssija säästyisi niin yva:en tekijöiltä kuin kansalaisilta, jotka näihin monistaasivuisia yva-ohjelmiin ja -selostuksiin joutuvat ottamaan kantaa.

Työllistävistä vaikutuksista annetaan niin ikään väärä käsitys, eikä asiaa ole edes kunnolla selvitetty esimerkiksi arvioimalla hankkeen työllisyysvaikutuksia suhteessa jo toteutuneiden "vertaishankkeiden" tosiasiallisiin työllisyysvaikutuksiin.

Tuulivoimabisneksessä on meneillään ennen kuulumattoman valtaisa tulosiirto tuulivoimaa pakolla rahoittamaan joutuvilta kansalaisilta (pakosyöttötariffi) sijoittajille ja maanvuokraajille. Ei ole liioiteltua sanoa, että kansaa jaetaan nyt kahtia tuulivoiman maksumiehiin, jotka vielä joutuvat kärsimään haitoista sekä tuulivoimabisneksen edunsaajiin. Ei myöskään voi välttyä ajatukselta, mahtavatko Mauri Pekkarisen tyttären ja vävyn kytkökset tuulivoimabisnekseen (FCG, Taaleritehdas) myötävaikuttaa kulissien takana näiden Kemijärven ja Posion hankkeiden eteenpäin viemiseen kansalaisten tahdosta ja lainsäädännöstä piittaa-matta?

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa asukaskyselyn otanta-alue herättää ihmetystä: miksi esimerkiksi Joutsijärven suunnalla on "kuoppa", mutta sen sijaan esimerkiksi Tynnyriaavan suot, joilla käytännössä katsoen ei ole mitään asutusta, on otettu mukaan otanta-alueisiin?

Vaikutuksista luontoon voimakkaasti kytkeytyviin elinkeinoihin, mm. poronhoitoon ja ja matkailuun sekä näihin kohdistuvien vaikutusten välillisistä ja kerrannaisvaikutuksista ei nyt saa yva-selostuksesta luotettavaa käsitystä. Asiaa ei ole kunnolla selvitetty eikä esimerkiksi METLA:n tutkimuksia matkailijoiden suhtautumisesta tuulivoima-alueisiin Lapissa ole huomioitu - hanketta ajavien toiveet ja uskomukset ja viittaukset ulkomaisiin hankkeisiin eivät riitä. Hankkeen vaikutuksia järvi- ja luontomat-kailuun ei ole asianmukaisesti selvitetty, vaikka juuri matkailun osalta järvi- ja luontomat-kailu ovat matkailun kehittämisen voima-varoja Kemijärvellä. Yva-selostuksessa ei ole nyt riittävästi eikä luotettavasti arvioitu sitä, mitä haittoja hankkeesta toteutumisesta olisi elinkeinoille ja mitä hyötyjä hankkeen toteutumatta jättämisestä (VE0) olisi elinkeinoille ja miten Kemijärven elinkeinoelämä VE0:n mukaan kehittyisi. Juuri Ailan-katunturin - Iso Petäjävaaran hanke olisi etenkin järvi- ja luontomat-kailulle kuolinisku. Tutkimusten mukaan etenkin ulkomaiset matkailijat kaihtavat tuulivoima-alueita erityisesti Lapissa. On ristiriitaista, että Kemijärvellä on panostettu ja panostetaan edelleenkin matkailun kehittä-

punnita hyödyt ja haitat objektiivisesti: niin määrällisesti (esim. euroina), laadullisesti kuin välilliset ja kerrannaisvaikutuksetkin ottaen huomioon. Vaikutukset tulisi arvioida myös suhteessa muihin Kemijärvellä ja Posiolla vireillä oleviin hankkeisiin.

LUONTOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI ON RIITTÄMÄTÖNTÄ EIKÄ VAROVAISUUSPERIAATETTA OLE HUOMIOITU - JO YKSISTÄÄN LUONTOON KOHDISTUVIEN HAITTOJEN TAKIA HANKE ON TOEUTTAMISKELVOTON

Luontovaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi ja varovaisuusperiaate on sivuutettu tässäkin asiassa. Niin ikään hankkeen välillisiä vaikutuksia eläimiin esim. elinympäristöjen pirstoutumisen ja muun radikaalin muuttumisen ja ekologisten käytävien katkeamisten vuoksi ei ole nyt arvioitu asianmukaisesti. Puhumattakaan, että yhteisvaikutuksia ja kerrannaisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa olisi huomioitu asianmukaisesti. Yksinomaan erittäin massiiviset maanrakennustyöt ja maan myllertämiset maa-aineksen siirtoineen tulisivat muuttamaan kansallispuistoksikin soveltuvan Ailanganselän kokonaisuudessaan aivan "uuteen uskoon" - maansiirtokoneiden raiskaamaksi teollisuusalueeksi.

Mitä eläimiin tulee, muiden asioiden lisäksi pitäisi selvittää se, kuinka stressaavia infraäänit ovat esimerkiksi poroille niiden vasomisaikana. Se että asiasta ei vielä ole tutkittua tietoa, koska nykyisillä mittaustelmillä infraääniä ei saada "kiinni", ei merkitse sitä, etteikö vaikutuksia voisi todellisuudessa olla. Esimerkiksi ennen maanjärityksiä eläimet mitä ilmeisimmin reagoivat juuri infraääniin, mitä eläinten paniikkikäyttäytymisen havainnointia voidaan hyödyntää maanjärityksiä ennakoitaessa.

Vaikka joidenkin lajien jotkut yksilöt saattaisivatkin teoriassa sopeutua jyrkästi muuttuvaan elinympäristöönsä, voidaan syystä kysyä, mikä olisi tällaisen sopeutumisen "hintaa"? Geneettisen monimuotoisuuden väheneminen? Geneettisen monimuotoisuuden vähenemisen seuraukset esimerkiksi poroilla ja suurpedoilla? Mitä biodiversiteetin väheneminen merkitsisi esimerkiksi ekosysteemitasolla?

Kun ihmisellekin "luomakunnan kruununa" tekee tiukkaa sietää tuuli-voimaloiden haittoja ihan fysiologisestikin (mm. unihäiriöt, verenpaineen nousu ym.), kuinka ihmeessä herkkäaistiset "luontokappaleet", jotka eivät uusiutuvan energiantuotannon tavoitteista ymmärrä tuon taivaallista, sopeutuisivat ihmisistä paremmin tai edes yhtä "hyvin"?

Nelödirektiivilajien suhteen määräykset ovat yksiselitteisiä: nelödirektiivilajien elinympäristöjä ei saa heikentää eikä hävittää. Tämä tosiseikka on kuitenkin yvä-selostuksessa nyt ilman perusteluja sivuutettu, vaikka hankealueella ja sen tuntumassa esiintyy nelödirektiivilajeihin kuuluvia eläimiä.

Vaikutuksia kalasääskiin ja merikotkiin ei ole arvioitu riittävästi ja luotettavalla tavalla, vaikka Ailankatunturi ympäristöineen (mukaan lukien Suomi ja Jumiskojojärvi) on näihin lintulajeihin kuuluvien lintujen merkittävä elinympäristö. Lapin lintutieteellisen yhdistyksen Arto Komulaisen mukaan Untamovaara-Ailangantunturi-Otsavaara-Saarivaara - alue on perinteistä suurten petolintujen aluetta. Merikotkien lentoreitit / pyyntimatkat ohjautuvat silminnäkijöiden havaintojen mukaan usein juuri Ailangantunturin / Käsmänperän suuntaan. Merikotkahavaintoja on tehty esimerkiksi Luuksinsalmella, Lehtosalmella ja Tossanselällä. Ailangantunturia ympäristöineen elinalueenaan käyttävistä kotkista todistavat myös kotkanhöyhenet ja jalanjäljet alun perin suden tappamien poronraatojen luona Iso Soinanvaaran luona - matkaa Ailankatunturille ei ole kuin vajaa 8 km. Kotkien jalanjälkihavaintoja hangelta on muualtakin Ai-

lankatunturin ympäristöstä ja laajalti muiltakin paikoilta Ailanganselällä, mikä onkin luonnollista, koska alueella on todennäköisesti monia kotkien pesiä. Tiira-tietokantaa olisi varmasti ollut syytä käyttää apuna hankkeen lintuvaikutuksia arvioitaessa: Tiirasta olisi saanut tietoja niin yksittäisistä lintuhavainnoista kuin kokonaiskäsitystä alueen lintuarvoista.

Myös Lapin eteläisten osien tuulivoimaselvityksen nojalla voidaan otaksua, että voimalat 8, 9, 10 ja 11 tulisivat sijaitsemaan alle kahden kilometrin säteellä suuren uhanlaisen päiväpetolinnun pesästä. Tämän seikan tosiasiallinen arviointi on nyt sivuutettu ilman perusteluita.

Vanhojen metsien arvo ja hankkeen tosiasialliset vaikutukset Iso Petäjävaaran vanhan metsän alueeseen on yva-selostuksessa sivuutettu varsin tarkoitushakuisesti. Tuulivoimala nro 2 on sijoitettu juuri vanhan metsän alueelle!!! Vanhaa metsää siis tultaisiin hakkaamaan varovaisenkin arvion mukaan ainakin pari hehtaaria - mitä vaikutuksia tällaisella elinympäristöjen muutoksella olisi esimerkiksi vanhan metsän lajeihin ja ekosysteemiin? Mikä olisi muutosten merkittävyys suhteessa vanhojen metsien vähäisyyteen? Tosiasiassa tien ja voimalan perustusten teko sekä tarpeellinen avoin tila voimalan ympärille edellyttäisi varovaisenkin arvion mukaan vaikutuksiltaan kohtuuttoman laajaa ja haitallista metsän hakkuuta ja maanmyllertämistä suhteessa ko. vanhaan metsään ja ko. paikan luontoarvoihin. Puhumattakaan rakentamisvaiheen jälkeisistä voimaloiden vaikutuksista vanhaan metsään ja sen lajeihin mm. melun ja varjojen välkkymisen kannalta. Esimerkiksi lintujen - mukaan luettuna pesimälinnuston - kannalta vaikutukset olisivat varmasti merkittäviä.

Vaikutusten arviointia ja vaikutusten merkittävyyttä vanhan metsän kannalta - niin elinympäristö- ja ekosysteemivaikutukset kuin vaikutukset lajitasollakin - ei ole nyt ei ole nyt yva-selostuksessa arvioitu asianmukaisesti, vaan haittoja vähätellään ja haittavaikutukset on tosiasiassa sivuutettu perusteluitta. Biodiversiteetin vaalimisesta ei välitetä näissä hankkeissa tyypillisestä sanahelinästä huolimatta todellisuudessa tuon taivaallista, vaikka kyse on biodiversiteetin kannalta erityisen arvokkaasta kohteesta. Niin ikään muidenkin tuulivoimaloiden kuin juuri vanhan metsän kohdalle suunnitellun voimalan vaikutukset tulisi arvioida asianmukaisesti suhteessa ko. vanhaan metsään. Tässäkin hankkeessa vanhan metsän merkitys mahdollisena METSO-ohjelman kohteena olisi voitu tuoda esiin tosiasiallisena ja realistisena metsien käytön tapana VEO:ssa. Vaikutuksia uhanalaisiin ja erittäin uhanalaisiin luontotyypeihin ei ole nyt yva-selostuksessa selvitetty asianmukaisesti - riittävässä vaikutusten arviointina ei voida pitää sitä, että yva-selostuksessa todetaan erittäin uhanalaista vanhat sekapuustoiset kuivahkot kankaat - luontotyyppiä menetettävän pinta-alaltaan noin 4 % Iso Petäjävaaran vanhan metsän alueesta. Hankkeen vaikutusten arviointi priorisoituihin luontotyypeihin ja lajeihin (mm. sähkölinjan osalta) on kyseenalainen. Arvokkaista luontokohteista Metsähallituksen dialogialue lienee mitä ilmeisimmin peitetty tumman vihreällä värillä siksi, ettei kukaan vaan saisi selvää mitä arvokkaita luontokohteita "vihreä värin alla" saattaisi olla eikä pystyisi esimerkiksi päättelemään, mitä lintuja mukaan lukien uhanalaiset, harvinaiset tai muuten arvokkaat lintulajit dialogialueella saattaisi esiintyä. Esimerkiksi Askanaavan rinnen suo ja noin yhden km:n päässä "tuulipuistoalueesta" sijaitseva lampi jäävät nyt kokonaan "vihreän värin alle".

Sähkölinja on piirretty menevän dialogialueen rajaa pitkin: niin ikään vihreä väri peittää dialogialuetta. Jollei varsin leveää sähkölinjaa rakenneta

dialogialueelle, on sähkölinjaa varten lunastettava maita dialogialueen naapurimaanomistajilta, mutta heidän suhtautumistaan asiaan ei ole nyt arvioitu nyt yva-selostuksessa, vaikka asia on myös sosiaalisten vaikutusten ja niiden arvioinnin kannalta olennainen.

Kaiken kaikkiaan vaikutuksia lintuihin ja muihin eläimiin olipa niiden suojelustatus kuinka korkea on nyt vähätelty. Hankkeen vaikutuksia ja suhdetta metsälakikohteisiin ole nyt yva-selostuksessa käsitelty asianmukaisesti.

Vaikutuksia pienvesiin - kuten lähteisiin, lähteikköihin, noroihin ja puroihin, tunturilampiin ym. - ei ole nyt arvioitu riittävästi eikä luotettavalla tavalla. Asiaa koskeva lainsäädäntö on niin ikään tosiasiasa sivuutettu perusteluitta - hankkeen vaikutuksia lähteisiin ym. pienvesiin ei ole avattu suhteessa lainsäädäntöön, eihän vaikutuksia ole edes arvioitu riittäväällä tavalla! Lähteiköt puroineen kuuluvat metsän avainbiotooppeihin ja ne tulisi säästää senkin vuoksi.

Yhtenä pahimpana esimerkkinä näiden asioiden sivuuttamisesta ja vähättelystä on se, että kuvassa 4. -5. karttaesityksessä sähköasema on sijoitettu lähteen päälle!!

Liitteen 3. karttaesityksestä puuttuu sähköasemat, vaikka kuvan 4. -5. perusteella hankealueelle tulisi kaksi sähköasemaa, joista toinen rakennettaisiin lähteen päälle.

Tuulivoimala nro 11 tulisi sijoitamaan alle 200 metrin päässä rinnesuosta ja rinnesuon eteläpuolella olevasta tihkupintaisesta lähteestä, mikä kaiken järjen mukaan ei voi olla vaikuttamatta ko. lähteeseen / lähteikköön - jo yksistään massiiviset maanrakennustyöt muuttaisivat maaperän vesiolosuhteita jyrkästi, mikä lähteiden ja lähteikköjen lisäksi vaikuttaisi myös soiden märkyyteen / kuivumiseen.

Vaikutuksia hankealueen ulkopuolella oleviin lähteisiin ei ole arvioitu asianmukaisesti eikä lähteitä ole merkitty Liitteen 3. karttaesitykseen - vaikutusten arvioinnit tulee tehdä myös hankealueen ulkopuolella sijaitseviin kohteisiin, joihin hankkeella voi olla haitallisia vaikutuksia (mukaan lukien betonivalujen valumavedet yms.). Sitä paitsi etenkin rakentamisvaiheessa raskas liikenne, maanmyllertämiset ym. olisi hyvin masiivista - ei ole uskottavaa, että näin valtaisa hanke voisi olla lähteiden ym. pienvesien kannalta haitaton tai vähämerkityksinen.

Yva-selostuksessa olisi pitänyt esittää myös pohja- ja pintavesien virtaussuunnat.

Tunturilammelta lähtevän satulasuon katkaisee suunnitelmissa huoltotie, joka mitä todennäköisimmin tulisi vaikuttamaan lähteikköön Ailankatunturin luoteispuolella, mutta tätäkään seikkaa ei ole yva-selostuksessa nyt arvioitu asianmukaisesti.

Huoltoteiden risteys Liitteen 3. karttaesityksessä sijaitsee ihan rinnesuon länsipäässä ja tulisi muuttamaan olosuhteita ko. rinnesuolla., joka jäisi teiden ja voimaloiden ympäröimäksi lukuun ottamatta dialogialueen puoleista päätä.

Voimala nro 4 tulisi aivan Lohilammen rantaan: sitä, miten esimerkiksi betonivalun valumisvedet estetään valumasta Lohilammen tai Tunturilammen, ei ole nyt yva-selostuksessa edes mainittu. Puhumattakaan siitä, mitä vaikutuksia melulla ja varjojen välkkeellä olisi lampien eliöihin ja esimerkiksi vesilintuihin, joille lammet ovat tärkeitä elinympäristöjä.

Uusi tielinjaus Vähä-Petäjävaaran eteläpuolella katkaisee noron. Onko tie vedetty kulkemaan ilman maanomistajan suostumusta / suostumusta lunastukseen?

Sähkölinja katkaisee kolme noroa dialogialueen eteläpuolella ja kolme nevarämettä.

Metsästysmajoja, vaikka niitä mitä todennäköisimmin käytetään yöpymiseen metsästyksen ja luontoretkeilyn yhteydessä, ei ole merkitty Liitteen 3. karttaesitykseen

HANKKEEN SUHDE HANKETTA OLENNAISESTI KOSKEVAAN LAINSÄÄDÄNTÖÖN ON SIVUUTETTU PERUSTELUITTA

Kemijärven ja Ailangantunturin hankkeet ovat lainsäädännön vastaisia moneltakin osin. Perniön Näsen tuulivoimaosayleiskaavan muistutuksessa vedottiin juuri "tuulipuistojen" lainsäädännön vastaisuuteen mm. seuraavasti. Yhtälailla Kemijärven hankkeisiin ja etenkin Ailangantunturin - Iso Petäjävaaran hankkeeseen, joka Kemijärvellä vireillä olevista tuulivoimahankkeista olisi vaikutuksiltaan kaikkein katastrofaalisin, sopivat seuraavat seikat:

Suomen perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen kotirauha on turvattu.

Lain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu.

Lain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon.

Edelleen saman lain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. On tietenkin selvää, että perustuslakiin otettuina nämä asiat ovat perustavanlaatuisia ja pyhiä oikeuksia.

Ympäristönsuojelulain 1 §:n mukaan lain tavoitteena on muun ohessa ehkäistä ympäristön pilaantumista ja turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö.

Lain 3 §:n mukaan laissa tarkoitetaan ympäristön pilaantumisella sellaista ihmisen toiminnasta johtuvaa mm. melun, tärinän, säteilyn tai valon päästämistä ympäristöön, jonka seurauksena aiheutuu terveyshaittaa, haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Saman lain 6 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon muun ohessa toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys sekä muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 28 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa (ympäristölupa).

Luonnonsuojelulain 1 §:n mukaan lain tavoitteena on mm. luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen sekä luonnonkauneuden ja maisemien vaaliminen. Laissa on yksityiskohtaiset säännökset luontotyyppien, maiseman ja eliölaajien suojelusta (29 – 49 §).

Luonnonsuojelulain 58 §:n mukaan rangaistus vastoin tätä lakia tehdystä ympäristön turmelemisesta tai luonnonsuojelurikoksesta säädetään rikoslain 48 luvun 1-5 §:ssä. Luonnonsuojelurikkomuksesta laissa on säännökset 58 §:n 2 ja 3 momentissa.

Rikoslain 48 luvun 1 §:n mukaan joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta mm. saattaa, päästää tai jättää ympäristöön säteilyä tai muuta sellaista on tuomittava rangaistukseen ympäristön turmelemisesta. Saman luvun 2 §:n mukaan jos ympäristön turmelemisesta ympäristölle tai terveydelle aiheutettu vahinko tai tällaisen vahingon vaara on erityisen suuri ottaen huomioon aiheutetun tai uhkaavan vahingon pit-

käaikaisuus, laaja ulottuvuus tai muut seikat ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksen tekijä on tuomittava rangaistukseen törkeästä ympäristön turmelemisesta. Samassa luvussa käsitellään myös ympäristörikkomus ja tuottamuksellinen ympäristön turmeleminen ja kuten yllä sanottu myös luonnonsuojelurikos.

Paitsi yllämainittuja lakeja yleiskaavan laatijan on huomioitava maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:ssä mainitut yleiskaavan sisältövaatimukset.

Ympäristön ja luonnonsuojelun kannalta ehkä suurimpia kysymyksiä ovat maisema-arvojen loukkaaminen sekä ympäristön pilaantuminen melun, (tärinän) ja valon päästämisellä ympäristöön sekä vahinkojen aiheuttaminen luonnolle ja luonto-arvojen turmeleminen.

Lisäksi toteutuessaan hanke aiheuttaisi vahinkoja omaisuuksien arvojen alentumisena.

Yva-selostuksessa esitetyille tarkoitushakuiset väitteet - joiden tavoitteena on antaa ymmärtää vastoin totuutta, että Ailankatunturin - Iso Petäjävaaran hanke ei sijoittuisi ns. arvokkaille maisema- tai kulttuuriympäristö- tai luontoalueille tai matkailun ja virkistyskäytön kannalta merkittävälle alueelle eikä tällaisia alueita häittäisi vaikutuksiltaan - eivät pidä paikkaansa. Ei voimassa oleva lainsäädäntökään anna hankkeelle mitään tukea. Tosiasiassa hanke on monestakin näkökulmasta voimassa olevien lakien ja lainsäädännön vastainen Perusteluja lainsäädännön sivuuttamiseen ei ole kuitenkaan yva-selostuksessa esitetty, vaikka kyse on vaikutuksiltaan erittäin merkittävästä hankkeesta, ja hankkeen vaikutukset koskisivat suoraan tai välillisesti mm. elinkeinoihin kohdistuvien vaikutusten kautta varovaisen arvion mukaankin monia tuhansia ihmisiä (Kemijärven ja osittain lähikuntien asukkaat, ”kakkosasukkaat”).

6. Mieliopide

MUISTUTUS WPD-FINLAND OY:N AILANKATUNTURIN YVA-SELOSTUKSEEN

Yleistä

Olemme saaneet lukuisilta ihmisiltä kyselyitä Ailankatunturin hankkeesta ja siihen liittyvistä dokumenteista. Ihmiset ovat toisaalta ymmällään ja avuttomina uuden asian vaivaamina ja toisaalta vihaisina, koska he eivät saa tarpeeksi tietoa asioista. Yva-selostus ei ole vielääkään saatavilla Kemijärven kaupungin sivuilla. Ely-keskuksen sivuilta sitä eivät kaikki osaa etsiä ja on paljon ihmisiä, jotka eivät käytä tietokonetta sen vertaa, että se heille onnistuisi ollenkaan.

Koko yva-prosessi on ymmärretty sen vuoksi turhaksi. Kun vielä huomioidaan, että asioihin on mahdoton vaikuttaa, on turhautumien vieläkin suurempi. Tämän ovat Kemijärvellä saaneet ihmiset kokea Oxford Inercon Oy yva-prosessin yhteydessä.

Hankevastaavalla on isot rahat käytössään, jolloin he ovat pystyneet palkkaamaan lukuisan konsulttiarmeijan käyttöönsä, joka on parin vuoden ajan suoltanut useita satoja sivuja tekstiä, jonka ymmärtäminen menee useimmilta ohi.

On esitetty toivomuksia, että valtion täytyisi palkata samantasoinen konsultti auttamaan kansalaisia tekemään vastineita hankevastaavan yva-selostuksiin ja viranomaisien lausuntoihin. Muuten kansalaisten oikeusturva ei ole tasapainoisesti taattu. Tuulivoimayhtiöiden ammattimaisia konsultteja vastaan yksittäisen kansalaisen on erittäin vaikeata puolustaa oikeuksiaan. Yva-selostusta ovat olleet valmistelemissa yhteensä 24 akateemista henkilöä.

Ihmiset toivovat myös ely-keskukselta kriittisempää otetta ja asioihin suhtautumista enemmän kansalaisten näkökulmasta katsoen kuin tuuli-

voimayhtiöiden etuja puolustaen. Tuulivoimayhtiöiden intresseissä on vain raha ja suuret syöttötariffituki ja ely-keskus on aikaisemmissa kannanotoissaan ollut kansalaisten mielestä näiden yhtiöiden asialla.

Ailankatunturi

Ailankatunturi on kemijärveläisille pyhä paikka. On ympäristön kannalta rikollista toimintaa, että Ailankatunturiin on alettu suunnitella tuulivoimaa.

Ailankatunturi - jonka kulttuurihistoriallisesta arvosta kertoo sekin, että se on ikiaikainen seitapaikka. Ailankatunturi jylhän kauniin järvi- ja vaaralaisen ehdottomasti komein kohta. Teollisen luokan tuulivoimaloiden haittavaikutukset ulottuisivat maisemassa järvestä nousevalta ja järvimaisemaa hallitsevalta ympäristöään huomattavasti korkeammalta Ailankatunturilta todella paljon laajemmalle ja paljon pahemmin haitoin kuin mitä varsin tarkoitushakuisessa yva-selostuksessa nyt annetaan ymmärtää.

Paavo Lipponen lausui Suomen Kuvalehdessä 22.3.2013:

”Jos Lapin tuntureille tai vastaaviin paikkoihin sallitaan pystyttää tuulivoimaloita, on sellainen kansallismaisen raiskaus liitettävä uutena listaan rikoksista ihmiskuntaa, tässä tapauksessa Suomen kansaa vastaan. Tuhoutu eivätkä vain maisemat, vaan myös elinkeinot kuten kasvupotentiaalia omaava matkailu, jotka elävät herkistä näkymistä.”

Tämä koskee ensimmäisenä Ailankatunturia. Jo heti yva-selostuksen ensimmäiseltä sivulla olevasta kuvasta paljastuu hankkeen mielettömyys.

Ely-keskuksen rooli

Aikaisemmin Lapin Ely-keskus on kertonut roolistaan vain valvoa viranomaisena, että yva-selostuksessa on selvitetty lain vaatimat asiat riittäväällä tarkkuudella. Kansalaisille tuulivoiman suhteen Ely-keskusten rooli on hämmentävä, koska ihmiset nimenomaan haluavat ymmärtää Ely-keskuksen ylimmäksi ympäristöä valvovaksi viranomaiseksi, joka valvoo, että ympäristöä ei pilata eikä saastuteta.

Ely-keskuksen, ympäristöä valvovana viranomaisena, tulisi siis ottaa kantaa myös sellaisiin tapauksiin, joissa tuulivoimaa rakennetaan täysin väärille alueille, kuten nyt Ailankatunturiin. Tuulivoimarakentaminen Ailankatunturiin saastuttaa luontoa aivan yhtä pahasti kuin Talvivaara.

Hankkeen perustelut

Kaikkia tuulivoimahankkeita on perusteltu ilmasto- ja energiapolitiisilla argumenteilla. Ihmisiä syyllistetään, jos tuulivoimaa ei rakenneta. Ihmisiä syyllistetään ja annetaan ymmärtää jopa siten, että maailma tuhoutuu, jos tuulivoimaa ei nimenomaan Ailankatunturiin rakenneta.

Seuraavassa on esitetty vasta-argumentteja koko sille litanielle, mitä tuulivoimaprojektien yva-selostuksissa ja myös WPD:n Ailankatunturin hankkeessa yritetään ihmisille syöttää ja heitä syyllistää.

Tuulivoimaa pitää rakentaa merelle

Muualle kuin merelle rakentaminen on rahan tuhlausta, joka nostaa energian hintaa ja sitä kautta teollisuuden kustannuksia ja aiheuttaa lisää työttömyyttä.

<http://www.taloussanomat.fi/energia/2013/06/07/sah...>

Tuulivoima vain lisää CO2 päästöjä.

Tuulivoimateollisuuden ryntäily metsiin ja suoalueille kaavoittamalla näitä tuhansien vuosien aikana kertyneitä hiilivarastoja vapauttaa kasvihuonekaasuja ja purkaa hiilivarastoja ja pienentää hiilinieluja.

Tutkijat varoittavat, etteivät tuulivoimalat tule elinaikanaan tuottamaan hiilidioksiditonta energiaa taseeseen riittävästi tasoittaakseen taseen

toisella puolella tuulivoimalan valmistuksen-, pystytyksen-, käytön- ja purkamisenaikaisen fossiilisen energian ja aineiden käytön.

Suomessa asiaan liittyy muitakin kummallisuuksia, kuin lapalämmitys, vaihteistojen rikkoontuminen pakkasessa, tyhjäkäynnillä pyörittäminen, jotta akselit eivät vääntyilisi.

Kun tähän lisätään vielä se, että tuulivoimarakentaminen pakottaa rakentamaan varavoimaa, joka on tehtävä käyttämällä fossiilisia polttoaineita, on kehitys päästöjen suhteen tehnyt kuperkeikan.

<http://www.telegraph.co.uk/earth/energy/windpower/...>

<http://www.telegraph.co.uk/earth/earthnews/9000760...>

<http://www.epaw.org/documents.php?lang=en&article=no8>

<http://www.clepair.net/statlineanalyse201208.html>

<http://www.talouselama.fi/uutiset/energiaprofessor...>

<http://www.dailymail.co.uk/home/moslive/article-13...>

Tuulivoimaa perustellaan ilmastomuutoksella.

Tiedemaailma on erimielinen lämpeneekö ilmasto vai kylmeneekö se? Tutkijat ennustavat jopa uutta jääkautta. Sekin on todettu, että viimeisen 17 vuoden aikana ilmasto kylmentynyt. Jopa vihreät ovat joutuneet myöntämään, että ilmastomuutokset eivät aiheudu ihmisten toiminnasta, vaan auringossa tapahtuvista muutoksista.

Aikaisemmin luultiin, että CO₂ päästöt vaikuttavat ilmaston lämpenemiseen. Nyt tiedemiehet ovat tulleet asiassa siihen tulokseen, että ensin on tullut auringon aiheuttama ilmaston lämpeneminen, joka on nostanut CO₂ arvoja.

http://www.welt.de/print/die_welt/vermisches/arti...

<http://www.telegraph.co.uk/earth/environment/clima...>

<http://www.telegraph.co.uk/earth/environment/clima...>

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2301757/Go...>

<http://www.telegraph.co.uk/health/elderhealth/9959...>

<http://www.telegraph.co.uk/comment/9338939/Global-...>

<http://www.telegraph.co.uk/earth/environment/clima...>

Tuulivoimarakentaminen on motivoitunut ainoastaan sen vuoksi, että se on pommin varma business. Ilmastopolitiikalla tai energiapolitiikalla tuulivoimarakentamista ei voida puolustella. Tuulivoiman ympäristöystävällisyys ja edullisuus ym. perustuu ainoastaan mielikuviin. Tuulivoima on kalleinta sähkön tuottamista ja sen rakentamisesta ei seuraa muuta kuin ongelmia.

Suomen velvoitteet EU:n ilmastotalkoisiin.

Suomi on tällä hetkellä maailman kolmanneksi tehokkain maa uusiutuvien energiamuotojen käytössä. Suomessa on uusiutuvien energiamuotojen osuus kokonaisenergiasta 33 % ja, kun uudet biodieseltehtaat valmistuvat, saavutetaan sovittu 38 %. Tämän lisäksi Suomi on maailman ykköinen uusiutuvien energiamuotojen monipuolisuudessa.

Vaihtoehdot

Hankevastaava ei ole halunnut esittää mitään vaihtoehtoisia suunnitelmia. Tämä on ymmärrettävää ja helpottaa 0-vaihtoehdon valitsemisen. Vertailtaessa eri vaihtoehtoja hankevastaavan synkät arviot 0-vaihtoehdon negatiivisista vaikutuksista ovat vailla perusteita ja täytyy pyyhkiä pois.

0-vaihtoehtoa valitessa tulee punnita niitä suuria muutoksia, jotka tuulivoimarakentaminen toisi maisemarakenteeseen mukanaan. Tässä yhteydessä tulee ottaa esille myös seuraavat lausumat Oxford Intercon Oy:n yva-selostuksesta, joka asettuu samalle alueelle kuin WP:n hanke. Suora lainaus Oxford Intercon Oy:n yva-selostuksesta:

”Kemijärven matkailukokonaisuutena toimii kaupunkikeskus ja laaja järvi-alue, jonka rannalla on tärkeä Ailangan leirikeskus. Itä-Lapin maakuntakaavassa todetaan, että matkailu-alueiden kehittämisessä tulee säilyttää ne vetovoimatekijät, joiden varassa matkailu toimii.”

”Tuulivoima-alueiden mittasuhteiden ja maisemarakenteen johdosta hankkeiden visuaaliset vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Erityisesti vaikutukset kohdistuvat Kemijärven vesistöalueelle.”

”Kangaslamminvaara, Untamovaara ja Ailangantunturi lähivaaroinen (Kuusivaara-Mömmönvaara) ovat keskeinen osa Kemijärven alueen maiseman perusrunkoa ja muodostavat yhdessä muiden vaarojen kanssa tärkeän maisemakuvan taustan eri suunnista tarkasteltaessa. Jos tuulipuistot toteutuvat, vaarojen rooli maisemassa tulee muuttumaan, riippumatta siitä mikä vaihtoehto toteutetaan.”

”Erityisesti muutos koskee Kangaslamminvaaran ja Untamovaaran ja Ailankatunturin alueita, jotka Itä-Lapin maakuntakaavaan tehdyssä maisemaselvityksessä on määritelty merkittäviksi kaukomaisemakohteiksi ja kaukomaiseman kannalta tärkeiksi lakialueiksi.”

Vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakentamiseen

Selostuksessa on jätetty huomioimatta tuulivoimaloiden varoalueet. Kohdassa 17.6.2 on esitetty arvioita, mutta ne ovat riittämättömät. Paljon suurempi alue poistuu virkistyskäytöstä kuin selostuksessa on annettu ymmärtää. Tällä on vaikutusta niin marjastukseen, sienestykseen, vaellukseen kuin metsästyksenkin. Selostuksesta puuttuu myös selvitys alueen muun käytön rajoituksista mahdollisen tuulivoimakaavan jälkeen.

Maisemaan ja rakennettuun ympäristöön kohdistuvat vaikutukset

Selvityksessä kaunistellaan maisemavaikutuksia. Hanke näkyy kokonaisuudessa kaupungin keskustaan.

Arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin tuulivoimaloiden vaikutukset ovat erittäin rankat, jota selvityksessä vähätellään. Kemijärven kaupunki on kulttuurikeskus ja hanke näkyy kaupungintalon portaille.

Tuulivoima-alueiden mittasuhteiden ja maisemarakenteen johdosta hankkeiden visuaaliset vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Erityisesti vaikutukset kohdistuvat Kemijärven vesistöalueelle.

Kangaslamminvaara, Untamovaara ja Ailangantunturi lähivaaroinen (Kuusivaara-Mömmönvaara) ovat keskeinen osa Kemijärven alueen maiseman perusrunkoa ja muodostavat yhdessä muiden vaarojen kanssa tärkeän maisemakuvan taustan eri suunnista tarkasteltaessa. Jos tuulipuistot toteutuvat, vaarojen rooli maisemassa tulee muuttumaan, riippumatta siitä mikä vaihtoehto toteutetaan.

Erityisesti muutos koskee Kangaslamminvaaran ja Untamovaaran ja Ailankatunturin alueita, jotka Itä-Lapin maakuntakaavaan tehdyssä maisemaselvityksessä on määritelty merkittäviksi kaukomaisemakohteiksi ja kaukomaiseman kannalta tärkeiksi lakialueiksi.

Esitetyt kuvamallinukset eivät ole riittäviä ja niitä on tehty liian pienellä objektiivilla.

Vaikutukset maa- ja kallioperään ja pintavesiin

Vierailu paikan päällä Ailankatunturissa ei ole ollut mahdollista, mutta pelkästään karttatietoihin perustuen voimaloiden rakentamisella tuhoaan tunturin lakialueella olevat suota ja norot.

Selostuksessa vähätellään rakentamisen aiheuttamia haittoja maaperään ja pintavesiin.

Ely-keskuksen ympäristövastaavien pitäisi jalkautua ja käydä itse paikan päällä toteamassa kuin paljon luontoa tuhoutuu rakentamisen myötä.

Linnusto

Selostuksessa vähätellään hankkeen vaikutuksia linnustoon. Alueella pesii useita kotkia ja viimevuosina samalle alueelle on asettunut pesimään myös merikotka.

Selostuksessa kerrotaan, että suomalaisia tutkimuksia voimaloiden vaikutuksista linnuille ei ole, jonka vuoksi täytyy käyttää ulkomailta saatua tutkimustietoa. Selostuksessa todetaan, että näiden tietojen pohjalta linnut väistävät voimaloita eikä niistä aiheudu haittaa.

Tämä väärä tieto ja vähättely johtuvat siitä, englantilainen lintujensuojeluyhdistys RSPB on ottanut kantaa tuulivoiman vaikutuksesta lintujen kuolemiin ja samoin vähätellyt tuulivoiman vaikutuksia. Tuulivoimayhtiöt ovat käyttäneet tätä tietoa hyväkseen.

Sittemmin on käynyt selville, että kyseinen organisaatio on ollut tuulivoimayhtiöiden edunvalvoja ja antanut tahallisesti väärää tietoa maailmalle.

Oheisen linkin mukaan 100 – 300 lintua kuolee jokaiseen myllyyn vuosittain. Jos tätä uutta tietoa käytetään mittapuuna, tuhoaa Ailankatunturin tuulipuisto koko lintukannan alueella.

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2305197/RSPB-makes-killing--windfarm-giants-turbines-accused-destroying-rare-birds.html>

Vaikutukset muuhun eläimistöön

Selostuksessa arvioidaan, että vaikutukset eläimistöön ovat minimaaliset. Ympäri maailmaa löytyy lukemattomia kertomuksia kuin tuulimyllyt ovat aiheuttaneet erilaisia vaivoja eläimille.

<http://eastcountymagazine.org/node/9615>

<http://www.eastcountymagazine.org/node/6999>

<http://www.windturbinesyndrome.com/category/what-effects-do-wind-turbines-have-on-domestic-animals-wildlife/?var=aa>

<http://www.windturbinesyndrome.com/2013/horses-get-wind-turbine-syndrome-portugal/?var=cna>

<http://www.windturbinesyndrome.com/2012/most-eggs-had-no-yolk-and-the-shells-were-like-jelly-australia/?var=wts>

Vaikutukset riistatalouteen

Tuulivoima-alue vaikuttaa ratkaisevasti koko Ailankatunturin riistatalouteen sitä kautta, että tuulimyllyt tulevat rajoittamaan alueella liikumista. Tuulivoimayhtiön on onnettomuusvaaran takia rajoitettava alueella liikumista ja tämä rajoittaminen poistaa koko tuulivoima-alueen ja paljon alueita sen ympäriltä pois asukkaiden virkistyskäytöstä.

Liikkuminen tuulivoima-alueella ei ole ollenkaan vaaratonta. Viime talvena Ruotsista raportoitii, että jopa 60 kg jäämurikat lenteli roottorin siivistä ja häiritsi tietenkin sekä ihmisten että eläinten liikumista alueella.

Melumittaukset ja melumallinnukset

Melumallinnukset eivät ole tehty riittäväällä tarkkuudella eivätkä oikealla ohjelmalla ja antavat sen vuoksi väärän tuloksen.

Sosiaaliset vaikutukset

Sosiaalisia vaikutuksia on seurattu hyvin kapealla asukaskyselyllä. Kyselyyn on tullut vastauksia 0,8875 %. Tällaisen kyselyn virhemarginaali on 2-3 %, joten kysely tässä valossa ei anna minkäänlaista kuvaa hankkeen sosiaalisista vaikutuksista.

Kyselystä ei käy selville missä kyselyyn osallistuneet asuvat suhteessa tuulivoimaloihin. Postinumerot eivät kerro lukijalle mitään. Sosiaalisia vaikutuksia tulee selvittää vertailukohteina sellaisilta alueilta joihin on tuulivoimaa jo runsaasti rakennettu.

METLA teki kyselyn tuulivoimasta Muonion Mielukkavaaraan. Kyselyssä kävi hyvin selvästi esille se seikka, että ulkomaalaiset turistit joiden kotimaahan oli jo runsaasti tuulivoimaa rakennettu, olivat hyvin tuulivoimavastaisia. Suomalaiset taas tuulivoimamyönteisempiä, kun kenenkään tiedossa tai näköpiirissä ei aikaisemmin ollut vielä mielikuvaa minkälaisista rakennelmista on oikein kysymys.

Kyselyyn osallistuneilla henkilöillä on pääsääntöisesti myös täysin väärä käsitys tuulivoiman hyödyistä ja he uskovat sen olevan ilmaista ja puhdasta energiaa, mitä tuulivoima nimenomaan ei ole. Kun ihmisille kerrotaan kuinka kallista, tehotonta ja ympäristölle haitallista tuulivoima on, mielet muuttuvat.

Selvityksessä vähätellään hankkeen vaikutuksia. Luontoon voimakkaasti kytkeytyvien elinolosuhteiden heikentämisellä on voimakkaita vaikutuksia asukkaiden asumisviihtyvyyteen, terveyteen ja sosiaaliseen toimintaan, joka pahimmillaan pakottaa asukkaita muuttamaan muualle.

Kulttuuriympäristö nähdään rakennettuna varallisuutena, vetovoimatekijänä ja osana elämänlaatua. Luonnon hyvinvointi nähdään paitsi matkailun myös väestön pysymisen ja uusien asukkaiden saamisen edellytyksenä.

Luonnonmaiseman arvostaminen on saanut varsin laajaa kannatusta säilyttää Kemijärveä ympäröivät vaarattomat maisemakovaltaan luonto- ja kulttuuriympäristön osalta eheänä aluekokonaisuutena. Ympäristöministeriö ohjeistaa tuulivoimarakentamista seuraavasti:

”Tuulivoimayleiskaavaa laadittaessa tulee ottaa erityisesti huomioon tuulivoimaloiden rakentamisen sopeutuminen maisemaan ja muuhun ympäristöön. On kiinnitettävä erityistä huomiota luonnon arvoihin ja luonnonsuojeluun, virkistystarpeisiin, kulttuuriympäristön arvojen ja muinaisjäännostien säilyttämiseen sekä asuin- ja elinympäristön laatu- ja elinolosuhteisiin. Ailankatunturin tuulivoimarakentaminen on vastoin näitä kaikkia ohjeita.”

Kemijärvellä muutetaan ja tullaan asumaan kauniin järvimaiseman, koskemattoman luonnon, hiljaisuuden ja luontoharrastusten vuoksi. Työpaikoilla uudisasukkaita tai paluumuuttajia tänne ei voida houkuttaa. Jos luonnon ja maiseman tasapaino järkkyy, yhä useampi kemijärveläinen muuttaa muualle.

Maan eri osien monimuotoisilla ympäristöillä on ominaispiirteensä. Nämä piirteet tekevät paikasta asukkailleen tutun, turvallisen ja yhteisöllisen ja vieraalle erikoisen ja eksoottisen. Tavoitteena on, että kulttuuriympäristön arvostus kasvaa yhä enemmän, samoin kuin kiinnostus kulttuuriympäristön hyödyntämiseen.

Itä-Lapin maakuntakaavassa luonnon ympäristön osalta on asetettu tavoitteeksi korkea laatu. Lappia koskevat erityiset luonto- ja kulttuuriympäristön aluekokonaisuudet ja Itä-Lapin tunturi- ja vaaraseutu. Matkailu tukeutuu pääasiassa puhtaaseen luontoon ja luontoelämyksiin.

Vaikutukset elinkeinoihin

Kemijärven matkailukokonaisuutena toimii kaupunkikeskus ja laaja järviolue, jonka rannalla on tärkeä Ailangan leirikeskus. Itä-Lapin maakuntakaavassa todetaan, että matkailu-alueiden kehittämisessä tulee säilyttää ne vetovoimatekijät, joiden varassa matkailu toimii. Tuulivoimala-alueiden mittasuhteiden ja maisemarakenteen johdosta hankkeiden visuaaliset vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle. Erityisesti vaikutukset kohdistuvat Kemijärven vesistöalueelle.

Metsästysmatkailu ja luontomatkailu todennäköisesti vähenevät ja saattavat loppua kokonaan tuulivoima-alueilla, jonka vaikutukset em. elinkeinoille on yva-selostuksessa jätetty tekemättä. Kemijärven kaupungin

elinkeinostrategiassa on panostettu vahvasti matkailun kehittämiseen. Tehdyt strategiaselvitykset menettävät merkityksensä näiden hankkeiden vaikutuksesta.

Kemijärven tulevaisuus on matkailussa ja turismissa. Kysymys on siitä kuinka saadaan olosuhteet sellaisiksi, että paikkakunnalle tulee lisää turismia. Matkailuelinkeinon vetonaulana on ja tulee olemaan järvimaisema, koskematon luonto, hiljaisuus ja rauha. Tuulivoimarakentaminen on vastoin näitä visioita. Ailankatunturi myllyt tulevat näkyään kaikkialle järvimaisemaan jolloin koko järven viehättävyys menetetään. Jos on käynyt illalla ja yöllä tuulivoima-alueella, paljastuu myös lentoestovalojen rankka häiritsevyys.

Maakuntakaavan on merkitty vihreällä matkailun vetovoima-alue. Ailankatunturi asettuu juuri tälle alueelle. Tämä seikka olisi pitänyt huomioida jo heti alkuvaiheessa eikä lähteä suunnittelemaan olleenkaan kaavaa tällaisille herkille alueille.

Matkailuun liittyen myös mökkitonttien ja lomamökkien rakentaminen on Kemijärvellä tulevaisuuden ala. Tavoitteena on saada ihmiset, ulkopaikkakuntalaiset ja ulkomaalaiset lomailijat sijoittamaan ja rakentamaan loma-asuntojaan Kemijärven rantamaisemiin. Tavoitteena on saada loma-asunnoilla väkiluku kesäksi kaksinkertaistetuksi. Tuulivoimarakentaminen ei sovi tähän visioon ollenkaan.

Vaikutukset Imagoon

Selostuksen useissa kohdin viitataan tuulivoiman vaikutuksesta paikkakunnan imagoon. Selostuksessa yritetään todistaa ja väittää, että kaupungin imago paranee tuulivoimarakentamisen myötä. Suomessa rakennetaan ennätystahtiin tuulivoimaa joka puolelle ja se kaupunki ja ne järviolueet, jotka jäävät tuulivoimarakentamisen ulkopuolelle ovat imagovoittajia.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Samalle alueelle on tulossa myös Oxford Intercon Oy:n hanke, johon on suunniteltu 7 myllyä. Johtuen kahden hankkeen yhteisvaikutuksista ja niiden mielivaltaisesta sijoittamisesta tulisi suunnittelu tällaisille alueille antaa maakuntakaavoittajan tehtäväksi. Sirottelemalla hankkeita mielivaltaisesti jokaisen hankevastaavan toimesta ilman kokonaissuunnitelmaa menetetään koko alueen suunnitelmallisuus. Maakunnan kaavoittaja Lapin Liitto on tehnyt ja tekee maakunnallisia alueidenkäyttösuunnitelmia, jotka nyt asetetaan mielivaltaisen tuulivoimarakentamisen myötä tarpeettomiksi.

Erityisesti maisema- ja luontovaikutusten kannalta herkillä alueilla, kuten tunturi- ja saaristoalueilla, voidaan tuulivoimarakentaminen maakuntakaavan tuulivoima-alueiden ulkopuolella pitää maakuntakaavan vastaisena.

Maakuntakaava määrittelee, että kokonaissuunnittelussa on huomioitava, että tuulivoimarakentamisella ei pilata maisemaa eikä erämaisten alueiden viihtyisyyttä, ei suunnittelun eikä toteuttamisen aikana.

Hanke on vastoin eurooppalaista maisemasopimusta

Suomi on allekirjoittanut eurooppalaisen maisemayleissopimuksen v. 2006. Maisemasopimus velvoittaa kiinnittämään huomiota maiseman tärkeään merkitykseen yhteiskuntaan liittyvissä asioissa ja sitä pidetään merkittävänä taloudellisen toiminnan voimavarana, jonka suojele, hoito ja suunnittelu lisäävät työpaikkoja ja lisää hyvinvointia.

Suomen allekirjoittamassa maisemasopimuksessa tiedostetaan, että maisema vaikuttaa paikalliskulttuurin muotoutumiseen ja on olennainen osa Euroopan luonto- ja kulttuuriperintöä ja se edistää ihmisen hyvinvointia.

Lauri Tarastin mietintö

Tasavallan hallitus kutsui ministeri Lauri Tarastin avuksi ohjaamaan tuulivoima-rakentamista. Ailankatunturin suunnitelma on täysin vastoin Tarastin työryhmän ohjeistusta. Tuulivoimaa tulee rakentaa jo rakennettuun ympäristöön satamiin ja rannikolle, kaivosalueille, kaatopaikoille, turvesoille, teollisuusalueille, valtateiden varsille.

Yhteenveto

YVA-selvitys on tehty sivuja kasvattamalla ja olettamalla paljon asioita. Viitteenä on käytetty tutkimustuloksia joiden soveltuvuus tähän projektiin eivät sovi. Paljon erittäin tärkeitä paikallista asukkaisiin vaikuttavia asioita on jätetty selvittämättä.

Itä-Lapin tärkeimmän elinkeinon, matkailuelinkeinon tulevaisuuden selvitys on sivuutettu kokonaan.

Huomattavaa on, että Kemijärven kaupunginvaltuustolle on jätetty 12.6.2013 tuulivoiman rakentamista koskeva valtuustoaloite, jonka on allekirjoittanut 21 kaupunginvaltuutettua. Aloitteen keskeinen sisältö on, että Kemijärven kaupunki selvittää Kemijärven kaupungin näkökulmasta tuulivoimalle parhaiten soveltuvat alueet ennen kuin mitään yksittäistä tuulivoimahanketta viedään eteenpäin.

7. Mieliptide

Yli 200 metriä korkeiden tuulivoimaloiden sijoittaminen Kemijärven tärkeimpään järvi- ja vaaramaisemaan pieninä ryppäinä usealle eri suunnalle – ottaen huomioon sekä nyt käsillä olevan että aikaisemmin esillä olleet hankkeet - ei sovi yhteen Kemijärven imagon, brändin, strategian, houkuttavuuden, tehtyjen investointien, ympäristöarvojen, metsätalouden, poronhoidon, matkailuelinkeinon, keskeisten virkistysarvojen ja asuinympäristön viihtyvyystekijöiden kanssa.

YVA-selostuksessa esitettyjä toteamuksia ja tutkimustuloksia yllä mainituille arvoille aiheutuvista haitoista on kuitenkin yhteenvedoissa ja yleisölle tarkoitetuissa tiivistelmissä vähätelty. Selostuksessa usein mainittu haittavaikutusten ja epävarmuustekijöiden lieventäminen seurannalla ja sopeutumisella – esimerkiksi poronhoidon laidunkierron muuttumisen ja laivaristeilyreittien vaihtamisen osalta - olisi jälkijättöistä ja hyödytöntä, kun peruuttamattomat vahingot on jo saatu aikaan.

Paikalliset asukkaat saisivat kärsittäväkseen erilaiset haitat, liikkumisen rajoitukset voimaloiden lähellä ja taloudelliset kulut ja menetykset. Merkittävimmillä ja keskeisimmillä kulkuväylillä eri puolilla Kemijärven pääjärven selkiä ja lahtia kulkevat veneilijät, moottorikelkkailijat, hiihtäjät, kalastajat, sisävesilaivojen risteilyasiakkaat ja maanteillä päivittäin asuin-, työ- ja asiointipaikkojensa välillä liikkuvat paikalliset asukkaat eivät voisi olla näkemättä kaikkien tähänastisissa selvityksissä mainittujen hankealueitten tuulivoimaloita. Selostukseen sisältyvät havainnekuvat eivät anna todenmukaista kuvaa tuulivoimaloiden näkyvyydestä maisemassa.

Kemijärven laaja vesistö ympäröivine vaaramaisemineen ja merkittävine kulttuuriympäristöineen menettäisi peruuttamattomasti leimallisuutensa ja arvonsa. Ison Petäjävaaran lakialueelle suunniteltu voimala tuhoaisi arvokkaan vanhan metsän alueen, jossa on havaittu mm. silmälläpidettäviä lajeja. Kahden arvokkaaksi luokitellun luonnontilaisen suokohteen kautta ja yhden vierestä on suunniteltu luontoarvoja tuhoava ilmavoimalinja. Voimalinjaylväiden valmistuksessa käytettävien materiaalien turvallisuudesta tai vaarallisuudesta ei selvityksessä ole mitään mainintaa. Viime aikoina ilmitulleita viitteitä matalataajuisen melun haitallisista terveysvaikutuksista ei ole nyt laisinkaan selvitetty.

Nyt suunnitellun kaltaisten kolmilaparoottorivoimaloiden realistinen käyttöikä ja todellinen hyötysuhde säätövoiman tarpeineen ovat vielä avoimia kysymyksiä, joten edes odotettavissa olevaan energiantuotantoon eikä taloudelliseen hyötyynkään nähden ole pätevää oikeutusperustetta aiheuttaa niin merkittäviä vahinkoja luonnolle ja paikallisille asukkaille kuin nyt suunnitellaan. Rakennusaikaan ajoittuva työllisyysvaikutus ei välttämättä hyödytä Kemijärveä tai edes Suomea.

Sosiaalisten vaikutusten arviointi asukaskyselyineen 2011 on alhaisen vastausprosentin vuoksi epäonnistunut. Matala vastausprosentti johtui osaltaan hankkeen tiedottamisen heikkoudesta ja Oxford Intercon Finlandin kovalla paineella ja kiireellä ajettujen, suurta huomiota mediassa saaneiden hankkeiden ajoittumisesta samaan aikaan. Soppela, joka on suunniteltujen tuulivoimaloiden vaikutusalueella lähimpänä sijaitseva maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, tietävästi ei ole ollut edustettuna asukaskyselyissä.

Ennen Kemijärven järvimaisemaan suunniteltujen tuulivoimalahankkeiden lupaohjelman etenemistä tarvitaan avointa ja julkiseen keskusteluun perustuvaa menettelyä, jossa ensiksi määritellään, mille alueille ja millä ehdoilla Kemijärven rajojen sisäpuolella voitaisiin tuulimyllyjä rakentaa ilman haitallisia vaikutuksia paikallisille asukkaille ja keskeiselle järvi- ja vaaramaisemalle ja jossa otetaan huomioon myös uusimmat, jo rakennettuja ympäristöjä hyödyntävät teknologiat puhtaan tuulivoiman ekologisemmaksi ja kannattavammaksi tuottamiseksi. Nyt kuitenkin on koko selvitystyö lähtenyt muutamien maanomistajatahojen, hankevas- taavien ja sijoittajien toimesta, yksittäisten jo valmiiksi suunniteltujen hankkeiden tapauskohtaisella arvioimisella ilman pätevää, koko kunnan alueen kattavaa kokonaiskuvaa tuulipuistojen sijoittamisesta Kemijärvelle.

8. Mieli-pide

Me allekirjoittaneet esitämme mielipiteenämme, että Ailangantunturin tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointiselostusta täydennetään edempänä esitettyjen arvioiden osalta. Täydentämisen jälkeen esitämme pidettäväksi uuden yleisötilaisuuden sekä laittamaan arviointiselostuksen uudelleen nähtäville mielipiteitä ja lausuntoja varten. Täydentämisellä ja uudelleen käsittelyllä mahdollistetaan riittävät tiedot päätök- sen tekemiseen oikeilla perusteilla.

YVA kohta 8 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

Kohta 8.4.3 yleiskaava on käsitelty suppeasti eikä siinä ole arvioitu tuu- lipuiston vaikutuksia rantayleiskaavan mahdollistamiin loma-ajan asu- misen laajentamisiin mm. Ailanganlahden alueella. Vaikutuksissa ran- tayleiskaavan toteuttamiseen pitää selvittää mm. rakennuspaikkojen ar- von aleneminen.

YVA kohta 9 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Vaikutuksia maisemaan ei voi arvioida riittävästi, koska esitetystä ai- neistossa ei ole havainnekuvia kaikista kriittisistä suunnista. Havainne- kuvat eivät esitä tilannetta esim. Ailanganlahdelta, josta näkymä Ailan- gantunturiin on esteetön kts. liitteenä oleva kuva. Lisäksi tulisi esittää havainnekuvia myös lähempää esim. Petäjävaara, Hiipanniemi, joiden näkymiin Tuulipuiston rakentamisella on oleelliset vaikutukset.

Lisäksi selostuksessa ei ole lainkaan käsitelty uusien tunturiin rakenta- mista ja huoltoa varten tehtävien teiden vaikutuksia maisemaan. Tuuli- voimaloiden komponentit ovat isoja ja pitkiä eikä niitä ole mahdollista kuljettaa tunturiin nykyisiä metsätieuria myöten vaan niitä varten on ra-

kennettävä riittävän leveät ja loivat yhteydet, jotka jättää selvät jäljet maisemaan. Tieyhteyksien vaikutus maisemaan tulee selvittää mm. havainnekuvien, karttaesityksien ja pituusleikkauksien, joissa on esitetty teiden todelliset leveydet sekä huomioiden myös pituuskaltevuudet joita on mahdollista käyttää kyseisiä kuljetuksia tunturiin vietäessä.

YVA kohta 15 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen
Tuulipuiston vaikutuksista ihmisiin oli arvioinnin aikana tehty mielipidekysely. Kyselyn tuloksia on esitetty selostuksessa. Mielestämme kyselyn kohdentaminen tuulipuiston vaikutusalueen ulkopuolelle mm. Kemijärven keskustaan ja näiden vastausten perusteella vaikutusten arviointi ei anna oikeaa kuvaa vaikutuksista ihmisille. Arvioinnissa tulisi esittää myös mielipidekysely, jossa on vain Tuulipuiston vaikutusalueella olevia vapaa-ajan kiinteistöjä ja asuinkiinteistöjä. Näin saadaan vaikutusalueella olevien todellinen mielipide selville ja vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

YVA kohta 20 Tuulipuiston käytöstä poistamisen vaikutukset
Luonnon uusiutuminen tunturiylängöllä on nähtävissä tälläkin hetkellä. Aikanaan vuosikymmeniä sitten hakattu metsä ei ole vielä lähtenyt kunnolla kasvuun lakialueella. Arviointiselostuksessa on virheellisesti väitetty, että maisema palautuisi samaan tilaan kuin ennen rakentamista. Myöskään perustamisrakenteiden purkamista ja teiden purkamista ei ole käsitelty lainkaan. Miten poistetaan betonirakenteet ja miten palautetaan teiden alueet nykytilaan? Lisäksi tulisi ottaa kantaa siihen kuka vastaa poistamisen kustannuksista ja varataanko tähän tarkoitukseen jotakin vakuuksia?

Me allekirjoittaneet omistamme Tuulipuiston vaikutusalueella kaksi metsäkiinteistöä Panula (m:o 29:27), joka ulottuu Ailanganlahdesta Yläraudanlammelle ja Kuusivaarassa sijaitseva Pikkula (m:o 42:3). Kiinteistöllä Panula on omistuksessamme myös vapaa-ajan/metsätilan huolto-kiinteistö Ailangan lahden rannalla.

9. Mielipide

WPD Finland Oy suunnittelee tuulipuistoa Kemijärven kaupungin alueella sijaitsevalle Ailangantunturille. Tuulipuisto muodostuu korkeintaan yhdestätoista (11) yksikköteholtaan noin 3 MW tuulivoimalasta. Tuulipuisto koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, tuulipuiston sähköasemasta, sähköverkkoon liittymistä varten tarvittavasta ilmajohdosta sekä tuulivoimaloita yhdistävistä teistä.

ASIA: Muistutuksen antaminen. Allekirjoittanut käyttää mahdollisuuttaan lausua muistutuksen WPD Finland Oy:n Ailangantunturin tuulipuistohankkeeseen. Allekirjoittaneen vapaa-ajan asunto sijaitsee Ailangantunturin tuulipuiston ympäristövaikutusten lähialueella, mihin muistutuksen lausumisen asianosaisuus perustuu.

Mielipiteiden esittäminen

Arviointiselostuksesta voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja kirjallisesti toimittamalla ne viimeistään 17.6.2013 Lapin ELY-keskukseen. Käyntiosoite: Hallituskatu 3 B, Rovaniemi, Postiosoite: Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, PL 8060, 96101 Rovaniemi. Mielipiteet ja lausunnot pyydetään lähettämään myös sähköisesti osoitteeseen kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi.

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 . Sosiaalisten vaikutusten arviointi mielipiteen muokkaajana
- 2 . Hankkeen väitetty vaikutus ilmaston lämpenemiseen
- 3 . Nollavaihtoehdon syyllistävä esitystapa
- 4 . Voimaloiden väärä asemointi Ailangantunturin lakialueella
- 5 . 110 kV:n avolinjan väärä suunnitteluperuste

- 6 . Meluvaikutuksen väärä laskentamalli
- 7 . Varjostumavaikutuksen ja siipivälkkymisen vähättely
- 8. Lentoestevalot maiseman pilaajana
- 9 . Maisemaselvityksen yksipuolinen ja harhauttava esitystapa
- 10 . Järvimatkailun mitätöinti ja maisema-arvojen kieltäminen
- 11 . Kaavavelvoitteiden, lakipykälien ja eri sopimusten huomiotta jättäminen
- 12 . Yhteen veto Ailangantunturin tuulipuistohankkeesta sekä YVA menettelytavasta

1 . Sosiaalisten vaikutusten arviointi mielipiteen muokkaajana

YVA-menettelyn yhtenä osana on tehdä sosiaalisten vaikutusten arviointi. Sosiaalisilla vaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen vaikutuksia ihmisiin, yhteisöön tai yhteiskuntaan kohdistuvia vaikutuksia, jotka aiheuttavat muutoksia ihmisten hyvinvoinnissa tai sen jakautumisessa. WPD Finland Oy:n toimesta on tuulipuistohankkeen osalta tehty asukaskysely syksyllä 2011.

YVA-selostuksessa todetaan, että

Kyselyn yhteydessä vastaanottajille lähetettiin myös kuvaus hankkeesta ja ympäristövaikutusten arvioinnista. Ailangantunturin tuulipuistohankkeen kyselytöksen suuruus oli 250.

Kysely tehtiin satunnaisotoksena kahdelta otanta-alueelta, jotka ulottuivat 12-27 kilometrin etäisyydelle hankealueesta. Otantaan sisältyivät alueiden sekä vakituiset että loma-asukkaat. Otanta-alue 1 koostui postinumeroalueista 98230, 98420, 98720, 98400 ja 98100, jonne toimitettiin 150 kyselyä. Otanta-alue 2 – Kemijärven keskusta-alue - koostui postinumeroalueesta 98440 kokonaan sekä osittain postinumeroalueesta 98100.

Kyselyn väittämät koskivat tuulivoimaa yleisesti sekä Ailangantunturin tuulipuistoa. Lisäksi osa niistä koski Kemijärvelle suunniteltujen tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutuksia. Muissa kysymyksissä kysyttiin muun muassa tiedonsaannista sekä Ailangantunturin tuulipuistohankkeen mahdollisista haittavaikutuksista.

Kyselystä saatiin vastauksia vain 71 kpl ja kyselyn vastausprosentti oli 28,4 prosenttia. Otanta-alueen 1 vastausprosentti oli korkeampi (32 %) kuin Kemijärven keskusta-alueen eli otanta-alueen 2 vastausprosentti (15 %).

Asukaskyselyyn vastanneista hieman yli puolet (55 %) oli vakituisia asukkaita. Loma-asukkaita vastaajista oli 44 prosenttia. Vastaajista 38 prosenttia arvioi, että tuulipuisto olisi näköetäisyydellä heidän asunnosta tai loma-asunnostaan. Vastaajista 16 prosenttia (= 11 vastausta) arvioi asunnon etäisyydeksi alle 5 kilometriä ja vastaavasti 45 prosenttia (= 32 vastausta) yli 10 kilometriä.

Tuulipuiston asumisviihtyvyyteen kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat pääosin koettuja. Vaikutukset kohdistuvat luonnollisesti eniten niihin vakituisiin tai loma-asukkaisiin, jotka kokevat tuulivoimaloiden maisema-vaikutukset tai tuulivoimaloiden äänen häiritseväksi. Vastaajien tietoisuus hankkeesta sekä tuulivoimaloiden hyödyistä ja haitoista vaihtelivat. Vastaajista noin 40 prosenttia arvioi saaneensa hankkeen etenemisestä riittävästi tietoa. Vastaavasti alle neljännes (22 % = 15 vastaajaa) vastaajista ilmoitti perehtyneensä tuulivoimaloiden hyötyihin ja haittoihin.

On moitittavaa, että hankealueen lähialueen (alle 5 km) vakituiset asukkaat ja loma-asuntojen asukkaat on poissuljettu kyselystä käyttämällä kyselymenettelyssä satunnaisotosta. Näin pienellä kyselytannalla 250 kpl ei voida saavuttaa mitään tilastollista arvoa ja kyselyn arvoa madaltaa merkittävästi se, että vastauksia saatiin kaikkiaan vain 71 kpl ja lähialueelta suppeat 11 kpl.

Kyselyalueiden 1 (sininen) ja 2 (punainen) painotukset ovat vahvasti epäbalanssissa, koska lähivaikutusalueen kyselyt puuttuvat otannasta. Nyt kaukokentässä olevien vastaukset dominoivat. Olisi ollut ehdottoman välttämätöntä ottaa mukaan lähialueena kolmas alue (violetti), jotta saataisiin vertailumielipide kaukokentässä asuvien mielipiteisiin. Ja ennen kaikkea, violetilla

merkitylle alueelle olisi kysely tullut lähettää jokaiseen kiinteistöön. Allekirjoittaneen loma-asunto on violetilla merkityllä alueella, eikä satunnaiskysely ole tavoittanut kirjoittajaa.

Mitä tulee asetettuihin kysymyksiin ja ennen kyselyä annettuun informaatioon, on todettava, että vastaajat ovat olleet vain hankevastaavan tuottaman aineiston varassa. YVA-selostuksessa sanotaan, että vain 15 vastaajaa oli perehtynyt aikaisemmin tuulivoimaloiden hyötyihin ja haittoihin. On ilmeistä, että materiaali on kauttaaltaan ollut hanketta tukevaa eikä muodosta siten objektiivista tietolähdettä vastaajille. Tämäkin tutkimus osoittaa kaikkien mielipidekyselyjen ongelmat. Sopivalla kysymyksenasettelulla ja tilastotieteellä voidaan osoittaa mitä vaan, ilman että syyllistytään valehteluun. Tehty kysely onkin nähtävä hankevastaavan intressiä tukevana mielipidemuokkauksena ja ehkä sitäkin taustaa varten, että kunnassa ei enää suhtauduta niin kriittittömästi teolliseen tuulivoimarakentamiseen kuin hankkeiden alkuvuosina. YVA-selostuksessa hankevastaava toteaa, että

”Koska Kemijärven alueella on käyty vilkasta keskustelua tuulivoimarakentamisesta, tulee jatkosuunnittelussa kiinnittää erityistä huomiota laaja-alaiseen, riittävään ja avoimeen tiedottamiseen sekä keskusteluun.”

Mielipidekysely osoittaa sen, että tuulivoima- ja energiateollisuudella ei ole minkäläistä halua ratkaista teollisen tuulivoimarakentamisen ympäristö-, terveys- ja sosiaalisia ongelmia. Satsataan mieluummin lobbaukseen ja mielipidemuokkaukseen. Jos halutaan saada luotettavaa tietoa asukkaiden mielipiteistä tulee tuulivoimalaitosten haittavaikutukset nostaa samalle tasolle kuin esiin rummutetut hyötynäkökohdat. Kertomatta jääneitä argumentteja ovat:

- syöttötariffituen korottava vaikutus sähkön hintaan
- säätöenergian tarve, joka voi johtaa lopulta Kemijärven pinnan tai Kemijoen yläpuolisen joen lisäsäännöstelyyn
- voimaloiden kokoluokan hahmottaminen asiallisilla havainnekuvilla
- maisemanäkyvyyden esittäminen asiallisilla havainnekuvilla
- melun haittavaikutuksen myöntäminen ja melun leviämisen esittäminen melukartoin
- varjostuman myöntäminen ja lentoestevalojen näkyminen kauas horisonttiin
- kiinteistöjen peruuttamaton arvonalennus voimaloiden läheisyydessä
- lisäksi kysymys omakohtaisesta vierailusta myllyalueille ja haluaako vastaaja tuulipuiston sijoittuvan asuntonsa välittömään läheisyyteen

Lisäinformaation jälkeen olisi kyselyn lopputulos varmuudella saanut uuden ilmeen kriittiseen suuntaan. Hankevastaavan kysymysten asettelu ei tuonut esille muuta kuin hankevastaavan toiveita. Jos olisi haluttu olla avoimia, olisi tämäntyyppisellä tutkimuksella voitu selvittää tuulivoimarakentamisen todelliset vaikutukset lähialueelle ja sen asukkaille. Olisi voitu selvittää eri tekijöiden, alueiden ja väestöryhmien sietokynnyks eri asioille ja miten ne olisi voitu ratkaista. Tutkimus olisi voinut antaa arvokasta tietoa kaavoittajille, ympäristöviranomaisille ja jopa laitevalmistajille. Nyt on tuotettu puhdas nollatutkimus, jonka arvo on vain siinä, että hankevastaava voi kirjata tehneensä sosiaalisten vaikutusten arvioinnin.

On valitettavaa, että näin suppeasta otannasta ja vastauksista ylipääntään tehdään yhteenvetoja hanketta suosien väittämällä asukkaiden enemmistön kannattavan Ailangantunturin tuulipuistohanketta!

2. Hankkeen väitetty vaikutus ilmaston lämpenemiseen

YVA-selostuksessa otetaan vahvasti kantaa ilmastonsuojeluun tuulivoimaloiden tärkeimpänä tavoitteena. Suojelun ajatus perustuu siihen, että tuulivoimalat voivat käydessään säästää vastaan määrän hiilivoimalla tuotettua sähköä. Vertailulukuna käytetään kivihiileen perustuvaa ominaispäästöä 680 gCO₂/kWh (Holtinen 2004). Ailangantunturin tuulipuiston tarkoituksena on tuottaa tuulivoimalla tuotettua sähköä valtakunnalliseen kantaverkkoon. Tuulipuiston on arvioitu tuottavan sähköä noin 55–83 GWh vuodessa, mikä vastaa hiilidioksidipäästöjä arviolta 37.000–56.000 tonnia vuodessa.

Suomi on sitoutunut kansainvälisiin ilmastopäätöksiin ja –tavoitteisiin. Ilmasto- ja energiastrategiassa asetettujen tavoitteiden täyttäminen edellyttää uusiutuvaa energiaa koskevien tukitoimien uudistamista ja uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön syöttötariffin käyttöönottoa. Suomen hallitus antoi 16.9.2010 valtioneuvostolle esityksen uusiutuvan energian takuuhinnasta. Esitys hyväksyttiin eduskunnassa 10.12.2010 ja laki tuli voimaan vuoden 2011 alusta.

Avokälinen investointituki ja positiivisen tuoton takaava syöttötariffituki on käynnistänyt maassamme ennennäkemättömän tuulivoiman rakentamisen buumin, joka on edelleen kiihtymässä. Hankevastaavat kilpailevat mahdollisuudesta päästä tuotetun voimantuotannon piiriin. Toimijoiden intressi on puhdas rahan tuottaminen eikä siihen liity vähäisintäkään kiintymystä itse ilmaston suojeluun. Tuki on niin vahva, että ulkomaiset sijoitus- ja voimayhtiöt ovat hankelobbareiden ja bulvaaniyritysten turvin tunkeutuneet maahamme harjoittamaan rahan monistamista. Tuulivoimalla tuotettu energia on väitetyksi uusiutuvaa energiaa, jonka tuotannosta ei aiheutuisi kasvihuonekaasupäästöjä lainkaan. Näinhän asia ei ole. Voimaloiden valmistukseen käytetty materiaali - eri metallit, kemikaalit jne. - on ennen lopputuotetta aiheuttanut ilmakehään CO₂-päästöjä ja myös itse rakennus- ja pystytysvaihe tuottaa haitallisia kasvihuonekaasuja. Herkässä maastossa Ailangantunturilla ja Iso Petäjävaaran alueella suopohjaisen maaston avaaminen teolliseksi tuotantoalueeksi aiheuttaa kertaluonteisen ja osin jatkuvan CO₂ päästökuormituksen.

Tuulivoiman tuottama sähkö on luonteeltaan sekundasähköä, mikä tarkoittaa, että sähköntuotannon ennustettavuus ei ole vahva ja tuotantovaihtelu on merkittävän suurta. Tuulivoima tarvitsee taakseen noin 10 – 20% säätövoimaa tuottamaansa nimellistehoa vasten, jotta verkon stabiilisuus voidaan turvata. Säätövoiman tuotantomuoto määräytyy kulloinkin vallitsevan sähkömarkkinatilanteen mukaan. Tästä syystä sen vuosittaisia vaikutuksia sähköntuotantojärjestelmästä aiheutuviin päästöihin ei ole mahdollista arvioida, mutta pitkän ajan keskimääräisiä vaikutuksia kyllä (Holtinen 2004). Säätövoiman osalta kaasuturbiinilaitos on päästöiltään haitallisin. Aikaan selviää, onko Suomi ajautumassa samaan säätövoimatehon umpikujaan, mihin Saksa on itsensä asettanut (tuulivoimaloita 20 .000 kpl). Saksassa tukeudutaan kivihiilipohjaiseen sähköntuotantomuotoon myös säätövoimassa eivätkä tuulivoimalat ole merkittävästi vähentäneet CO₂ päästöjä – on käynyt jopa päinvastoin.

Suomessa tuulivoimaloiden esiinmarssi on vasta alkutekijöissään ja tässä vaiheessa voimaloita markkinoidaan ilmastonsuojelun pelastajina. On vallalla käsitys, että kasvihuonekaasut aiheuttavat ilmaston lämpe-

nemistä haittaamalla auringon lämpösäteilyn pääsyä ilmakehästä takaisin avaruuteen ja että ihmiskunta olisi teollisen toiminnan myötä nostanut ilmakehän luontaista CO₂ tasoa 1800-luvun stabiilista arvosta 280 ppm tämän päivän high core arvoon 399,77 ppm (kuva alla). Hiilidioksidipitoisuuden kasvutrendi on edelleen tasaisesti nouseva suora eikä keskiarvoistuksessa näy talouden tuotantovaihtelujen tuomia muutoksia vuosina 1958 – 2013.

Hallitustenvälinen ilmastomuutospaneeli IPCC on vuosittaisissa raporteissaan jakanut poliittisia manifesteja CO₂-päästötavoitteista eri maiden hallituksille. Ihmisen toiminnasta johtuvaa ilmastomuutosta pyritään pitämään kurissa erilaisilla päästörajoituksilla ja ilmasto- ja energiapolitiittisilla ohjelmilla. Esimerkiksi Suomen kansallisen energia- ja ilmastostrategian tavoitteena on edelleen lisätä uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja osuutta energian kulutuksesta ja siinä tavoitteessa on tuulivoimalle annettu merkittävä rooli.

Ilmaston globaali lämpeneminen on pysähtynyt eikä lämpötila ole nousut yli 10 vuoteen, vaikka ilmaston hankelobarit ahkerasti uutisoivat lämpöennätyksiä saavutetun 1000 vuoteen tai vähintään mitattuun historiaan asti. Voidaan sanoa, että CO₂:n vaikutus ilmaston lämpenemiseen tai kylmenemiseen on edelleenkin kiistanalainen ja mittausjaksot ovat liian lyhyitä validiin johtopäätökseen. Tässä pitää huomata, että MaunaLoan (referenssiasiama) mittausasema on tuottanut CO₂ mittausdataa vasta vuodesta 1958 lähtien eli vain 55 vuotta. Kovin lyhyt aika, kun vedetään johtopäätöksiä lämpötilan nousun syistä 1000 vuoden päähän. Ilmastomuutoksen jaksollisuus kuuluu maapallon ominaissäätösystemeihin eikä ihmisen rooli ilmaston lämpötilan säätäjänä ole vahvuudeltaan sitä, mitä nyt on väitetty. On esitetty näkemyksiä, että ilmasto olisi ajautumassa kylmän jakson vaiheeseen ja säätävänä tekijänä olisivat auringossa tapahtuneet muutokset. Ilmaston kylmenemien olisi todellinen uhkakuva ja historia muistaa nälkävuodet Suomessa 1850-luvulta.

YVA-selostuksessa eletään vaihetta, että maapallon tulevaisuus on synkkä ja globaali lämpötila on alati nouseva. Hankevastaava maalaa mustia tulevaisuuden uhkakuvia otolliseen maaperään, koska media toistaa samaa mantraa tasaisin väliajoin:

”Maapallon keskilämpötilan arvioidaan olevan 2050 -luvulla keskimäärin 1-3 astetta korkeampia kuin vertailukautena eli vuosina 1961–1990. Lämpötilan kohoaminen ei ole tasaista maapallon eri puolilla eikä eri vuodenaikoina. Lapissa lisääntyvä talviaikainen sadanta saattaa kasvatata lumipeitettä ja kevättulvat voivat ainakin ilmastomuutoksen alkuvaiheessa voimistua.

Pohjois-Euroopan talvien odotetaan lämpenevän 2050-luvulle tultaessa 2-7 asteella. Ilmaston lämmitessä myös valtameren pinta kohoaa. 50 vuoden kuluttua merenpinnan arvioidaan nousseen keskimäärin 5-30 senttimetriä, millä on vaikutuksia alavimmille rannikkoalueille ja saarille. Kasvihuonekaasuja ovat mm. hiilidioksidi CO₂, metaani CH₄, dityppioksidisi N₂O ja HFC-yhdisteet (fluorihiiivedyt), PFC-yhdisteet(perfluorihiiivedyt) ja rikkiheksafluoridi SF₆. Kasvihuonekaasut aiheuttavat ilmaston lämpenemistä haittaamalla auringon lämpösäteilyn pääsyä ilmakehästä takaisin avaruuteen.

Ilmastomuutoksen hillitsemisellä on siten merkitystä myös hankealueen paikallisen ilmaston ja sen kerrannaisvaikutusten kannalta. Esimerkiksi poronhoito edellyttää tiettyjä lumiolosuhteita, ja koska muuttuva ilmasto vaikuttaa lumenmuodostukseen, porojen ravinnonsaanti voi jatkossa vaikeutua.

Tuulipuistohankkeen toteuttamisella olisi myönteisiä vaikutuksia ilmastoon, sillä hanke vähentää hiilidioksidipäästöjen määrää nollavaihtoehtoon, eli muuhun sähköntuotantoon

verrattuna. Nollavaihtoehdossa sähköntuotannosta syntyvät hiilidioksidipäästöt ovat noin 56.000 tonnia vuodessa enemmän verrattuna tuulipuiston sähköntuotannosta syntyviin päästöihin (taulukko 17-2). Hiilidioksidin ohella tuulipuistohankkeella vähennetään typenoksidi-, rikkidioksidi- ja hiukkaspäästöjä.”

Kun huomioidaan tuulivoimaloiden edellyttämä säätövoiman tarve ja tuotantokuntoon saatetun voimalan valmistusvaiheen päästöt, ei tuulivoiman tuotantotapa ole aivan päästötöntä. On annettu arvioita, että tuulisähkö ei koko toiminta-aikanaan kykene neutraaliin ”hiilijalanjälkeen” hiilinielusta puhumattakaan.

Uhkakuvien maalaaminen toiseen vaakakuppiin ja tuulivoiman asettaminen pelastavaan rooliin toiseen vaakakuppiin ei edusta tasapuolista ympäristön vaikutusten arviointia vaan on pelkästään hankelobbarin myyntipuhetta ja tarkoitettu tuottamaan valtuustosalissa vahvistettu tuulipuistokaava vailla kritiikkiä. Syyllisyyden kauppaaminen edustaa huonoa hallintotapaa eikä sovi YVA-selostukseen. 10 /51

3. Nollavaihtoehdon syyllistävä esitystapa

Nollavaihtoehdossa on tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa Ailangantunturin tuulipuistohanketta ei toteuteta. Nollavaihtoehdossa ei tuulipuiston osayleiskaavaa tarvitse laatia. Nollavaihtoehdossa sähkönsiirron maankäyttövaikutuksia ei myöskään aiheudu. Alueen maankäyttö jatkuu nykyisen kaltaisena ja kehittyy muun suunnitellun tai alueelle tulevaisuudessa kohdistuvan uuden maankäytön mukaisesti. Järvimatkailun kannalta maisema-arvot säilyttävät entisen asemansa ja alueen virkistyskäyttö jatkuu nykyisellään. Järvimatkailun ja retkilomailun edistämiseksi on hyvät edellytykset.

YVA-selostuksessa todetaan: ”Nollavaihtoehdossa alueen nykyinen maankäyttö ja yhdysrakente pysisivät nykyisen kaltaisina. Tällöin alueen käyttö metsätaloudessa ja virkistyskäytössä jatkuisivat nykyisellään. Alueelle saatetaan suunnitella uusia käyttömuotoja. Nollavaihtoehdossa alueen luonto ja maisema jatkaisivat kehitystään ihmisen toiminnan vaikutuksen alaisena ja niissä olosuhteissa, jotka alueella tulevaisuudessa vallitsevat.”

Nollavaihtoehdon arvostelussa hankevastaava on ottanut syyllistämisen menetelmän käyttöön: kaikki paha toteutuu, jos hanketta ei toteuteta. Jopa ennen näkemätön ja kautta selostuksen kulkeva raju metsänhakkuiden määrä lisääntyy nollavaihtoehdossa: ”Hankealueella metsänkäsittelytoimet jatkuvat nykyisellään ja vaikuttavat alueen pesimälinnuston rakenteeseen jatkossakin. Pesimälinnustoon ja muuttavaan linnustoon kohdistuvat nollavaihtoehdossa ne vaikutukset, jotka alueen tulevaisuuden kehityksestä aiheutuvat, mukaan lukien ilmastomuutoksen aiheuttamat elinympäristömuutokset.”

Vaikea on kuitenkin uskoa, että tuulivoiman tuotantoalue voisi jotenkin muuttaa metsänhoidollisia tehtäviä. YVA-selostuksessa on metsän avohakkuiden määrää liioiteltu ja puututtu tavalla, joka on osa syyllisyyden taakkaa. Tältä osin hankevastaava esittää täysin todistamattomia väittämiä: ”Alue on tavanomaisessa käytössä olevaa metsätalousmaata, joten sen puusto ja muu kasvillisuus eivät nollavaihtoehdossakaan pääse kehittymään luontaisesti.” Koska metsät on parturoitu paljaaksi, ei tuulipuiston perustaminen tilannetta muka enää pahenna vaan jopa suojelee metsiä. Hankevastaava ei ymmärrä metsän luonnetta, että metsä kasvaa ja palautuu entiselleen täyteen mittaan uudelle hakkukierrokselle.

Samalla metsä sitoo CO₂ kaasua ja poistaa ilmaston uhkakuvia. Näin on alueella eletty kautta aikojen.

Nollavaihtoehdon syyllistävyys on törkeydessään vailla vertaa. Harvoin on YVA-selostuksissa törmätty vastaavaan manipulointiin. Kaikki alla mainittu paha lankeaa Kemijärven asukkaiden ja valtuutettujen harteille, jos WPD Finland Oy:n tuulipuistohanke ei toteudu:

1. Alueen luontoon tulevat tulevaisuudessa vaikuttamaan osaltaan myös ilmastonmuutoksen myötä aiheutuvat muutokset eli tärkeimpinä leudommat, runsassateisemmat talvet, mikä aiheuttaa muutoksia puustossa ja muussa kasvillisuudessa sekä eläimistössä.

2. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen myötä leviävät tuhohyönteiset tai kasvitaudit voivat aiheuttaa nopeitakin muutoksia alueen metsissä ja/ tai taimikoiden kasvussa. Muutoksia nykytilaan voi tapahtua myös muiden hankkeiden tai toimintojen seurauksena.

3. Nollavaihtoehdossa eivät toteudu hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaiset haitalliset tai myönteiset ympäristövaikutukset eivätkä myönteiset vaikutukset aluetalouteen.

4. Korvaava tuotanto on kuitenkin edellyttänyt tai edellyttää voimalaitoksen ja sähkönsiirtorakenteiden rakentamista jonnekin toisaalle, joten korvaavakaan tuotanto ei ole vaikutuksetonta. Tällöin vastaava energiamäärä tuotetaan muilla tuotantokeinoilla tai tarvittava energia ostetaan muualta.

5. Nollavaihtoehdossa jäävät lisäksi toteutumatta tämän hankkeen osalta pyrkimykset Suomen tavoitteeseen lisätä uusiutuvan energian tuotantoa sekä vähentää siten haitallisia päästöjä ja ilmastovaikutuksia.

6. Porotalouden harjoittamiseen vaikuttavat nollavaihtoehdossa ilmastonmuutokseen liittyvät kasvillisuusmuutokset, sadannan muuttuminen ja lumisuusmuutokset sekä metsätalouden toimenpiteet.

7. Ailangantunturin tuulipuistonhankkeen toteutuminen tai toteutumatta jääminen yksittäisenä hankkeena tarkasteltuna ei vaikuta merkittävästi ilmastonmuutoksen etenemiseen maailmanlaajuisesti tai paikallisesti, mutta ilmastonmuutoksen hillitseminen on Suomen kannalta valtiollinen kokonaisuus, jota kukin yksittäinenkin hanke tukee.

Kemijärvellä on lukuisia muita alueita, jotka soveltuvat Ailangantunturia ja Iso Petäjävaaraa paremmin tuulivoiman tuotantoon. Ailangantunturin ja Iso Petäjävaaran merkitys kemijärveläisille on paljon suurempi arvo kuin pelkkä metsätalousmaa. Lakialueet ovat kautta aikojen olleet virkistymiskohteita ja paikkoja tulla ihailemaan järvimaiseman kauneutta. Puista vapaa lakialue ei maiseman katselussa ole haitta. Tuulipuisto pyörivine roottoreineen ei ole se uusi monumentaalinen kulttuurimaisema, jota kemijärveläiset kaipaavat. Nollavaihtoehdon syyllistävä taakka on mustaa markkinointia.

WPD Finland Oy on ryhtynyt hankkeeseen minimipanostuksella valtaamalla Kemijärven upeimman maisema-alueen itsekkääseen rahan monistamiseen. Olkaa rohkeita, olkaa ahneita on ajan henki mutta on paikkoja, missä kaikki ei ole kaupan. Hankevastaavan tapa toimia on ollut röyhkeä ja alueen asukkaita loukkaava. Tässä kohdin vahinkoa ei voida korjata ”valistuksella”. Korjaava toimenpide on vetää hankehakemus pois käsittelystä.

4. Voimaloiden väärä asemointi Ailangantunturin ja Iso Petäjävaaran lakialueilla

WPD Finland Oy on suunnittelemassa 11 voimalan tuulivoimapuistoa Ailangantunturin ja Iso Petäjävaaran lakialueille yhteisteholtaan 33 MW. Voimalat edustavat sisämaahan sijoitettuna erittäin suuria voimaloita jo pelkästään suuren kokonsa vuoksi – tornin kokeus 155 m ja roottorin

halkaisija 130 m. 3.000.000 Watin generaattorin ja konehuoneen kokonaispaino on melkein 90 tn.

Yli 155 metriä korkeat tornit ovat rakenteeltaan joko terästorneja, betonitorneja tai niin sanottuja hybriditorneja, jotka ovat alaosastaan betonia ja yläosastaan terästä. Tornin massa riippuu tornikorkeudesta, konehuoneen ja roottorin massasta sekä tornin rakenteesta. Pelkästään betonista valmistettu torni on hybriditornia painavampi. YVA-selostuksessa kuvataan tuulivoimalan rakenteita ja komponentteja varsin yksityiskohtaisesti ja jopa betoniraudoituksen rakenne esitellään. Vapaasti seisovaan betonijalustaan valetaan betonia n. 450 m³ = 1.2 miljoonaa kg.

Tuulivoimalat yhdistetään toisiinsa huoltoteillä, joita perustetaan alueelle noin 10 km. Huoltotiet ovat pohjakestävyydeltään ja leveydeltään massiivisia kantamaan rakennusvaiheen aikana suuret voimalakomponentit. Teiden vaatima tieuran raivaus avaa maastoon noin 12 hehtaarin verran aukkoa, joka on sen jälkeen maisemassa pysyvästi näkyvää rakennettua pintaa. YVA-selostuksessa teiden ympäristövaikutusta ei ole kuvattu juuri lainkaan mutta hankevastaava kantaa paljon huolta talouskäytössä olevien metsäalueiden päätehakkuiden suuresta määrästä luulotellen ettei huoltoteiden rakentaminen näille puista vapaille alueille muuta luonnon tasapainoa.

Lakialueella huoltotiet pirstovat ja katkaisevat herkän biodiversiteetin tavalla, joka ei mahdollista kasvuston toipumista entiselleen. Luontaiset purot, lähteet ja kosteikot jäävät rakennettavien teiden alle, jolloin veden virtaamat estyvät ja kuivattavat lakialueen suokosteikkoja. Arvokkaat pikkulammet ja Lohilampi tulevat rakentamisen myötä tuhoutumaan välittömästi tai ajan myötä. Rakentamisen aikainen materiaalikuormitus (betonijalustan sementtisuolat, jätevedet, tahattomat öljypäästöt) valuu herkkään maastoon ihan huomaamatta.

YVA-selostuksessa todetaan: ”Koko suunnittelualue inventoitiin kattavasti siten, että tarkemmassa suunnittelussa mahdollisesti muuttuvien voimalapaikkojen luontoarvot on määritettävissä olevan inventointiaineiston perusteella. Luontoselvityksen maastoinventoinneissa tarkasteltiin erityisesti tuulivoimaloiden alustavassa sijoitussuunnitelmassa esitetyt silloiset voimalapaikat. Tämän jälkeen tuulivoimaloiden sijoituspaikat ovat suunnittelun edetessä hieman muuttuneet.”

Kun tarkastelee selostuksessa esitettyjä voimaloiden sijoituspaikkoja, havaitsee ettei luontoarvoilla ole ollut mitään sijaa valinnoissa vaan kriteerinä lienee ollut korkeimman paikan haku kullekin voimalalle ja turbulenssivirtausten minimointi suhteessa vierekkäisiin voimaloihin. Erityisen moitittava on Lohilammen reunalle sijoittuva voimala numero 2.

Hankevastaava perustelee voimaloiden sijaintia seuraavasti: ”Tuulivoimaloiden lavat on metsäisessä maastossa saatava riittävän korkealle puunlatvojen yläpuolelle turbulenssin ja siitä johtuvien tehohäviöiden ja rajoitusten pitämiseksi hyväksyttävällä tasolla.”

YVA-selostuksessa sanotaan: ”Suunnittelualueella on muutamia pieniä lampia. Lammet ovat muuten talousmetsävaltaisella alueella paikallisesti luonnon monimuotoisuutta lisääviä kohteita. Lampien välittömät lähiympäristön voidaan tulkita myös metsälain (10 §) mukaisiksi kohteiksi. Lampien lähiympäristön metsät ovat nuoria taimikoita ja osin avohakattuja. Pohjoisimmat kohteet eli Lohilammen yläpuoliset pienet lammet ympäristöineen ovat edustavimpia.”

Luonnon monimuotoisuudella kehuminen on turhaa puuhaa, koska tuulipuiston rakentamisen myötä alueesta on muodostunut teollinen tuotantoalue, missä luontoarvoilla ei ole mitään sijaa. Luontoarvoilla kosiskelu on vain valtuutetuille suunnattu markkinointikikka tuulipuiston yleiskaa-

van hyväksymiseksi valtuustosalissa. Kylmä totuus on, että tuotantoalue raivataan puista ja pensaista paljaaksi, voimalan lähialue tasataan vaakatasoon yli hehtaarin alueelta, perustan louhintakivet läjitetään maastoon, isot maankuokkauskoneet tallovat koko lakialueen markkinakentäksi. Alueen luontoarvo virkistymisalueena on tämän jälkeen puhdas nolla. Hankevastaavan kosiskelu, että tuulipuisto olisi vetovoimainen turistien tutustumiskohde ja että jopa näköalatasanteen rakentaminen turisteja varten olisi siksi perusteltu on puhdas harhautus hankkeen lobbauksessa.

Toisaalla YVA-selostuksessa hankevastaava antaa lukijan ymmärtää, että järvimatkailun tilalle tulee hakea tosia kohteita ja reittejä (mm. laivareitti Kemijärven satamasta Lehtolan kylän kohdalla olevalle napapiirille ja takaisin), jos/kun WPD Finland Oy:n ja Oxford Intercon Finland Oy:n tuulipuistoalueet täyttävät järvimaiseman vaara-alueen teollisilla tuotantolaitteilla niin, että maisema on jopa luotaantyöntävä. Kun tätä verratetaan edellä kerrottuun luontoarvojen kehumiseen, paljastuu hankevastaavan tyly asenne luontoarvoihin kuin myös maisema-arvoihin sekä matkailuelinkeinon harjoittamiseen.

Mikään luontoarvo ei vaikuta voimaloiden suunnitteluun ja sijoitukseen olkoon kyse vahan metsän alueesta tai arvokkaista rинnesoista tai lakialueen lammista. YVA-selostuksessa kuvataan voimaloiden sijaintipaikat seuraavasti (numerointi ei täsmää karttanumerointiin):

- Tuulivoimalan nro 1 rakennuspaikka sijoittuu Iso Petäjävaaran lakialueelle, joka on rajattu luonnon monimuotoisuuskohteena. Kasvillisuus tuhoutuu rakennuspaikalta ja sen välittömästä lähiympäristöstä. Tuulivoimalan rakennusosalta puustoa raivataan 1 ha alueelta. Luontokohteen kokonaispinta-ala on 30 ha. Luonnonolosuhteiltaan se on voimalapaikoista edustavin, sillä alueen puusto on ikärakenteeltaan monipuolinen, alueella esiintyy pysty- ja maalahopuita sekä vanhojen metsäpalojen palokantoja. Tuulivoimala sijaitsee tämän arvokkaaksi rajatun luontokohteen eteläosassa. 15 /51
- Tuulivoimalan nro 2 rakennuspaikka sijoittuu Lohilammen koillispuolelle avohakkuun reunalle, missä vaaran rinne on puustoltaan varttunutta sekapuutaimikkoa.
- Tuulivoimala nro 3 sijoittuu Iso Petäjävaaran ja Ailangantunturin välisen vaaran selänteelle, joka on aikoinaan hakattu ja nykyisin kitukasvuista ja olosuhteiltaan karua variksenmarja- ja kanervavaltaista kiviä kangasta.
- Tuulivoimala nro 4 sijoittuu Iso Petäjävaaran länsipuolelle vaaran laen vanhan metsän alueen reunaan.
- Tuulivoimala nro 5 sijoittuu Iso Petäjävaaran eteläpuolelle hakkuu-alueelle.
- Tuulivoimalan nro 6 rakennuspaikka sijoittuu tuulipuiston länsiosaan varttuneempien mäntyvaltaisten taimikoiden alueelle.
- Tuulivoimalan nro 7 rakennuspaikka Tunturilammen länsipuolella sijoittuu varttuneiden sekapuustoisten taimikoiden alueelle. Vaikutukset luontokohteelle ovat maisemallisia. Lohilammen ja Tunturilammen läheisyydessä ylärinteillä voimaloiden rakennuspaikat sijoittuvat hakkuu-alueille, joten rakentamisen vaikutus kasvillisuuteen nykytilanteessa ei aiheuta suuria muutoksia. Tuulivoimaloiden ja huoltoteiden rakentamisella ei arvioida olevan vaikutuksia alarinteillä sijaitseville Lohilammen ja Tunturilammen arvokkaille luontokohteille. 16 /51
- Tuulivoimalan nro 8 rakennuspaikka sijoittuu varttuneemman mäntyvaltaisen kasvatusmetsikön alueelle Ailangantunturin lakialueen länsipuolella.

- Tuulivoimalan nro 9 rakennuspaikka sijoittuu varttuneemman mäntyvaltaisen kasvatusmetsikön alueelle Ailangantunturin lakialueen länsipuolella. Voimala nro 9 on Ailangantunturin eteläpuoleisen rinnen suon ravinteikkaamman länsiosan pohjoislaiteessa.
- Tuulivoimalan nro 10 rakennuspaikka sijaitsee varttuneen kuusivaltaisen taimikon alueella.
- Tuulivoimaloiden nro 11 rakennuspaikka sijoittuu varttuneemman mäntyvaltaisen kasvatusmetsikön alueelle Ailangantunturin lakialueen länsipuolella.

Ailangantunturin ja Isopetäjävaaran lakialueen selänne on kauttaaltaan luontokohteena niin arvokas, ettei yhtään tuulivoimalaa voida sijoittaa alueelle. Erityisen moitittavaa ja tuomittavaa on voimaloiden n:ro 1 ja n:ro 2 sijainti vanhan metsän reunalla ja osin sen sisällä. Voimaloiden tunkeutuminen vanhan metsän alueelle poistaa suojelustatuksen ja mahdollistaa päätehakkuut, kun alue on jo maisemallisesti muutenkin tuhoutunut. Voimalan n:ro 4 sijainti Lohilammen reunalla merkitsee lammen tuhoutumista. Lammen luonto/maisema-arvo menettää merkityksensä, kun 155 metrin teollisuustorni rakennetaan sen viereen. Rakentamisen aikainen jätekuormitus turmelee lammen veden peruuttamattomasti. Voimalat n:ro 7 ja n:ro 8 pilaavat Tunturilammen näkymän luontokohteena.

Hankevastaavan lobbauspuheet, että alue olisi rakentamisen jälkeen vapaasti käytettävissä nautinnolliseen luonnossa retkeilyyn ei vastaa realismia. Kaikkien voimaloiden roottorien tuottama massiivinen melu sekä lapojen aiheuttama varjostumaliike estää tehokkaasti luontoliikkuksen tuottaen kulkijalle epämiellyttävän ja luotaan työntävän tunteen. Voimalat eivät ole monumentaalisen kauniita vaan ne ovat rumia teollisia laitteita.

WPD Finland OY:n tuulipuistohanke on täydellisen väärässä paikassa eikä Ailangantunturin maisema- ja luontoarvoja voida sovittaa yhteen tuulivoiman tuotantoalueen kanssa vaikka tuulivoimavalistusta kuinka jaettaisiin toistuvasti joka kotiin. Arvojen sovittaminen ei ole valistusasia. Ailangantunturi ei edusta rakennettua kulttuurimaisemaa vaan se edustaa suojeltavaa kansallismaisemaa. WPD Finland Oy on härskillä ja häpeämättömällä tavalla kaapannut Kemijärven järvimaiseman paraatipaikan.

Yksikään tuulivoimalan sijoituspaikoista ei ole hyväksyttävissä!

5. 110 kV:n avolinjan väärä suunnitteluperuste

Tuulivoimaloiden konehuoneissa sijaitsevien generaattoreiden antojännite on tyypillisesti luokkaa 1 kV tai alle. Jokaisessa tornissa tai erillisessä muuntamokopissa on oma jakelumuntaja, jolla jännitetaso nostetaan puistokaapeleiden keskijännitetasoon 20–45 kV. Tyypillinen jakelujännite on yleisesti käytetty 20 kV.

Tuulivoimalat liitetään Pohjola Voiman 110 kV:n siirtojänniteverkkoon 20/110 kV:n välimuuntajalla, joka selosteen mukaan on sijoitettu voimala-alueelle. Kuvan mukainen muuntoasema ei ole sovelias herkkään tunturimaastoon. Muuntamolta puuttuu asianmukainen varoallas mahdollisen öljyvuodon varalle sekä paloseinät mahdollista muuntajapaloa vastaan. Selostuksessa ei ole käsitelty lainkaan muuntoaseman riskien hallintaa vahinkotilanteita varten. Kaasutäyteinen kuivamuuntaja olisi oikea vaihtoehto mutta toistaiseksi niitä ei ole saatavilla tähän jänniteluokkaan. Muuntoasemalta 110 kV:n siirtolinja johdetaan noin 5 km:n pituisella avolinjalla erotinasemalle Pohjolan Voiman siirtojänniteverkon alle.

YVA-selostuksessa puututaan moneen otteeseen johtokadun haitalliseen maisemavaikutukseen, vaikutuksiin eläimille ja linnuille sekä vaikutuksiin johtokadun vieressä sijaitsevalle Metsähallituksen dialogialueelle. Lisäksi 110 kV:n avolinja aiheuttaa varomääräyksiä sekä muun käytön estäviä määräyksiä alla todetusti. Johtokatu rasittaa maastoa 46 m:n leveydeltä ja edellyttää puuston poistamista 26 m:n levyiseltä johtoaukealta.

YVA-selostuksessa todetaan: ”Johtoaukealla ei lisäksi saa ilman erityistä lupaa pitää rakennuksia tai kahta metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita eikä rakennuksia saa rakentaa johtoaukean välittömään läheisyyteen. Myös maanrakennustöihin yms. pylvään tai voimajohdon läheisyydessä on hankittava johdon omistajan lupa tai lausunto. Johtoaukealla tai sen läheisyydessä ei myöskään saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa koitua vaaraa johdon käytölle tai kunnossa pysymiselle. Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolme metriä niitä lähemmäksi ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea metriä lähemmäksi pylväiden rakenteita.”

Lisäksi hankevastaava on huolissaan voimajohtojen melutasosta, koska siitä erikseen mainitsee seuraavaa:

”Hankkeen toiminnan aikana voimajohdosta saattaa kostealla ilmalla aiheutua ns. koronapurkausta. Koronpurkaus aiheuttaa paikallista sirinää. Sähkösiirtolinjan meluvaikutukset arvioitiin soveltaen teollisuusmelumallia. Kapean vaikutusalueen takia melualuekarttoja ei laadittu vaan arviointi tehtiin sanallisesti.”

Avosiirtolinjan haitalliset ympäristövaikutukset voidaan poistaa korvaamalla maisemaa ja luontoa kuormittava 110 kV:n siirtolinja maakaapelilla. Maakaapelin upotus suomaastoon on helppo ja asennukseltaan kustannustehokas. Maakaapeli ei vaadi huoltoa eikä tarvitse ukkossuojaa. Kaapelin tuoma maisemavaikutus on vähäinen, koska kaapelilinja näkyy maastossa vain joitakin vuosia ja luonto korjaa turvepinnan avauksen, jolloin kaapelilinja maisemoituu näkymättömäksi. Lisäksi maakaapeli ei rajoita muuta toimintaa kuten 110 KV:n linja edellä kerrotusti tekee paitsi maanmuokkaustoimet suoraan kaapelilinjan kohdalla.

Virkistyskäytön kannalta maakaapeli jättää maiseman entiselleen eikä haitallista luonnon pirstoontumista pääse syntymään.

6. Meluvaikutuksen väärä laskentamalli

Yksi merkittävimmistä tuulivoimaloiden haittatekijöistä on toiminnan aikainen melu. Melun taso on suoraan riippuvainen voimalan kokoluokasta. Siihen vaikuttaa tornin korkeus, roottorin halkaisija ja lapaprofiili sekä turbiinikoneiston mekaaniset äänet. Roottorin lavat ovat suurin melulähde. Tuulivoimalaitokselle ominainen melu (vaihteleva ”humina”) syntyy lavan aerodynaamisesta melusta sekä lavan ohittaessa maston, jolloin siiven melu heijastuu rungosta ja toisaalta rungosta ja lavan väliin puristuva ilma synnyttää uuden äänen. Melua aiheutuu vähäisesti myös sähköntuotantokoneiston yksittäisistä osista, mutta se peittyi lapojen huminan alle (Di Napoli 2007).

Melun leviäminen ympäristöön on luonteeltaan vaihtelevaa ja riippuu mm. maan rakenteesta, tuulen suunnasta sekä sen nopeudesta ja lämpötilasta eri korkeuksilla. Melun kuuluvuuden kannalta olennaista on taustamelun taso mutta hankealueella taustamelua ei voida katsoa olevan lainkaan, jolloin ympäristö on luonteeltaan hyvin hiljainen ja tuulivoimalat tuottavat alueelle uuden helposti kuuluvan meluhäiriön.

YVA-selostuksessa Ailangantunturin tuulivoimaloiden melua on arvioitu vahvasti alakanttiin hankevastaavan intressiä tukien harhauttamalla me-

lukartan näkymällä sekä käyttämällä vajaita parametreja. Jotta asiaa voidaan tarkastella lähemmin, tuodaan tässä esille melukarttatuloksen epävarmuuteen vaikuttavia seikkoja.

Lähtökohtaisesti voimalatyyppi, malli ja suoritusarvot tulee olla tiedossa, jotta meluvaikutuksia voidaan arvioida. Hankevastaava on jättänyt itselleen mahdollisuuden valita useita eri voimalamalleja sekä roottorirakenteita: Vestas V112, Vestas V126, Enercon E82, Enercon E101 ja ehkä muitakin. Meluntarkastelun kannalta tulee olla tiedossa valmistajan takuuarvo melulle eri tuulen nopeuksilla sekä muut melun spektraaliset parametrit. Kun parametrit ovat tiedossa, voidaan melun leviämistä simuloida syöttämällä parametrit mallinnosohjelmaan. YVA-selostuksessa lähtötiedoista sanotaan seuraavaa:

”Äänitehotasona (LWA) käytettiin 107 dB, mikä vastaa laskennassa käytetyn tuulivoimalatyyppin äänitehotasoa, kun tuulen nopeus on 10 m/s. Tuulen nopeutena käytettiin 10 m/s, jolloin tuulivoimalan synnyttämä melu on voimakkaimmillaan. Suuremmissa nopeuksissa tuulen aiheuttama luontainen melu peittää tuulivoimaloiden melun alleen. Selvityksessä on arvioitu, että laskennan epävarmuus on korkeimmalla äänitasolla noin +3 dB ja matalimmalla -6 dB, johtuen tuulisuustilastojen sekä melun todellisen leviämisen epävarmuuksista. Lisäksi laskentamalliin liittyy epävarmuutta mm. tuulisuuden, kasvillisuuden ja pinnanmuotojen aiheuttamien vaikutusten suhteen.”

Hankevastaava ei esitä melukäyrää tuulen nopeuden funktiona vaan pitäytyy väittämässä, että 10 m/s tuottaa melua eniten. Vestas V90 melukäyrän mukaan suurin melu saavutetaan jo 8 m/s tuulennopeudella, joten melutarkastelun luotettavuus alkutietojen osalta on vajaa.

Vestas V112 samoin kuin Vestas V126 sekä Vestas V90 ovat 3,0 MW:n turbiinigeneraattoreita. Oletettavaa on, että melukäyrät ovat vasteiltaan samanlaisia. Saatavilla oli vain V90 voimalan melukäyrä, mistä nähdään melun maksimin syntyvän 8 m/s tuulella: $L_{wAeq} = 109,3 \text{ dBA} \pm 2 \text{ dBA}$. Valmistaja ilmoittaa virhemarginaalin olevan $\pm 2 \text{ dB}$. Worst case tilanteessa voimalan melumaksimi on $L_{wAeq} = 111,3 \text{ dBA}$. Melun takuuarvo ja virhemarginaali ovat oleellisia lähtötietoja simulaatiolle.

Vaihtoehtoiset voimalat eroavat tornin muodon ja roottorin osalta toisistaan. Samoin on melun takuuarvoissa eroja. Hankevastaavan melutarkastelussa ei tehdä eroa eri valmistajien kesken, joten siltäkin osin melutarkastelu on horjuva.

YVA-selostuksessa hankkeen meluvaikutuksia on arvioitu laskennallisin menetelmin. Melun leviämisen on laskenut WPD Finland Oy WindPRO ohjelmistolla pohjoismaista teollisuusmelun laskentamallia ISO 9613-2 General käyttäen. Melualue-laskennassa huomioitiin tuulivoimaloiden lukumäärä, sijoittelu, napakorkeus, roottorin halkaisija sekä tuulivoimalan oletettu äänitehotaso. Napakorkeuksina käytettiin voimalatyyppille 147 metriä. Mallinnuksessa huomioitiin äänen etenemiseen vaikuttavat tekijät, kuten maaston muodot, ilmasta aiheutuva vaimennukset sekä maanpinnan akustinen kovuus. Laskennoissa vaikutusalueen maanpinnan kovuutena käytettiin kovaa pintaa koko alueella.

YVA-selostuksessa mallinnuksen tuloksia on havainnollistettu leviämiskarttojen avulla. Leviämiskartta esittää melun leviämisen keskiäänitasokäyrät viiden desibelin välein. Sen lisäksi mallinnuksessa on erikseen laskettu äänitasot tuulipuistoalueen ympäristössä oleviin melulle herkkiin kohteisiin.

Kun WindPRO mallinnoksen tulosta tarkastelee huomaa, että ohjelma ei ota lainkaan huomioon maaston muotoja vaikka selosteessa toisin väitetään. Tasamaalle ominainen melun geometrinen leviäminen tulee

ilmi, kun karttaan piirretään samansäteiset ympyrät. Ympyröiden reuna-
viivat peittävät alleen tarkalleen saman muodon, joka on hankevastaa-
van melukartassa. 23 /51

Melun leviämisen osalta tarkastelun tarkkuus ei ole vähääkään uskotta-
va. Jos huomioidaan voimalan suurempi melun lähtötaso sekä takuuar-
von virhemarginaali ja maaston muodot, on melun leviämiskartta var-
muudella toisenmuotoinen ja laajuudeltaan esitetystä poikkeava. Ailan-
ganturin alueella maaston muodot ovat voimakkaasti vaihtelevia, jolloin
melun heijastusvaikutus tulee käsitellä huolella. On harhauttavaa, että
melun leviämistä ei ole mallinnettu tarkemmalla menetelmällä. On vah-
va epäily, että worst case tarkastelu johtaisi meluarvojen ylitykseen lo-
ma-asuntojen alueella ja siksi on pitäydytty yksinkertaisessa simulaati-
ossa.

YVA-selostuksessa sanotaan, että ”Työssä arvioitiin lisäksi tuulivoima-
lan synnyttämän matalataajuisen äänen, eli äänen voimakkuuden ajal-
lista vaihtelua ja amplitudimodulaation vaikutuksia. Matalataajuisen ää-
nen leviäminen laskettiin teollisuusmelumallin avulla saatavilla olevista
tuulivoimaloiden taajuussisällöistä tasaisen ääntä heijastavan maanpin-
nan vaimennuksen mukaisesti. Tämä antaa matalataajuisen äänen ete-
nemiselle enimmäisarvion. Amplitudimodulaatiota arvioitiin kirjallisuus-
viitteiden sekä usean tuulivoimalan äänien summautumisvaikutusten
avulla.”

Amplitudimodulaation tarkastelu puuttuu samoin kuin melun spektraali-
sen taajuussisällön tarkastelu. Melun taajuussisältö on kullekin voima-
lalle ominainen ja yleensä valmistaja ilmoittaa taajuusvasteen. Hanke-
vastaava ei ole esittänyt matalataajuisen äänen tai infraäänien osuutta
meluspektrissä eikä myöskään ole esittänyt toonisten äänten osuutta.
Hankevastaava esittää, että AM modulaatio on yleensä muiden tuuli-
voimaloiden kohdalla enimmillään 2 -3 dB ja että sama enimmäisarvo
liittyy myös Vestas tai Enercon voimaloihin, jolloin melun mallinnostu-
loksiin ei tarvitse lisätä ylimääräistä 5 dB:n arvoa, kuten laki
VNp993/1992 edellyttää. AM modulaation vähäiselle osuudelle ei ole
näyttöä eikä tarkastelun luotettavuus ole hyväksyttävällä tasolla. Maas-
tomuodoltaan vahva ympäristö vahvistaa/vaimentaa voimakkaasti ääntä
heijastumien kautta tuottaen vahvaa AM modulaatiota, jolloin tasamaan
tarkastelu ei ole pätevä.

”Amplitudimodulaation, eli äänen voimakkuuden ajallisen vaihtelun on
havaittu tuulivoimaloiden kohdalla olevan tavallisesti enimmillään noin
2-3 desibeliä. Jos havaintopisteeseen tulee melua useammasta tuuli-
voimalasta, sekoittaa näiden epätahtinen pyöriminen amplitudimodulaa-
tiota, mutta tuulivoimaloiden pyöriessä miltei tasatahtiin modulaatiovai-
kutuksen ei vaimene vaan voi syntyä perusjakson lisäksi muita hitaampia
äänen voimakkuuden vaihtelujaksoja.” 24 /51

YVA-selostuksessa sanotaan, että lähimmät asuin- ja lomarakennukset
ovat etäällä tuulipuistosta siten, että tuulipuiston aiheuttama melu alittaa
selvästi valtioneuvoston päätöksen VNp 993/1992 mukaiset melutason
ohjearvon (40dB) ja myös Ympäristöministeriön antaman tuulivoimara-
kentamisen suunnitteluohjearvon (35dB).

Kuten edellä on voitu osoittaa, on melutarkastelun luotettavuus heikko,
eikä ole uskottavuutta siihen, että melun ohjearvot alittuvat loma-
asuntojen kohdalla. Mikäli hanke toteutuu, muuttuu Ailanganlahden ja
Kauhaselän rannalla asuvien vakituisten asukkaiden ja lomalaisten ää-
nimaailma hiljaisesta meluisaksi. Vaikka äänitaso alittaisi rannalla
suunnitteluohjearvot, on melu kuultavissa ja aiheuttaa asukkaissa ärty-

mystä. Lisäksi melu kantautuu järven pintaa pitkin inversiokerrosten kautta arvaamattoman kauas.

Melun kokeminen on aina subjektiivista. Sama ääni voi tilanteesta ja ajankohdasta riippuen olla melua, merkityksetöntä tai jopa nautittavaa ääntä. Melun häiritsevyys lisääntyy, jos sen voimakkuus vaihtelee. Voimakkaasti häiritsevä melu voi aiheuttaa terveyshaittoja. Melu häiritsee myös luonnonympäristöä, mutta vaikutuksia eliöihin ei tarkasti tunneta.

Tuulivoimamelun osalta on tehty selvityksiä, missä tuulivoimamelun kiusallisuutta on määritetty suhteessa tieliikenne-, lentoliikenne- ja junaliikennemeluun. Tuulivoimamelun kiusallisuus koetaan häiritseväksi jo noin 20 dB alemmilla tasoilla kuin esim. autotieliikenne. Tämä ero selittyy pitkälti melun amplitudimodulaation vuoksi kuin myös melussa esiintyvien toonisten äänien myötä. Tuulivoimaloissa amplitudimodulaatio on kiinteä osa melun muodostumistapaa johtuen painemuutoksista roottorin siiven pyörähtäessä tornin ohi. Roottorin lapa värähtelee pituuteen verrannollisella taajuudella muodostaen meluun bassotaajuuksia. Lavan reuna tuottaa korkeampia taajuuksia mutta niiden häiritsevyyttä ei pidetä merkittävänä. Vaihteiston, generaattorin ja tuulettimien melutaajuuudet ovat keskitaajudella ja vaimenevat maastossa bassotaajuuksia enemmän. Kaukokentässä 1,5 km ... 5 km jäljelle jää amplitudimoduloitu bassotaajuusvaste sekä infraäänit.

Pientaajuisen melun häiritsevyydestä tarkastelun tulee perustua tuulivoimalan tai tuulivoima-alueen synnyttämän pientaajuisen melun vertaamiseen asumisterveysohjeen mukaisesti sisätilojen keskiäänitasoihin, jotka määritetään häiriintyvän kohteen sisätilassa taajuuskaistalla 20 – 160 Hz. Lähtökohtana on tuulivoimalan tai tuulivoimalapuiston synnyttämä melutaso altistuvan kohteen (rakennuksen) ulkopuolella siten, että DSO 1284 (2011) mukaiset enimmäisarvot alittuvat, kun rakennuksesta mahdollisesti syntyvät äänen heijastumiset eivät vaikuta altistavaan melutasoon.

Käyttöön otetun tuulivoimalan melutasoarvojen ylittäessä sallitut suunnittelun ohjearvot ei juurikaan mitään ole tehtävissä. Tuulivoimalan käytön rajaaminen ei ole kestävä ratkaisu. Voimalan purkaminen tuo pysyvän ratkaisun. Näin vahva päätös ilmentää suunnittelun ja melun mallinnuksen pettäneen raskaasti.

Ailangantunturin ja Iso Petäjävaaran tuulipuistot on sijoitettu neitseelliseen lähes täydellisen hiljaisuuden maisemaan. Suuren kokoluokkansa sekä toisaalta korkean sijaintinsa vuoksi roottorit tuottavat melua koko järvimaiseman ylle. Tiedossa on, että matalataajuinen bassotaajuuskaista ei vaimene juurikaan, jolloin matalataajuinen äänikenttä ja infra-alueen melutaajuuudet dominoivat koko järviolueen ympäristöä. Lomakauden aikana keskikesällä tuulivoimaloiden tuottama meluhäiriö turmelee mahdollisuuden virkistymiseen ja hiljaisuuden kokemiseen.

Ohjeessa *Tuulivoimarakentamisen suunnittelu* esitetään suunnitteluohjearvoja tuulivoimarakentamisen melulle. Suunnitteluohjearvot on esitetty taulukossa 14-2. Lisäksi ohjeessa todetaan, että mikäli tuulivoimalan ääni on laadultaan erityisen häiritsevää eli ääni on tarkastelupisteessä soivaa (tonaalista), kapeakaistaista tai impulssimaista tai se on selvästi sykkivää (amplitudimoduloitua eli äänen voimakkuus vaihtelee ajallisesti), lisätään laskenta- tai mittaustulokseen 5 dB ennen suunnitteluohjearvoon vertaamista.

Hankevastaava ei ole huomionnut voimaloiden melutarkasteluun liittyviä suunnitteluparametreja riittävällä tarkkuudella.

7. Varjostumavaikutuksen ja siipivälkkymisen vähättely

YVA-selostuksessa todetaan: ”Tuulivoimalan pyörivät lavat muodostavat liikkuvia varjoja kirkaalla säällä. Yksittäisessä tarkastelupisteessä tämä havaitaan valon voimakkuuden äkillisenä vaihteluna, vilkkumisena tai nopeasti vilahtavana varjona. Ilmiö esiintyy vain auringonpaisteessa, sillä pilvisellä säällä auringon valo ei tule selkeästi yhdestä pisteestä eikä selkeää varjoa muodostu. Välkkymisen esiintyminen riippuu auringonpaisteen lisäksi auringon suunnasta ja korkeudesta, tuulen suunnasta ja siten roottorin asennosta sekä tarkastelupisteen etäisyydestä tuulivoimalaan.”

”Suuremmilla etäisyyksillä lapa peittää auringosta niin vähäisen osan, ettei välkettä enää havaitse.

Laskentaetäisyys mallinnuksessa on ollut kaksi kilometriä. Tuulipuiston aiheuttama varjonmuodostus on arvioitu WindPRO-ohjelmalla Shadow-moduulia käyttäen. Mallinnuksessa laskettiin varjostuksen vaikutusalueita ja ajallista kestoa. Lähtötietoina hyödynnettiin Rovaniemen lentokentältä vuosina 1981–2010 mitattuja kuukausittaisia auringonpaisteen määriä sekä tuulisuustietoja perustuen Suomen Tuuliatlaksen tietoihin. Laskennoissa varjot on huomioitu, jos aurinko on yli 3 astetta horisontin yläpuolella ja varjoksi on laskettu, jos siipi peittää vähintään 20 % auringosta.”

Hankevastaava on rajannut voimakkaasti varjostuma-aluetta hyväksymällä varjostumakriteeriksi 20%:n aurinkopeiton. Tämä supistaa varjostuman haittaetäisyyden tarkoituksella halutun kokoiseksi. Yhtä hyvin kriteeriksi voidaan valita 60%, jolloin varjostumaa ei synny lainkaan!

On outoa, ettei varjostumaa käsitellä havaintopisteen valoisuuden modulaatiomuutoksella esim. 5%:n tai jokin muu %-muutos valoisuudessa, kun liikkuva varjo on vielä havaittavissa. Ärsyttävyyden kannalta tulisi hyväksyä myös 1%:n modulaatio valoisuudessa ja määrittää sille haittaetäisyys.

YVA-selostuksessa on esitetty puhdas nollaselvitys, joka palvelee vain hankevastaavan intressiä oman tavoitteensa tukemiseksi. Jo sekin, että tarkasteluetäisyys on rajattu 2 kilometriin kuvaa hankevastaavan tavoitteellista näkemystä. Toisaalta valittu kriteeri – auringon 20%:n peitto - rajaa myös teoreettiseen viivageometriaan perustuvan haittaetäisyyden halutuksi alle 2 km.

Selkeämpi esitystapa olisi määrittää varjostuma-alueet, kun auringon valoisuuden modulaatio on 15%, 10%, jopa 1%. Se toisi realistien kuvauksen varjostuman leviämisestä alueelle. Esitetty 20%:n aurinkopeitto on alue, missä oleskelu tai asuminen on täydellisen sietämätöntä.

8. Lentoestevalot maiseman pilaajana

Toinen merkittävä tuulivoimaloiden aiheuttama maisemallinen haittavaikeus muodostuu tuulivoimaloiden napakorkeudelle sijoitettavista lentoestevaloista. Lentoestevalojen voimakkuus, väri ja toimintatapa ovat sidoksissa tuulivoimaloiden korkeuteen. Ailangantunturin tuulivoimaloihin tulee asentaa nykyisen lainsäädännön mukaan B-tyypin suurtehoiset lentoestevalot. Lentoestevalo on väriltään valkoinen ja niiden välähdyksifrekvenssi tulee olemaan 40–60 krt/min (ks. Taulukko 9-1) eli käytännössä sekunnin välein.

YVA-selostuksessa todetaan: ”Valot asennetaan tuulivoimalatornin hui-pulle noin 155 m korkeudelle. Valoisaan aikaan tuulivoimaloiden lentoestevalojen aiheuttamat vaikutukset jäävät lieviksi ja enintään kohtalaisiksi, koska kirkas valkoinen valo ei merkittävästi erotu maisemassa. Lentoestevalojen vaikutukset korostuvat pimeässä, kun valon välkähtely erottuu selvästi tummaa taivasta vasten. Lentoestevalojen myötä voimalaryhmä on havaittavissa myös pimeällä, kun muutoin voimalatornit

eivät juuri erottuisi tummaa taivasta vasten. Lentoestevalojen aiheuttamat vaikutukset maisemaan ovat merkittäviä pimeässä ja sumuisissa sääolosuhteissa.”

Päiväaikainen valotehon vaatimus on 100.000 candelaa / voimalan torni. Kokonaisvalon määrä on 11 voimalaa kertaa 100.000 cd = 1.1 miljoonaa candelaa. Vaatimuksen mukaan valkoisen valon tulee olla välähdystyypinen ja noin kerran sekunnissa toistuva. Jos tornit ovat synkroonissa, niin silloin välähdyksen kontrasti on voimakas. Jos estevalot toimivat itsenäisesti, on jokin torni aina lähettämässä valoa, jolloin alue tuikkii välähdyksiä. Päiväaikainen valon välähdys edustaa niin suurta valomäärää, että voimalat on välähdyksen perusteella havaittavissa paljon kauempaa kuin silmän resoluutioon perustuva näkymäetäisyys. Yöaikainen valoteho tulee olla 2.000 candelaa, jolloin WPD:n tuulipuiston valosaaste yötaivaalle on 11 kertaa 2.000 candelaa = 22.000 candelaa. Lentoestevalon näkyvyys maastossa riippuu maston korkeudesta ja maanpinnan kaarevuudesta kaukokentässä. Näkyvyyttä voidaan arvioida alla olevalla kaavalla. Korkeus HL kuvatkoon tornin valomajakan ja vaara-alueen korkeutta: torni = 155 metriä plus lakialueen suhteellinen korkeus Kemijärven pinnasta = 210 metriä tehden yhteensä 365 metriä. Korkeus HB kuvatkoon henkilön silmän tasaista korkeutta = 1,7 metriä (worst case). Mikäli havaitsija on mäen päällä, näkyy lentoestevalo vastaavasti pidemmälle. Näkymävälillä olevat esteet kohdassa T rajoittavat näkyvyyttä mutta teoriassa tuulivoimaloiden valomajakat näkyvät etäisyydelle DBL.

$DBL = 3,57 * SQR (1,7) + 3,57 * SQR (365) = 73$ kilometriä. Tämä on siis maapallon horisonttikaareutumisen antama etäisyydennäköisyysmitta. Weckmanin antaman määrittelyn mukaan torni näkyy maisemassa $400 * \text{tornin napakorkeus}$ eli $400 * 155 \text{ m} = 62$ kilometriä tasamaalla. Tunturin lakialueella oleva tornivalo näkyy edellä lasketun horisonttikaareutumisen mukaan. 30 /51

Yöaikaan lentoestevalojen kontrasti mustaa taivasta vasten on niin vahva, että valot näkyvät varmasti, mikäli suora näköyhteys on olemassa. Varmuudella voidaan sanoa, että valot on havaittavissa joka suunnasta noin 70 kilometrin etäisyydelle asti. Kun huomioidaan tuulipuistojen yhteisvaikutus Oxford Intercon Finlandin kanssa, on Kemijärven kaupungin taivalla havaittavissa huomiota herättävät vilkkuvalot. Tuulivoimaloiden tornivalot ovat suurtehovaloja ja näkyvyydeltään aivan eri luokassa kuin radiomastojen vaatimattomat 32 candelan punaiset valot, jotka nekin näkyvät kauas.

Itä-Lapin tuulivoimaselvityksessä voimantuotantoon osoitettujen tuulivoima-alueiden sijaintia ei ole tarkasteltu lentoestevalojen kannalta yhtenä ympäristövaikutusten haittatekijänä. Näin tärkeän asian ”unohtaminen” tuulivoimaselvityksestä kuvaa huonoa asiantuntemusta mutta viestittää varmuudella konsulttitoimiston tavoitteita palvella vain hankevastaavan intressiä asiakkaana. Lapin ELY-keskuksen yhteysviranomaisen tulee nostaa lentoestevalojen haittavaikutus esille ja ottaa kantaa WPD:n tuulipuiston täydelliseen soveltumattomuuteen Ailangantunturin lakialueelle Kemijärven herkässä järvimaisemassa.

Kemijärven järvimaiseman kannalta tilanne on katastrofaalinen, koska vilkkuvalot kiinnittävät huomion kerran sekunnissa vilkkuviin torneihin ja pyöriviin roottoreihin. Valohäirintää ei ole asetuksin rajoitettu, koska lentoliikenteen turvallisuuden takaaminen ohittaa asukkaiden mukavuustekijän. Päiväaikaan vilkkutornit eivät jää katseelta rauhaan ja yöaikaiset vilkkuvalot voivat olla lähialueella unihäiriöiden syynä, jollei ikkunoita

pimennetä häiriön poistamiseksi. Lähialueen vapaa-ajan asuntojen kannalta lentoestevalojen vilkkuminen voi muodostaa ennalta arvaamattoman häiriö- ja ärsytystekijän. Voimaloiden suuri koko ja niiden määrä sekä lentoestevalojen valohäirintä kuormittavat maisemaa ja ylittävät järviolueella maiseman sietokyvyn.

YVA-selostuksessa on epäonnistuttu kuvaamaan riittävästi lentoestevalojen haittavaikutuksia niin valojen kantaman osalta kuin niiden häiritsevyyden suhteen. Hankevastaava vähättelee tarkoituksella lentoestevalojen haitallista vaikutusta maisemassa. Järvimatkailun kannalta vilkkuvat valot poistavat maisemasta koskemattomuuden leiman eikä maisema enää ole kiinnostava alkuperäinen erämaa, jota eksotiikkaa turistit tulevat Lapista hakemaan. Maakuntakaavassa kiinnitetään huomio nimenomaan järviolueen maiseman koskemattomuuteen. Tuulivoimaloiden sijoittaminen matkailuvyöhykkeen reunaviivalle on voimassa olevan Itä-Lapin maakuntakaavan vastainen.

9. Maisemaselvityksen yksipuolinen ja harhauttava esitystapa

YVA-selostuksessa maisemaselvitystä käsitellään yleispiirteisesti tukeutumalla välialueelta otettuihin pilvikuviin. Hankealueen lähtötiedot kuvataan maisemanäkymän kannalta suppeasti ja maisemanäkymän visualisointi on sanallisen selityksen varassa. YVA-selostuksessa todetaan:

”Ailangantunturiin suunniteltu tuulipuistoalue sijoittuu Ailangantunturin ja Iso Petäjävaaran väliselle vaaraselänteelle. Ailangantunturin (370 m mpy) korkein kohta sijoittuu suunnitellun tuulipuiston itäpuolelle. Hankealue, kuten hankealueen lähiympäristökin, on korkeuseroiltaan vaihtelevaa vaaramaisemaa. Vaarojen välisiin laaksoihin sijoittuu pieniä lampia sekä pienialaisia rинnesoita. Etäisyyttä järven rantaan lähimmiltä tuulivoimaloilta on noin kolme kilometriä. Suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat noin 340–350 m mpy korkeuteen.”

Iso Petäjävaara ja Ailangantunturi muodostavat järviolueella vaarajonojen taustamaiseman Kemijärven järviseliltä katsottuna; Tossanselkä, Kauhaselkä sekä Askanselkä. Kemijärven pinnankorkeus on noin 150 m mpy ja Ailangantunturin lakialueen voimalat tasolla noin 350 mpy.

Korkeuseroa tuulivoimaloiden perustusten ja järvenpinnan välille muodostuu 200 m. Tuulivoimalan tornin korkeus yhdessä roottorin lapapituuden kanssa (200 m) merkitsee järvenpinnan tasolta mitattuna 400 metrin kokonaiskorkeutta.

Jos kokoa ja mittasuhteita halutaan rinnastaa johonkin, niin esimerkkinä olkoon Pariisin Eiffel-torni, jonka korkeusmitta tyvestä huipulla olevaan TV-maston latvaan on vain 324 metriä. Mikäli Eiffel-torni sijaitsisi Ailanganlahden reunalla aivan järvipinnan tasalla, näyttäisi se pieneltä verrattuna lakialueella oleviin tuulivoimaloihin. Voimalatornit ovat niin korkeita (155 m), että talousmetsä, joko paljaaksi hakattuna tai täyteen mittaen kasvaneena, ei kykene peittämään voimaloiden näkyvyyttä maisemassa vähääkään. Hankevastaava selittää yhdessä lauseessa, että metsän puusto peittää näkyvyyttä ja toisella lauseessa hankevastaava selittää, että avohakattu rinne on jo pilattua maisemaa. Tarkoitushakuista lauseiden toistelua käytetään lobbauksen tukena.

Mitä tulee voimaloiden näkyvyyteen maisemassa on hankevastaava ottanut tuekseen Emilia Weckmanin vuonna 2006 tehdyn selvityksen ”Tuulivoimalat ja maisema” / Ympäristöministeriö 5/2005. Weckman määrittelee tuulivoimaloille kolme visuaalista vaikutusaluetta; maaston lähivyöhyke, dominanssivyöhyke sekä näkyvyysvyöhykkeet. Lisäksi Weckman määrittelee voimaloiden dominoivan elementin, missä voimalat hallitsevat 10 kertaa napakorkeutensa etäisyydelle ulottuvalle alueel-

le sekä näkyvyyden kaukokentässä, missä voimalat voidaan havaita 400 kertaa napakorkeutensa etäisyydelle. Hankevastaava ei ole riittävän huolellisesti tutustunut Weckmanin raporttiin, koska lainaa YVA-selostuksessa Weckmania valikoivasti. Tarkastelussa pitää huomata tuulivoimaloiden nopea tuotekehitys ja voimaloiden teholuokan ripeä kasvu. Vuonna 2006 käytössä olevat voimalat olivat teholuokassa 1 MW ja tornipituudet vain puolet nykyisistä, joten Weckmanin raportin havainnot eivät kaikilta osin ole valideja.

Voidaan kuitenkin geneerisesti määrittää voimaloiden näkyvyys maisemassa vyöhykemäärittelyin. Lähialue kattaa etäisyyden 0 – 3 km, väli-alue etäisyyden 3 – 7 km, kaukoalue etäisyyden 7 – 12 km sekä ulompi kaukoalue etäisyyden yli 12 km.

Tuulivoimaloiden näkyminen maisemassa perustuu näkemiseen ja ihmisen silmän resoluutiokykyyn havaita pieniä kohteita. Näkemisen resoluution perusta on verkkokalvolla olevien sauvojen ja tappien välinen etäisyys, joka kaikilla ihmisillä on jokseenkin sama vakio. Silmän erottelukyky kahdelle eri pisteelle on 2 kaariminuuttia eli $1/30$ astetta = 0,033 astetta ja hyvässä valaistuksessa ja kontrastissa puolet tästä.

Voimalan näkymäetäisyys voidaan laskea kaavalla: $L = 12 \text{ m (konehuone + hub) / tangentti (alpha)}$

silmän erottelukulma asteissa

Kuten todettua, näkymäetäisyys maisemassa riippuu myllytornien korkeudesta, konehuoneen ja roottorihubin pituusmitoista sekä etäisyydestä torneihin. Tornin paksuus tyvestä on 4 ... 6 metriä ja latvasta 2,5 ... 4 metriä. Vähimmäistakuuarvona konehuoneen pituusmitalle voidaan pitää 8 metriä ja roottorin hubille noin 4 m. Kokonaispituudeltaan asetelma on vähintään 12 metriä pitkä ja katselukulma valitaan niin, että asetelma näkyy kohtisuoraan katsojaan päin.

Silmän erottelukyky kahdelle eri pisteelle on edellä mainittu 0,033 astetta. Jos konehuoneen ja hupin leveys tornin latvassa on 12 metriä, voidaan turbiinin konehuoneen reunat havaita selvästi vielä 20 kilometrin etäisyydeltä paljaalla silmällä katsottaessa. Hyvällä säällä, jos kontrasti on jyrkkä, silmän havaintokyky on jopa 0,0165 asteen kulmassa, jolloin tornin päässä oleva turbiini näkyisi vielä 42 kilometrin etäisyydeltä mutta ilman mitään yksityiskohtia. Näin suurella etäisyydellä maapallon kaarevuus voi tulla rajoittavaksi tekijäksi ja tarkastelu tulisi suorittaa horisonttinäkymän perusteella mutta kun otetaan huomioon tornin korkeus 155 metriä sekä sen sijoitus tasolle +200 metriä Kemijärven pinnan yläpuolelle, on voimalan konehuone nähtävissä lasketulle etäisyydelle asti maan pinnan kaareutumisen huolimatta.

Weckmanin tarkastelun mukaan tornit näkyvät etäisyydelle $400 \cdot$ tornin korkeus = $400 \cdot 155 \text{ m} = 62$ kilometriä mutta silmän resoluutio ei riitä näkemään voimaloita näin kaukaa muutoin kuin utuisena kohoumana horisontissa. Lentoestevalon välkkyminen (100.000 cd) paljastaa kuitenkin voimalan sijainnin ja maapallon kaareutuminen on ainoa rajoittava tekijä.

Silmän kyky havainnoida pientäkin liikettä on huomattavan herkkä. Jos roottorit pyörivät, niin silmä havaitsee liikkeen - jopa pienenkin, jolloin katse kohdistuu automaattisesti torneihin. Ja mitä lähempänä voimaloita ollaan, sitä varmemmin silmä löytää pyörivät roottorit maisemasta. Tässä mielessä voimaloita ei voida piilottaa maisemaan edes peitevärillä eivätkä ne edes vaalean värinsä puolesta sulaudu mitenkään maisemaan. Hankevastaavan väite, että silmä tottuu pyöriviin voimaloihin, on hurskas ja esiintyykin vain lobbarien toivelistoilla. Sinällään vaatimukset tottua teollisen tuotantolaitoksen voimalaitostorneihin maisemassa mu-

ka uutena kulttuurimaisemana on törkeää pakottamista ja kajoamista jopa intimiteettiin. Jos silmä tottuisi maskaamaan tornit pois näkökentästä, häviäisivät myös vaara-alueet pois päivätaajunnasta, jolloin maisema latistuisi mitättömäksi.

Voimaloiden suurta kokoa ei voida piilottaa maisemaan metsää istuttamalla ja ne ovatkin selvästi nähtävillä kaikkien edellä määriteltyjen näkymävyöhykeympyröiden sisällä. Kemijärven keskusta on 19 kilometrin etäisyydellä voimala-alueesta, jolloin voimaloiden konehuoneet ovat jopa selvästi nähtävissä keskustaan asti. Välialueella voimalat näkyvät hyvin ja järvialueelta katsottuna aivan joka kohdasta!

YVA-selostuksessa hankevastaava selittää voimaloiden ympäristövaikutusta ja näkyvyyttä maisemassa vyöhykerajauksen perusteella ottamatta kuitenkaan kantaa voimaloiden tornikokoon tai konehuoneen fyysisiin mittoihin. On outoa, että se mitä pitää arvioida, on jäänyt tyystin kertomatta. Jos voimalan torni olisi vain rautakangen paksuinen ja konehuone olisi vain ilmapallon kokoinen, ei maisemahaittaa olisi lainkaan mutta teksti voisi silti olla sama. Maisema-arviointi onkin YVA-selostuksessa puhdasta hankevastaavan tajuunvirtaa ilman konkreettista todellisuuteen.

Tuulipuiston vaikutukset tuulivoimaloiden alueella noin 0–200 metriä Hankevastaava myöntää, että voimaloiden välittömässä läheisyydessä voimalat muuttavat maisemaa merkittävästi ja voimalat hallitsevat maisemaa suuren kokonsa vuoksi. Tuulipuiston alueella myös alueen äänimaisema muuttuu voimaloista aiheutuvan ”huminan” johdosta. Roottorin varjostumavaikutus on ”unohtunut” mainita vaikka varjojen epämiellyttävä liike on voimakkaimmillaan juuri voimaloiden lähialueella.

Tuulipuiston vaikutukset lähialueella noin viisi kilometriä Voimaloiden laskennallisesti suurin dominanssivyöhyke muodostuu 1,55 km etäisyydelle tuulivoimaloista = $155 \text{ m} \times 10 = 1\,550 \text{ m}$. Maaston topografian vaihtelusta johtuen puuston aiheuttamat katvevaikutukset voivat peittää näkymän tarkastelupisteeseen. Vaikka tuulivoimalat näkyisivät selvästi lähialueella, mikäli puusto tai maaston topografia ei muodosta näkemäesteitä, näkyisi voimaloista puiden latvojen takaa pääosin noin 2/3 tornista = 103 metriä sekä tornissa pyörivä roottori 130 metriä.

Hankevastaava myöntää tuulivoimaloiden muuttavan maiseman luonnetta merkittävästi mutta ihannoii luomuksiaan, että voimalat voidaan nähdä maisemassa veistoksellisena elementtinä. Tämä on selvää mielipidevaikuttamista ja subjektiivisen käsityksen markkinointia. Teollisen tuotantolaitoksen kauppaaminen taide-esineenä ei ole ympäristön vaikutuksen arviointia.

Avoimilla vesialueilla välittömän lähivaikutusalueen (0–5 km) piirissä Ailangantunturin suuntaan rajautuvalla näkymäosuudella tuulivoimalat tuovat järvimaisemaan ohittamattoman elementin. Voimalat ovat kokonsa puolesta aina läsnä vaikka katse hakisi entistä maisemaprofiilia. Maisemahaitta ylittää maiseman sietokyvyn, koska voimalat vertaantuvat vaaramaiseman profiilia tai pilviä vasten. Vertaantumisessa voimalat näyttävät jättiläisiltä, jotka eivät kuulu maisemaan lainkaan. YVA-selostuksen perusteluissa metsäistä maisemaa käytetään voimaloiden kätkemistarkoituksessa, kun metsä peittää jatkuvasti ja joka kohdasta näkymän. Toisaalla selosteessa hankevastaava tuo näkymäperusteluissaan talousmetsän avohakatut aukot negatiivisessa mielessä esille. Kulloinenkin valintaperustelu on suunnattu tukemaan hankkeen intressiä eikä edusta tasapuolista ympäristön vaikutusten arviointia.

Lähivaikutusalueella (0 -5 km) maisematuho on täydellinen ja vesialueiden tuulipuiston puoleisille ranta-alueille Ailanganlahti, Kallioranta ja Lehtola tuhovaikutus on merkittävä. Alueet ovat myös kauaksi kantautuvan bassomelukuormituksen alaisia.

Tuulipuiston vaikutukset välialueella noin 5 – 10 kilometriä

Välialueelta (5-10 km) tarkasteltuna tuulivoimalat erottuvat avoimilta vesialueilta niin selvästi, että voimaloiden yksittäiset roottorien lavat on erotettavissa. Välialueelle sijoittuu paljon avointa vesialuetta tuulipuiston länsi-, pohjois- ja itäpuolella, mutta tuulipuiston eteläpuoliset asumattomat alueet ovat pääosin peitteistä metsäaluetta, jossa puusto katkaisee näkymät kohti voimaloita.

Kauhaselän, Ämmänselän sekä Rytilahden alueille sijoittuu välialueella runsaasti asutusta ja loma-asuntoja. Rakennusten ja tuulipuiston väliin jäävästä laajasta vesialueesta johtuen tuulivoimalat

näkyvät maisemassa ja kuormittavat maisemaa. Maisemakuormitusta lisää kerran sekunnissa vilkkuvat lentoestovalot: päivällä 100.000 cd ja yöllä 2.000 cd kutakin voimalaa kohden. Valoheijastukset veden pinnasta yöaikaan tuovat maisemaan uuden vahvan ärsytyselementin, jota ei Suomessa ole aiemmin koettu sisämaan tuulipuistojen kohdalla.

YVA-selostuksessa sanotaan hurskaasti, että ”Maiseman muutos koetaan voimakkaimmin tuulipuiston elinkaaren alkuvaiheessa, kun tuulivoimaloita ei ole totuttu näkemään maisemassa. Elinkaaren vanhetessa tuulivoimalat opitaan näkemään maisemassa, vaikka niiden maisemaa muuttava vaikutus pysyy samanlaisena.” Hankevastaava opettaa vakiuista asukasta näkemään tuulivoimalat niin, että voimaloita ei maisemassa näy. Tämän suuntainen manipulointi on pakottamista ja täysin tuomittavaa. Matkailijoiden kohdalla ”opetus” ei ole mahdollista ja Kemijärven eteläisten osien järvimatkailussa tullaan kuulemaan kavahtuneita huutoja totaalisen maisematuhon edessä.

Tuulipuiston vaikutukset kaukoalueelta noin 10–20 kilometriä

Kaukoalueella (10-20 km) asutusta ja loma-asutusta sijoittuu eniten tuulipuiston pohjoispuolelle Soppelan, Kelloniemen, Palovaaran, Isokylän ja Kemijärven keskustan alueille. Asutusta sijoittuu myös runsaammin tuulipuiston lounaispuolelle Luusuan ja Juujärven alueille. Kaukoalueella voimaloiden havaittavuus on riippuvainen tarkastelupisteestä mutta tuulipuisto näkyy selvästi jopa Kemijärven keskusta-alueen rautatiesillan kohdalta katsottaessa. Myös Särkikankaan nousevalta rinteeltä voimalat voidaan nähdä.

Silmän resoluution perusteella tuulivoimalat näkyvät selvästi 20 km:n etäisyydelle asti mutta maiseman muut elementit vähentävät dominanssia etäisyyden kasvaessa. Sää- ja valo-olosuhteet vaikuttavat voimaloiden havaittavuuteen mutta roottorien liike sekä lentoestevalot paljastavat armotta voimaloiden sijainnin maisemassa. Maisema saa dynaamisesti liikkuvien roottoreiden seurauksena rakennetun ympäristön vaikutelman ja erämaavaikutelma katoaa. Kemijärvi menettää erämaamaiseman statuksen ja mainoslause ”Vedenvälkettä” tulisi korvata mainoslauseella ”Lentoestevalojen tuikeita”.

Havainnekuvat visualisoinnin apuvälineenä

Visualisointi voidaan tehdä pienoismallien avulla, 3D-CAD näkyminä, karttapiirroksin tai havainnekuvien avulla. Valokuvamallinnos oikein tehtynä on periaatteessa havainnollinen tapa visualisoida voimaloiden näkyvyys maisemassa. Koska voimaloita ei vielä ole olemassa, on voimalat editoitava kuviin kuvankäsittelyn keinoin. YVA-selostuksessa esitetään maastokarttaan merkityt kuvakulmat A - I, joista on otettu 9 ha-

vainnekuvaa. Kuvien etäisyydet voimaloihin edustavat välialuetta 5 – 10 km sekä yksi I-kuva lähialueelta 3 km.

YVA-selostuksessa sanotaan, että kuvasovitteiden pohjina olevat valokuvat on otettu maastokäyntien yhteydessä digitaalisella kameralla, jossa on GPS-paikannin. Kamerassa käytettiin pääsääntöisesti niin sanottua normaaliobjektiviä (kinovastaavuus 50 mm), joka vastaa yhden silmän ”luonnollista näkökulmaa”.

Kuviin liittyy yksi yhteinen piirre, taivas on kauttaaltaan pilvessä. On äärimäisen moitittavaa, että kaikki kuvat on tarkoituksella otettu pilvisinä päivinä, jolloin voimalat voidaan upottaa pilvien sekaan. Yksi kuva on otettu talviaikaan, joten ei voida vedota kuvien ottoon samana päivänä. Eikö hankevastaava tiedä, että Kemijärvellä aurinko paistaa myös pilvettömältä taivaalta ja kesällä aurinko ei laske lainkaan? Varjostusmaselvityksessä on esitetty aurinkopäivät sekä varjostuman muodostuminen, joten siltä osin aurinkopäivät huomioidaan. Kuvien ottopaikat eivät ole edustavia vaan ilmentävät satunnaisia kuvaamispaikkoja ilman mitään selvää ennakkosuunnitelmaa. Lähialueen kuvat loistavat pois saolollaan (paitsi kuva I, joka puuttuu YVA-selostuksesta). Yhtään kuvaa ei ole otettu järviolueelta veneellä kulkien.

Editointi sinällään on tehty niin taitamattomasti, että voimalat ovat vain suttuisia hahmoja kuvissa. YVA-selostuksessa sanotaan, että havainnekuvat on laadittu WindPro-ohjelman Photomontage moduulilla ja tuulivoimaloiden koko ja sijoittuminen maisemaan on havainnollistettu voimaloiden kuvasovitteiden avulla. Kun kuvia suurennetaan, havaitaan, että skaalaukset ja kuvaresoluutiot ovat täysin pielessä. Pilvikuvat harhauttavat lukijaa uskomaan, että voimalat olisivat maisemassa huomaamattomia. On vaikea ymmärtää hankevastaavan moraalinormitusta, kun on lähdetty visualisoimaan voimaloita pilvitaivasta vasten. WindPro-ohjelman kuvamoduli ei ole nostanut visualisoinnin tasoa lainkaan.

Pitäytymien 50 mm normaaliobjektiveissa on keino välttää kuvien ottaminen lähikentässä. Laajakulmaa ei väittämän mukaan voida käyttää, koska silmän luonnollinen näkökulma vääristyy ja kohteiden mittasuhteet peilautuvat väärin. Väittäminen on täyttä humpuukia. Lähietäisyydellä voidaan käyttää laajakulmaobjektiveita, missä on perspektiivin korjaava ominaisuus esim. Canonin TS-E 24mm. Laajakulmaoptiikka mahdollistaa kuvien otton läheltä niin, että voimalat ja lähietäisyyden yksityiskohdat voidaan sovittaa kuviin perspektiivi säilyttäen. Pitäytyminen välialueen kuvissa 5 – 10 km etäisyydellä on tarkoituksellista, jotta voimaloiden suuri näkyvyys ei tulisi esille. Visualisoinnissa on kuitenkin kyse voimaloiden näkyvyyden visualisoinnista, jolloin havainnollisuuden esittäminen on kuvaamisen key-drive. Reaalimaailman 3D-näkymä todentuu vain henkilökohtaisella läsnäololla kuvaamispaikalla. Kuvia olisi ehdottomasti tullut ottaa joka vyöhykkeellä. Alla oleva kuva on karkea esimerkki siitä, miltä voimalat voisivat näyttää lakialueelta katsottuna.

YVA-selostuksessa havainnekuvien pilvipäivät estävät näkemästä voimaloita todellisissa sääolosuhteissa kirkkaina päivinä. Alla oleva kuva C on otettu Ailanganniemeltä kohti voimaloita. On vaikea ymmärtää, kuinka tahallista pilvikuvien esittely on mutta epäily on vahva. Mikäli kaikki roottorit olisi suunnattu suoraan vasemmalle, näkyisivät konehuoneet suurina palloina tornin päässä.

Kun kuvasta C poistetaan pilvet kuvankäsittelyn keinoin ja kun kuviin lisätään voimalat saadaan alla oleva kirkkaan päivän kuva. Nyt voimalat näkyvät maisemassa realistisemmin. Kuvan manipulointi on tehty kotikonstein ilman kalliita ohjelmia eikä työmäärä ole ollut kovin suuri. WPD Finland Oy:n tuulipuiston kustannusarvio liikkuu 35 miljoonan euron tun-

tumassa mutta silti ei ole löytynyt tekijää, joka osaisi muokata kuvia asialliseen asuun. Ehkä tahto on puuttunut.

Pilvikuvat ovat laadultaan ala-arvoisia ja YVA-selostukseen kelpaamattomia. Hankevastaava on harhauttavasti piilottanut tuulivoimalat pilvi-verhon sisään. Tämä on toki sama yleisesti havaittu ongelma muissakin meneillään olevissa YVA-selostuksissa. Kuvat ja voimalat on esitetty pilvitaivasta vasten. Kuvaustapa lienee yhteisesti sovittu eri toimijoiden kesken. Lapin ELY-keskuksen yhteysviranomaisen voi esittää oman arvionsa voimaloiden esitystavasta ja niiden näkyvyydestä maisemassa sekä soveltuvuudesta voimaloiden visualisointiin.

Näkemäalueanalyysi visualisoinnin apuvälineenä

Näkemäalueanalyysi on suuntaa antava esitystapa ja yksi maisemavai-
kutusten arvioinnin tausta-aineistoista eikä siitä voi vetää suoria johto-
päättöksiä visuaalisista vaikutuksista tai siitä näkykö voimalat tai osa
niistä johonkin yksittäiseen karttapisteeseen vai ei. Näkemäanalyysi on
kuitenkin käyttökelpoinen järviolueelle suuntautuvan näkymän arvioin-
nissa. Näkemäalueanalyysissä kartta on laadittu WindPRO ohjelman
ZVI-moduulilla (ZVI = Zone of Visual Influence), jonka säde on noin 25
kilometriä. Näkemäalueanalyysi on laadittu 11 tuulivoimalan tuulipuistol-
le käyttämällä kasvillisuuden korkeustietoja sekä maaston topografiaa.

Analyysissä on otettu huomioon pinnanmuodot ja vesistöt sekä puus-
tonkorkeudet erityyppisillä alueilla. Tavallisilla metsäalueilla puuston
korkeutena on käytetty 20 metriä, soilla ja kallioalueilla 10 metriä. Ra-
kennuksille on annettu korkeudeksi viisi metriä. Hankevastaava on va-
linnut kolme tarkastelulinjaa ja niille tehnyt näkemäanalyysin. Linja A-A
pohjoiseen, linja B-B itään ja linja C-C länteen.

On uskomatonta, kuinka harhauttavasti tätäkin työkalua käytetään. Poh-
joisen suuntaan linja A-A on valittu korkeimpien vaarojen yli meneväksi,
jotta näkemäpeittoja saataisiin runsaasti mukaan. Valitsemalla linja
hieman oikealle tai vasemmalle olisi näkemäalue lähes esteetön kes-
kustan alueelle asti, jolloin voimalatornit näkyisivät kokonaan: torni ty-
vestä latvaan asti plus roottorit.

Vesialueen näkemäanalyysi osoittaa, että voimalat näkyvät joka paik-
kaan Kemijärven järviolueella. Maisemakuormitus on rankka ja tuhoaa
edellytykset markkinoida järvimatkailua retkenä Lapin erämaajärvelle.
Luontomatkailun kannalta koskemattoman luonnon kohtaaminen on
tahrattu peruuttamattomasti.

Vakituisten asukkaiden kannalta voimaloiden maisemakuormitus jatkuu
vuoden jokaisena päivänä. Järvimaiseman sietokyky ylittyy, jolloin kor-
jaamaton ja pysyvä maisemahäiriö on tosiasia.

10. Järvimatkailun mitätöinti ja maisema-arvojen kieltäminen

Matkailun merkitys työpaikkojen antajana on korostunut sen jälkeen kun
raskas teollisuus on lopettanut toimintansa Kemijärvellä. Matkailun koh-
dalla on tapahtunut kasvua samalla kun on löydetty uusia matkailukoh-
teita. Vuonna 2011 Kemijärvellä rekisteröitiin 28.621 yöpymistä. Talou-
den taantumien aiheuttaman notkahduksen jälkeen alueen matkailussa
onkin päästy hyvään kasvuun, kasvua edellisestä vuodesta oli 15 %.
Toiveet uusien työpaikkojen avautumiseen lepäävät toiveikkaana juuri
matkailutoiminnassa. Kemijärveä tuodaan matkailullisesti esille LakeLa-
pland – teemalla ja vesistöalueilla tarjottavia matkailuaktiviteetteja ovat
mm. risteilyt ja kalastus. Yöttömän Yön retkisoututapahtuma välillä Sa-
vukoski-Pelkosenniemi-Kemijärvi on piristävä esimerkki vesistöaktiivitee-
tista. Matkailu Kemijärven alueella on kuitenkin kausiluonteista. Matkai-
lun kansainvälisyysaste vuonna 2011 oli 31 %, kun koko Lapin keskiar-

vo oli 38 %. Suurimmat kansainväliset markkina-alueet olivat Venäjä, Ranska ja Alankomaat.

Ailangantunturin ympäristössä on vesi- ja laivaristeilyreittejä sekä Metsähallituksen ja Kemijärven kaupungin ylläpitämiä laavuja, tulenteko-, rantautumis- ja laituripaikkoja. Järvimatkailun ja luonto-patikkamatkailun osalta ei kaikkia mahdollisuuksia ole vielä hyödynnetty eikä löydetty. Parhaat edellytykset täyttyvät laivaristeilyn kohdalla reitillä keskusta – Lehtola – Suomu sekä tilausristeilyillä Tossanselälle ja Kauhaselälle. Patikointiretket hakevat vielä muotoaan mutta näköalakohteena Ailangantunturi ja Iso Petäjävaaran lakialue ovat parhaita paikkoja samoin kuin Askantunturin lakialue.

Tuulipuiston kielteiset vaikutukset matkailuelinkeinolle johtuvat maisemakuvan merkittävästä muuttumisesta luonnontilaisesta rakennetuksi. Hankevastaava ottaa YVA-selostuksessa asenteellisen kannan olemassa olevaan maisemaan tuoden toistuvasti esille vaara-alueiden hakkuualueet tarkoituksella viestittää jo ”pilatun” maiseman olemassaolo: ”Ailangantunturin alueella on kuitenkin jo hakkuualueita, joten ympäristö ei nykyiselläänkään ole kokonaan luonnontilainen.” Tällä argumentilla ei voida puolustella tuulivoimaloiden sijoitusta vaara-alueelle. Metsän ominaispiirre on, että harvennushakkuun tai päätehakkuun jälkeen metsä uudistuu ja hakkuuaukot kasvavat takaisin umpeen. Tehometsätalouden aikana Suomessa ei liene ainuttakaan aluetta, missä hakkuita ei suoritettaisi jossakin kasvun vaiheessa pois lukien kansallispuistot. Kemijärven vaaramaisema edustaa kuitenkin olemukseltaan koskematonta luontoa, joka täyttää kriteerit arvoituksellinen, karu, jännittävä sekä puoleensa vetävä.

Tuulipuiston visuaalinen vaikutus ulottuu järvimaisemassa laajalle alueelle. Keskeistä vaikutusten syntymisessä on se, miten tuulipuisto tulee näkymään matkailuelinkeinon käyttämille alueille ja se, kuinka hallitsevassa asemassa tuulipuisto tulee matkailumaisemassa olemaan. YVA-selostuksessa hankevastaava ottaa tuulivoiman maisemakuormitukseen kannan, että matkailijoille tulee tarjota vaihtoehtoisesti muita kohteita, jotka eivät ole tuulipuiston näkymäalueella:

”Maisemavaikutukset kohdistuvat siihen osaan matkailua, joka toteutetaan alueilla, missä tuulipuisto tulee maisemassa olemaan hallitseva, mutta muilla alueilla vieraileville matkailijoille näitä kokemusperäisiä negatiivisia mielikuvavaikutuksia ei synny. Imago vaikutusten suuruuteen kokonaisuudessaan vaikuttaa siis se, viedäänkö matkailijat sille alueelle, jossa tuulivoimala on maisemassa hallitseva. Matkailutuotteiden suunnittelussa näkymät voidaan ottaa huomioon ja näin vähentää imagolle koituvaa negatiivista vaikutusta.”

Lausumallaan hakevastaava myöntää, että tuulivoimalat pilaavat maiseman ja että matkailijat tulee ohjata toisaalle. Ulkomaiset matkailijat tulevat maista, joissa tuulipuistojen tiheys on runsas. Esimerkiksi Saksassa toimivia tuulivoimaloita on noin 20.000 kpl. On tehty kyselyjä, että matkailijat eivät tule Lappiin asti tuulipuistoja katselemaan vaan tulevat hakemaan aitoja luontokokemuksia. Yleisesti matkailijat liittyvät Lapin matkailuimagoon puhtaan ja kauniin luonnon sekä monipuoliset aktiviteetit. Hankevastaava myöntää, että ”Luonnontilaista maisemaa arvostetaan, mutta usein matkailumaisemassa on nähtävillä jonkinlaisia rakenteita alueen käyttöä helpottamaan. Hyvä matkailumaisema ei siis välttämättä ole täysin luonnontilainen.” Teollisuusluokan tuulivoiman tuotantoalue ei helpota alueen matkailullista käyttöä eikä voimala-alue kuulu matkailijan vierailutavoitteisiin.

Törkeydessään hankevastaava esittää jopa luopumista laivaristeilyistä, jos tuulivoimalat karkottavat matkailijat pois. Voimassa olevassa Itä-Lapin maakuntakaavassa matkailuvyöhyke kulkee Kemijärven järvioluetta reunustavien vaarojen ja tunturien lakialueita sivuten niin, että hankevastaavan tuulipuisto on kiinni MV-vyöhykkeen reunassa. Kemijärven selille suuntautuneet laivaristeilyt toteuttavat parhaimmillaan maakuntakaavassa esitetyn matkailun kehittämistavoitteen. On syytä korostaa, että risteilytoimintaa on ollut vuosia ennen kuin WPD Finland Oy:n tuulipuistohanke on saatettu vireille. On äärimmäisen moitittavaa, että hankevastaava kieltää laivaristeilyn arvon ja kehottaa yrittäjää jopa poistumaan paikalta laivoineen toisille reiteille. Lapin ELY-keskuksen tulee puuttua lujalla kädellä näin manipuloivaan kielenkäyttöön.

YVA-selostuksessa vähätellään toistuvasti Ailangantuturin suunnalla olevaa matkailutoimintaa ja matkailupotentiaalia sekä tuodaan esille Pyhä-Luoston, Sallan ja Suomen matkailukeskukset ainoina vaihtoehtoina, jotka eivät sijoitu tuulivoimaloiden näkyvyysalueelle.

Tuulipuisto heikentää ratkaisevalla tavalla järvimatkailun kehittämistä alueella kokonaisuudessaan ja asettaa vesistömatkailutuotteiden suunnittelulle ylittämättömiä haasteita. Ailangantuturin tuulipuistohanke on räikeässä ristiriidassa suunnitelmiin kehittää aluetta järvimatkailukohteenä.

Myös tehtyjen asukashaastattelujen mukaan tuulipuistohanke on ristiriidassa alueen matkailun kehittämiseen tähtäävien suunnitelmien kanssa. YVA-selostuksessa on maisemaselvityksessä esitetty voimaloiden näkyvyys järvimaisemassa. Koska voimalat on sijoitettu alueen korkeimmille paikoille, näkyvät tornit ja roottorit järviolueella joka suunnasta katsottaessa, kuten karttapiirros osoittaa.

Voidaan esittää perusteltu kysymys, onko tuulivoiman hankevastaavalla vähäisintäkään oikeutta tulla pilaamaan Kemijärven ainutlaatuinen järvimaisema teollisilla tuotantokoneillaan vain oman taloudellisen edun saavuttamiseksi. Talouden marssikäsky ”Olkaa rohkeita, olkaa ahneita” on konkretisoitumassa järkyttävällä tavalla WPD Finland Oy:n tuulipuistohankkeessa.

11. Kaavavelvoitteiden, lakipykälien ja eri sopimusten huomiotta jättäminen

YVA-selostuksessa on luetteloitu tuulipuistohanketta ohjaavat luvat ja lait sekä toimintaa rajoittavat päätökset. Suunnitelmien kannalta YVA-menettely ja tuulipuistokaava sekä rakennuslupa ovat tärkeimmät lupasiakirjat. Ylimpänä ohjaavana kaavana on voimassa oleva Itä-Lapin maakuntakaava vuodelta 2004, jota tulee noudattaa vaikka maakuntakaavan päivitys on meneillään ja valmistunee vasta vuoden 2015 aikana.

Voimassa olevassa Itä-Lapin maakuntakaavassa ei ole käsitelty tuulivoimaloiden alueita. Lapin liiton teetti vuonna 2012 konsulttitoimisto Pöyryllä Lapin eteläisiä osia kattavan suuntaa antavan tuulivoimaselvityksen. Ailangantuturin alue on selvityksessä todettu merkinnällä kohdalainen. On selvä, että tuulipuistoalueet eivät voi olla ristiriidassa voimassa olevan maakuntakaavan kanssa, joten on ennustettavissa, että Ailangantuturin alue merkitään EI ALUEEKSI.

WPD Finland Oy:n tuulipuistohanke on lähtenyt liikkeelle väärässä järjestyksessä. Ensin on vuokrattu maat, sitten on vaadittu kaupungilta tuulipuistokaavaa sekä maakuntakaavaan tuulipuistomerkinä. On vahva epäily, että Pöyryn tekemä selvitys on myös hankevastaavan tilaus työ ”laillistamaan” kyseenalainen tuulipuistohanke. Konsulttiyhtiö Pöyry tekee tuulipuistoseelvityksiä, melumittauksia sekä on itsekkin mukana tuu-

livoimabisneksessä, joten selvityksen puolueettomuus on kyseenalainen eikä nauti ainakaan allekirjoittaneen luottamusta. Konsulttiyhtiö Pöyryllä ei ole viranomaisstatusta vaan tehty selvitys edustaa yksityisen firman näkemystä asiassa.

Kaavavalmistelun yhteydessä käytävä YVA-menettely on ympäristövaikutusten arvioinniltaan vain hankevastaavan työmaapäiväkirja vailla sen suurempaa sitovuutta. Lupamenettelyn yhtenä osana Lapin ELY-keskuksen yhteysviranomaisen laatii pyydetyistä lausunnoista ja aneetuista muistutuksista yhteenvedon, joka on aikanaan Kemijärven asiasta päättävien tahojen käytettävissä. YVA-selostus ei ole hankkeen lupadokumentti eikä YVA-selostuksesta voi tehdä valituksia.

Varsinaisessa lupamenettelyssä tuulipuistohanketta peilataan eri yksityiskohtiin liittyvien lainkohtien vaatimuksia vastaan. Tuulipuiston yleiskaava käsitellään ja ratkaistaan Kemijärven kaupungin valtuuston päätöksellä. Kaupungin geodeetti valmistelee ja esittelee valtuutetuille kaavaehdotuksen mutta valtuutetuilla on kaavan hyväksymisessä tai sen hylkäämisessä ”kuninkaantekijän” rooli.

WPD Finland Oy:n YVA-selostus on läpinäkyvän puolueellinen ja tarkoitushakuinen vähätellessään tuulipuiston ympäristövaikutuksia. Selostuksen suuri sivumäärä 382 sivua plus lukuisat liitteet ei korjaa YVA-selostuksessa olevaa asenteellisuutta. Teksti on laadittu harhauttavasti ja ympäristövaikutuksia mitätöiden. Maisemaselvitys on räikeä loukkaus maisema-arvojen nollaamisessa mm. ala-arvoiset pilvikuvat eivät kuvaa yhtään mitään.

Tuulipuistohanke rikkoo ympäristöministeriön ohjeita tuulivoimarakentamiselle:

- ”Tuulivoimayleiskaavaa laadittaessa tulee ottaa erityisesti huomioon tuulivoimaloiden rakentamisen sopeutuminen maisemaan ja muuhun ympäristöön. On kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonarvoihin ja luonnonsuojeluun, virkistystarpeisiin, asuin- ja elinympäristön laatu- ja elinolosuhteisiin.”

YVA-selostuksessa ei ole selvitetty riittävästi Oxford Intercon Finland Oy:n tuulipuistohankkeen yhteisselvitystä. Yhdessä Oxfordin hankkeen kanssa hankevastaavan tuulipuisto muodostaa kokoluokaltaan niin ison hankkeen, että se vaatii maakuntakaavaan kannanoton. Oxford Intercon Oy:n YVA-selostuksessa sanotaan:

- ”Kangaslamminvaara, Untamovaara ja Ailangantunturi lähivaaroinen (Kuusivaara-Mömmönvaara) ovat keskeinen osa Kemijärven alueen maiseman perusrunkoa ja muodostavat yhdessä muiden vaarojen kanssa tärkeän maisemakuvan taustan eri suunnista tarkasteltaessa. Jos tuulipuistot toteutuvat, vaarojen rooli maisemassa tulee muuttumaan, riippumatta siitä mikä vaihtoehto toteutetaan.”

- ”Kemijärven matkailukokonaisuutena toimii kaupunkikeskus ja laaja järvialue, jonka rannalla on tärkeä Ailangan leirikeskus. Itä-Lapin maakuntakaavassa todetaan, että matkailu-alueiden kehittämisessä tulee säilyttää ne vetovoimatekijät, joiden varassa matkailu toimii.”

Lapin ELY-keskuksen loppulausunnossa Oxfordin Intercon Oy:n YVA-selostuksesta sanotaan:

- ”Suomi on allekirjoittanut eurooppalaisen maisemayleissopimuksen v. 2006. Maisemasopimus velvoittaa kiinnittämään huomiota maiseman tärkeään merkitykseen yhteiskuntaan liittyvissä asioissa ja sitä pidetään merkittävänä taloudellisen toiminnan voimavarana, jonka suojeleminen, hoito ja suunnittelu lisää työpaikkoja ja lisää hyvinvointia.”

- ”Luonnonmaiseman arvostaminen on saanut varsin laajaa kannatusta säilyttää Kemijärveä ympäröivät vaaramaisemat maisemakuvaltaan luonto- ja kulttuuriympäristön osalta eheänä aluekokonaisuutena.”

Lapin ELY-keskus on kiinnittänyt oikeutetusti huomiota Kemijärven vaaramaiseman maisema-arvoihin. ELY keskuksen rooli hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa on keskeinen antaessaan yhteysviranomaisena YVA-selostuksesta ja pyydetyistä lausunnoista sekä muistutuksista kantaa ottavan yhteenvedon. ELY-keskuksen oma tahto tulee näkyä loppulausunnossa ja on syytä peräänkuuluttaa ELY-keskuksen itsenäisyyttä kannanotoissaan, ettei tule vaikutelmaa ELY-keskuksen rajoittuneesta roolista toimia tuulivoimalobbarien äänitorvena.

On syytä toistaa ja tuoda vielä kerran esille voimassa olevan Itä-Lapin maakuntakaavan antama ohjaus vaalia Kemijärven järviolueen matkailutavoitteita sekä vaara-alueen maisema- ja virkistätymisalueita. Järviolueen poukamien monimuotoisuus ja ison selkien laajuus sekä vaarajonojen vaihtelevat profiilit luovat maisemaelementin, joka on yksi edustavampia suomalaisessa kansallismaisemassa. On ehdottoman välttämätöntä säilyttää maisema koskemattomana tässä ajassa eläville kuin myös tuleville sukupolville.

Kemijärven vesistöalue on laajuudeltaan 230 km² ja on suuruudeltaan sijalla 19 kaikista Suomen järvistä. Näin suuri järviolue tarjoaa mahtavan potentiaalin kehittää järvimatkailua. Maakuntakaavaan on merkitty vesiretkelyreitti ja reitti sivuaa Luuksinsalmen kohdalla Ailanganniemeä kääntyen Kemijoen laskusuuntaan. Toinen reitti nousee Jumiskonselän kautta Sallan suuntaan. Hankevastaavan tuulipuistohanke on keskellä tätä vesiretkelyreittiä!

Maakuntakaavassa on osoitettu matkailun kehittämisvyöhykkeet. Matkailuvyöhyke kattaa koko järviolueen sekä järveä reunustavat vaarajonojen reuna-alueet. Hankevastaavan tuulipuistohanke sivuaa matkailun kehittämisvyöhykettä! Kehittämisvyöhyke on valittu maisema-arvojen perusteella, koska alue on maakunnallisesti arvokas. MV vyöhykettä ei ole valittu sillä perusteella, että alue on metsätalouskäytössä olevaa vyöhykettä, jota hankevastaavan väittämän mukaan on voimakkaasti avohakattu. Hankevastaava on kiinnittänyt huomion aivan väärin argumentteihin YVA-selostuksessa.

Maakuntakaavassa on osoitettu järviolueella olevat merkittävät maisemakohdat sekä maisemallisesti merkittävä ympäristö. Ailangantunturin ja Iso Petäjävaaran lakialueet ovat sekä merkittäviä maisema- että ympäristöalueita. Vieressä oleva Askantunturi sekä Mömmovaara ja Maa-Askanvaara täyttävät saman kriteerin. On vaikea ymmärtää, että molemmat tuulipuistohankkeet ovat edenneet näinkin pitkälle sijoitettuna Kemijärven kansallismaiseman herkimpään ytimeen ko. vaarojen laki-alueella. Jotain pitää olla vakavasti pielessä virkamiestason päätäntäprosessissa, kun suuri raha pääsee estoitta mankeloimaan kädet hervottomiksi vailla mitään kirjoitettua kritiikin sanaa. Allekirjoittanut odottaa näkevänsä ELY-keskuksen yhteysviranomaisen lausumassa vastuullisen kannanoton maakuntakaavan antamaan ohjaukseen ja tuulivoimailojen sijoittumiseen vaaramaisemassa.

YVA-selostuksessa ei ole huomioitu voimassa olevan maakuntakaavan asettamia suunnitteluohjeita eikä suosituksia. Hankevastaavan tuulipuistohanke on ristiriidassa maakuntakaavan ohjeistuksien kanssa.

□ Maakuntakaavassa osoitetaan matkailukeskukset ja pienempiä matkailukohteita, matkailun tarvitsemat virkistys- ja suojelualueet, reitit, liikenneyhteydet sekä matkailun vaikutukset kyläverkkoon.

- Maakuntakaavassa esitetään seudullisesti merkittävät virkistysalueet, -kohteet ja reitit. Virkistyskseenhyväksi voidaan antaa muuta käyttöä rajoittavia määräyksiä ja ohjeita sekä osoittaa metsänhoito-ohjeiden mukaista erityistä käsittelyä vaativia alueita ja kohteita.
- Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjeista.
- Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristönlaatuun. Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten vaara- ja tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä pääteiden, matkailukeskusten, retkeilyreitien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.
- Rakennuksia ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemenkärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.
- Hyville, yhtenäisille tai maisemallisesti tärkeille pelloille ei tule suunnitella sijoitettavaksi muuta kuin maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista, ellei niitä ole yksityiskohtaisemmassa kaavassa rakentamiseen sopivaksi osoitettu.

12. Yhteenvedo Ailangantunturin tuulipuistohankkeesta sekä YVA menettelytavasta

Ailangantunturin tuulipuistohanke voidaan määritellä lyhyesti : ”WPD Finland Oy suunnittelee tuulipuistoa Kemijärven kaupungin alueella sijaitsevalle Ailangantunturille. Tuulipuisto muodostuu korkeintaan yhdestätoista (11) yksikköteholtaan noin 3 MW tuulivoimalasta. Tuulipuisto koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, tuulipuiston sähköasemasta, sähköverkkoon liittymistä varten tarvittavasta ilmajohtosta sekä tuulivoimaloita yhdistävistä teistä.”

Konsulttitoimisto Pöyryn vuonna 2012 tekemässä tuulipuistoselvityksessä tuulipuistoille merkitty alue n:ro 36 soveltuu vain kohtalaisesti tuulivoiman tuotantoon. Pöyryn ehdottamaa aluetta ei ole kirjattu maakuntakaavan vaan alueen soveltuvuus on edelleen harkinnanvarainen ennen kaavapäivityksen vahvistamista vuoden 2015 aikana. Alueelle 36 on vireillä myös toinen Oxford Intercon Oy:n hallinnoima tuulipuistohanke Kuusivaara-Mömmövaara alueella. Allekirjoittanut on antanut muistutuksia Oxford Interconin tuulivoimahankkeeseen sekä tehnyt muistutuksen Kemijärven kaupungin ehdottamaan tuulivoiman osayleiskaavaan. Hankkeiden yhteisvaikutus on merkittävä maiseman kannalta, joten hankealueita tulee tarkastella yhdessä. Allekirjoittanut uudistaa aikaisemmin kirjoittamansa muistutukset ja pyytää Lapin ELY-keskusta käsittelemään maisemakuormitusta kokonaisuutena sekä peilaamaan maisemakuormitusta voimassa olevaan maakuntakaavaan ja siinä erikoisesti maiseman vaalimisesta annettuihin rajoituksiin ja suunnitteluohjeisiin.

Antamassaan osayleiskaavan muistutuksessa 6.7.2012 Kemijärven kaupungille on allekirjoittanut esittänyt vaatimuksenaan seuraavaa:

”Allekirjoittanut vaatii muistutuksessaan, että Kemijärven kaupungin tekninen osasto keskeyttää tuulipuistojen kaavaehdotusten valmistelun ja pysäyttää Oxford Intercon Finland Oy:n tuulipuistohankkeen kokonaisuudessaan mutta vähintäänkin Kuusivaara-Mömmövaaran tuulipuistohanke tulee kieltää. Kuusivaara-Mömmövaarahanketta kuormittaa toi-

nen Wpd Finland Oy:n tuulipuistohanke Ailankatunturin alueella, jotka molemmat toteutuessaan tuhoaisivat täydellisesti Kemijärven ainutkertaisen järvimaiseman. Wpd Finland Oy:n tuulipuistohanke on siirtymässä YVA vaiheeseen. Nämä molemmat tuulipuistoalueet hallitsevat järvimaisemassa Jumiskon ja Luusuan suunnan alueita sekä kuormittavat Ailankaniemen virkistysalueita maisemallisesti. Teknisen osaston tulee aloittaa vaihtoehtoisten alueiden kartoittaminen mahdollisen tuulivoimarakentamisen sijoittamiseksi Kemijärven järvimaiseman ulkopuolelle.” Kemijärven alueella on useita tuulivoiman tuotantoon paremmin soveltuvia alueita, jotka eivät sijoitu Kemijärven järviolueelle maisemaa kuormittamaan. Lapin ELY-keskuksen tulee kiinnittää huomio alueen n:ro 36 soveltumattomuuteen tuulivoiman tuotannossa ja ottaa asiaan kantaa yhteenvetolausunnossaan. Kemijärven kaupunki ei jää osattomaksi tuulivoiman tuotannosta, jos alue 36 kielletään ja toiminta sallitaan toisaalla kaupungin alueella: Raajärvi, Tarsavaara-Karvakkoselkä, Nuolenlakijänkä-Kuninkaankuusikko. Alueen 36 säästäminen antaa mahdollisuuden maisema- ja järvimatkailun kehittämiseen nyt ja tulevaisuudessa.

Kemijärven kaupungin intressi sallia tuulivoimalat alueelleen on voimaloiden tarjoamat työllisyyspaikat sekä voimaloista saatava kiinteistövero. Hankevastaava esittää YVA-selostuksessa, että ”Tuulipuiston valmistuttua säännöllisiä, huolto-ohjelman mukaisia huoltokäyntejä tehdään kullekin voimalalle 2 kertaa vuodessa, minkä lisäksi voidaan olettaa 2–3 ennakoimatonta huoltokäyntiä voimalaa kohti vuosittain. Kullekin tuulivoimalalle on näin ollen tarpeen suorittaa keskimäärin 4–5 käyntiä vuodessa.”

Olemassa olevien tuulipuistojen kohdalla työllisyysvaikutuksista on raportoitu, että tarvittavasta työmäärästä lähiseudulle kohdistuu rakentamisvaiheen aikana noin 10 prosenttia ja käytön aikana noin 20 prosenttia. Huoltotyöt ovat luonteeltaan lyhytkestoista asiantuntijatyötä ja ne hoidetaan yleensä laitevalmistajan oman henkilökunnan toimesta, joten työllisyyden osalta ei ole juurikaan odotettavissa pysyviä työpaikkoja alueelle. Kiinteistöveron osalta tuulivoimaloista saatava vero on noin 7.000 euroa/vuosi/voimala. WPD Finland Oy:n tuulipuiston verohyöty Kemijärven kaupungille olisi 77.000 euroa/vuosi ja laskee siitä vuosivähennyksen verran vuosittain.

Maisemallinen ympäristöhaitta on niin merkittävä, että toiseen vaakauppiin on laskettava ne verotulojen menetykset, jotka aiheutuvat asukkaiden ympäristöhaitoista johtuvan poismuuton seurauksena tai kun maisemallisen ympäristöhaitan vuoksi uudisasukkaiden tulo alueelle estyy.

- Yksi työssä käyvä asukas tuo kaupungille melkein 3 kertaa enemmän verotuloja kuin yksi tuulimylly tuo kiinteistöveroa.
- Jos muuttuneiden luonto-olosuhteiden vuoksi kokonainen uudisasukasperhe jää tulematta ja muuttaa Kuusamoon eikä Kemijärvelle, menettää kaupunki verotuloja 6 – 8 myllyn kiinteistöveron verran.

Hankevastaavan intressi tuulivoimarakentamiseen perustuu voimakkaasti tuettuun syöttötariffitukeen sekä laiteinvestointien osalta suureen avustukseen. Syöttötariffijärjestelmän avulla sähkön tuottajalle maksetaan 12 vuoden ajan tukea markkinaehtoisien takuuhintajärjestelmän avulla. Maksettavan tuen määrä on yhtä suuri kuin takuuhinnan ja toteutuneen sähkön markkinahinnan erotus. Takuuhinta on 83,5 euroa/MWh sekä korotettu takuuhinta vuoden 2015 loppuun saakka on 105,3 euroa/MWh. Takuujärjestelmä korottaa sähkön hintaa asiakkaalle, koska takuumaksu siirretään suoraan sähkön hintaan. Investointituen osalta

me veronmaksajat maksamme yhteisvastuullisesti verotuksen kautta voimaloiden laitekustannukset. Takuumaksujen ja tukien lisäksi tuulivoimaloiden omistajat ovat oikeutettuja saamaan hiilidioksidin (CO₂) kansainvälisessä päästöhuutokaupassa päästöyksikön mukaisen korvauksen. Päästöyksikkökaupassa (1 päästöyksikkö = 1000 kg CO₂ kaasua) on vallalla ollut laskeva hintatrendi ja tämän vuoden markkinahinta on noin 4 euroa/tn. Tällä hintatasolla Ailanganpuiston CO₂-perusteiset päästökauppatulot olisivat 56.000 tn CO₂ kertaa 4,- euroa = 224.000 euroa/vuosi. Pitkänajan odotusarvo on 12,- euroa/tn.

Kaikki tuulivoimarakentajat kiirehtivät hankkeitaan, jotta ehtivät pääsemään korotetun syöttötariffituen piiriin. Paine nopeaan kaavaratkaisuun tulee hankevastaavan taholta, jotta rahaa tulisi osakkeen omistajan pussiin vielä enemmän. Todelliselle kiireelle ei ole massaa vähäisintäkään perustelua, koska Suomen CO₂-päästötavoitteet ovat etuajassa vuoden 2020 tavoitteisiin nähden. Mikäli kaikki suunnitellut tuulivoimalat käynnistyvät yhtä aikaa vuoden parin sisällä, aiheutuu siitä vakava sääntötekniinen ongelma valtakunnan sähköverkkoon. Tuulivoiman edellyttämään säätövoimaan on varauduttu maassamme huonosti. Kun vanhoja kivihiilivoimaloita ajetaan alas, tulee myös perusvoimasta olemaan jatkossa pula.

Jos säätämättömän tuulivoiman osuus kasvaa verkossa liian suureksi, joudutaan puuttuva säätövoima hankkimaan NordPoolin sähköpörssistä huippuhintaan. Esimerkkinä Tanska, missä tuulivoiman osuus on ylittänyt verkon kriittisen säätörajan ja tämän vuoden häiriötilanteessa ajautettiin hintapiikkiin, missä tanskalaiset maksoivat tarvitsemastaan säätötehosta 40-kertaisen markkinahinnan (= tilanne, missä tuulivoimalat eivät pyöri).

Lapin ELY-keskuksen tulee kiinnittää huomio hankevastaavien ylioptimistisiin ja pakotettuihin aikatauluihin, jotka voivat yhtä aikaa toteutessaan johtaa sähköverkon säätöhäiriöihin ja ennennäkemättömiin sähköntuotantohäiriöihin. Sähköntuotantohäiriöiden tappiokustannukset siirtyisivät Suomessakin varmuudella kuluttajahintoihin uusien sähkösopimusten myötä. Sitä vastoin riskittömän tuulivoimabisneksen omistajat kiittävät ja kumartavat vaikka tuulipuistot olisivat järjestelmähäiriön perimmäinen syy.

Tässä muistutuksessa on otettu kantaa ympäristön vaikutusten arviointiselostukseen vain rajoitetulta osalta ja vaikutukset porotalouteen ja lintujen elinpiiriin sekä riistatalouteen ovat jääneet käsittelemättä. Porojen laidunalueet ja vasoma-alueet ovat keskellä tuulipuistoaluetta. Alueella on rauhoitettu kotkan pesä, joka edelleen on asuttu. Tuulipuisto on kaikille edellä mainituille vakava häiriötekijä. Allekirjoittaneen näkemyksen mukaan hankevastaavan YVA-selostus on tuulivoiman haittavaikutuksia vähättelevä ja perusilmeeltään lukijaa harhauttava.

WPD Finland Oy:n tuulipuistohanketta tulee tarkastella laaja-alaisesti ympäristövaikutusten osalta sekä aikataulullisesti eri hankkeita porrastaen niin, että kaukana asutuksesta ja järviolueelta sijaitsevat tuulipuistot olisivat rakennuslupien suhteen etusijalla. Nyt Kemijärven kaupungin päättäjät on asetettu pakotetun kiireen alla tekemään päätöksiä, mihin ei olla vielä valmiita. Oleellista olisi ensin ratkaista haluaako Kemijärven kaupunki alueelleen tuulivoimaloita ylipäätään ja jos haluaa, niin mihin ne sijoitetaan. Nyt marssitahti on viritetty rahan voimalla väärään suuntaan. Markkinatalouden marssikäsky "Ole rohkea, ole ahne" edellyttää vastuullisuutta.

Arvoisa Lapin ELY-keskus, allekirjoittanut edellyttää myös yhteysviranomaiselta vastuullisuutta lausuntojen ja muistutusten käsittelyssä niin,

että asianosaisten antamat palautteet huomioidaan kokonaisuudessaan toisaalla vaikka yhteysviranomaisen antaakin niistä oman supistetun tulkinnan.